

Л.В.Костенко, Л.Ю.Шумська, М.О.Шумський

ХОРОВИЙ КЛАС

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя**

Л. В. Костенко, Л. Ю. Шумська, М. О. Шумський

ХОРОВИЙ КЛАС

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України
як навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів*

Ніжин
2012

УДК 784.9 (075.8)

ББК 85.314.1

К72

Гриф надано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
Лист від 26.12.2011 р. №1/11-12335

Рецензенти:

Авдієвський А. Т. – герой України, народний артист України, лауреат Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка, генеральний директор, художній керівник та головний диригент Національного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г.Верьовки, академік, професор, завідувач кафедри методики музичного виховання та хорового диригування, проректор – директор Інституту мистецтв Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова;

Савчук Є. Г. – герой України, народний артист України, лауреат Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка, генеральний директор, художній керівник та головний диригент Національної заслуженої академічної капели України "Думка", академік, професор, завідувач кафедри хорового диригування Національної музичної академії України ім. П.І.Чайковського;

Шульгіна В. Д. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної культурології Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

Костенко Л. В.

К72 Хоровий клас : навч. посіб. / Л. В. Костенко, Л. Ю. Шумська, М. О. Шумський. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – 372 с.
ISBN 978-617-527-039-4

Даний навчальний посібник відповідає дисципліні "Хоровий клас", яка є базовою складовою диригентсько-хорової підготовки майбутніх учителів музики – бакалаврів за спеціальністю "Музичне мистецтво" у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації.

У посібнику представлена навчальна програма дисципліни, упорядкована згідно вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу у закладах вищої освіти; надаються методичні рекомендації щодо проведення практикуму роботи з хором. У роботі пропонується авторська концепція організації навчально-творчої роботи у хоровому класі, яка включає модель творчої майстерні хору та напрямки його музично-просвітницької діяльності.

Нотно-репертуарний розділ містить твори українських та зарубіжних авторів, зразки духовних піснеспівів, хорові обробки українських народних пісень та популярних п'єс.

Для студентів, магістрів та викладачів мистецьких факультетів вищих навчальних закладів.

УДК 784.9 (075.8)

ББК 85.314.1

© Л. В. Костенко, Л. Ю. Шумська, М. О. Шумський, 2012

© НДУ ім. М. Гоголя, 2012

ISBN 978-617-527-039-4

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
I. РОБОТА ХОРОВОГО КЛАСУ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	7
1. Опис навчальної дисципліни "Хоровий клас".....	7
2. Пояснювальна записка.....	8
3. Зміст навчальної дисципліни "Хоровий клас".....	10
4. Орієнтовний тематичний план.....	14
5. Контрольні завдання та запитання.....	15
6. Самостійна робота.....	17
7. Методи навчання та оцінювання.....	18
II. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ХОРОВОГО ПРАКТИКУМУ.....	20
III. ХОРОВИЙ КЛАС ЯК ТВОРЧА МАЙСТЕРНЯ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	31
IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ХОРОВИЙ КЛАС".....	39
ОБРОБКИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ.....	41
А.Авдієвський "Ой, у лузі червона калина".....	41
Л.Ревуцький. "Дід іде".....	51
А.Кос-Анатольський. "Зелена ліщина".....	68
В.Зубицький, аранж. М.Шумського. "За нашим стодолом".....	72
М.Гобдич. "Ой, ви, донці".....	83
О.Бондаренко. "Порізала пальчик".....	93
А.Кушніренко. "Подоланочка".....	95
ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ.....	100
А.Ведель. Концерт "На ріках Вавилонських", a-moll (Псалом №136).....	100
М.Вербицький. "Ангел вопієше".....	109
М.Вериківський, слова П.Тичини. "Пам'яті М.Д.Леонтовича".....	113
В.Іконник, слова М.Гоголя. "Ніч".....	124
Л.Дичко. Дві петрівочки з кантати "Пори року".....	127
Г.Гаврилець. "Херувимська".....	132
Г.Гаврилець. "Засвічу свічу".....	136
М.Шух. "Святий Боже".....	140
А.Гайденко. "Щедрий вечір".....	151
А.Гайденко. "В ніч перед Водохрещем".....	155
В.Стеценко, аранж. М.Шумського. "Ой, пушу я кониченька в саду".....	167
В.Свидюк, обр. М.Шумського "Моя Україна".....	197

ТВОРИ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ	207
С.Рахманінов. "В молитвах неусыпающую Богородицу". Концерт.....	207
С.Франк. "Псалм 150"	220
Дж.Верді. Хор хрестоносців та паломників з опери "Ломбарді"	234
Дж.Верді. "Сила долі"	244
Р.Шуман. "Циганське життя"	259
Дж.Гершвін. Сюїта з опери "Поргі і Бес"	272
Ю.Фалік. Хабанера з хорового циклу "Поези Ігоря Северяніна"	300
ПОПУЛЯРНА МУЗИКА	308
О.Енахе, обр. М.Шумського. "Жайвір"	308
Л.Денца, обр. М.Шумського "Funiculi, funicula"	321
К.Веласкес Торрес, обр. М.Шумського. "Besame mucho"	333
Дж.М.Ферілі, обр. М.Шумського. "Un amore così grande"	342
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА	351

ПЕРЕДМОВА

Посібник "Хоровий клас" є зразком навчального видання нового типу, що відрізняється поєднанням творчих традицій даної нормативної дисципліни з інноваційним підходом до організації навчального процесу у хоровому класі в умовах кредитно-модульної системи, оскільки перегляд навчальних програм, видання нових підручників та навчальних посібників обумовлене програмою дій з реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України.

Навчальний посібник "Хоровий клас" призначений для методичного забезпечення навчального процесу у підготовці бакалаврів за спеціальністю "Музичне мистецтво" педагогічного спрямування. **Актуальність** та науково-методична новизна даної роботи детермінована її інноваційним змістом – нормативна дисципліна "Хоровий клас" представлена у світлі впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у закладах вищої освіти. У роботі використано понятійний апарат КМСОНП, який має сприяти осмисленості навчально-пізнавальної діяльності студентів у нових педагогічних умовах. Мета, завдання дисципліни, визначення знань, умінь та навичок, які необхідно здобути студентам у процесі роботи у хоровому класі, структура тематичного плану, змістове наповнення самостійної роботи, методи навчання та оцінювання – усі ці компоненти навчального посібника спрямовані на створення сучасної системи управління якістю освітньої діяльності суб'єктів навчального процесу, кінцевим результатом якої є сформованість професійних хормейстерських компетенцій майбутніх учителів музики. Такий підхід до роботи хорового класу має забезпечити якісну підготовку студентів, їхню конкурентоспроможність на національному та міжнародному ринках праці.

Навчальний посібник "Хоровий клас" відповідає встановленим вимогам: змісту навчальної програми однойменної дисципліни, виконання умов щодо обсягу, належне технічне оформлення. Він зорієнтований на забезпечення студентів систематизованими знаннями з теорії та практики виконавської майстерності у галузі хорового співу, які надають студентам можливість самостійно й творчо опрацьовувати різноманітний за жанрами та стилями музичний матеріал, професійно розуміти художньо-змістовну сутність музичного твору, сприяють формуванню осмисленості виконавської інтерпретації, розвивають хорове мислення.

Посібник складається з передмови та п'яти розділів, нотного матеріалу та списку рекомендованої літератури для самостійного опрацювання. Визначені важливі змістовні компоненти: дидактичні засади навчального процесу в умовах роботи хорового класу, теоретико-практичні рекомендації з організації навчально-пізнавальної діяльності студентів в умовах хорового практикуму, визначення музично-просвітницької місії навчального хорового колективу.

I розділ включає опис навчальної дисципліни, викладення організаційних засад роботи хорового класу в умовах КМСОНП, обґрунтовані шляхи осучаснення змісту діяльності хорового класу: орієнтовний тематичний план, контрольні запитання для заліків, завдання для самостійної роботи, у тому числі й індивідуальної, методи навчання та критерії оцінювання.

У II розділі містяться методичні матеріали для проведення хорового практикуму, які базуються на системно-дидактичних засадах. При цьому важливим

чинником, що забезпечує єдність наукового та практичного підходів до процесу формування хормейстерських умінь майбутніх учителів музики у ході навчання з дисципліни "Хоровий клас", є використання педагогічного та творчого досвіду авторів, багаторічна викладацька та творча діяльність яких узагальнена у навчально-методичних комплексах з диригентсько-хорових дисциплін на кафедрі вокально-хорової майстерності Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, що доводить практичну значущість даної праці.

У III розділі підкреслюється значення музично-просвітницької діяльності у хоровому класі, систематизовані її напрямки: естетично-розвивальний; концертно-виконавський; творчо-представницький. Доведено, що системоутворююча концепція музично-просвітницької діяльності є одним з найважливіших напрямів професійного та духовного становлення студентської молоді і важливою складовою навчально-виховного процесу у вищій школі. Адже сучасна загальноосвітня школа потребує педагога-вихователя, організатора дозвілля дітей та юнацтва, який має готувати культурно-просвітницьке середовище для широкого сприйняття музичного мистецтва.

У IV розділі надана спеціальна література, рекомендована для вивчення у ході навчального процесу у хоровому класі, з урахуванням необхідності підготовки письмових та усних анотацій з хорового практикуму, а також написання реферату для підсумкової державної атестації.

V розділ – нотно-репертуарний, включає ряд високохудожніх зразків хорової літератури, різноманітних за жанрами та стилями, які призначені для використання у роботі хорового класу. Духовні піснеспіви, фрагменти творів великої форми, оперні хори, хорові мініатюри та обробки українських народних пісень не тільки мають розширити кругозір студентів у галузі хорового мистецтва, але й стануть інструментом для удосконалення хорового строю та ансамблю, вироблення вокальної техніки, співацької дикції в різних фонетичних умовах, оскільки усі твори представлені мовою оригіналу.

Корисним матеріалом для забезпечення концертно-просвітницької діяльності хорового класу є запропоновані партитури хорових творів в обробках та аранжуваннях М.О.Шумського: їх жанрова амплітуда включає зразки української народно-пісенної творчості, сучасні твори вітчизняних композиторів, популярні п'єси зарубіжних авторів. Такий репертуар завжди користується попитом під час складання репертуарних планів учбових хорів та може використовуватись у **концертній практиці хорових класів**. Як відомо, саме цей напрям репертуару є найбільш проблемним, на відміну від традиційного – навчального.

I. РОБОТА ХОРОВОГО КЛАСУ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

1. Опис навчальної дисципліни "Хоровий клас"

Загальна характеристика навчальної дисципліни	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Структура навчальної дисципліни
Нормативна навчальна дисципліна з галузі професійної та практичної підготовки науково-предметного блоку Семестри: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 Кількість кредитів ECTS: 32 Змістових модулів: 29 Загальна кількість год. 1152	Галузь знань: 0202 Мистецтво Шифр та напрям підготовки: 6.020204 Музичне мистецтво* Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Аудиторні практичні заняття: 488 год. Самостійна робота: 549 год. Індивідуальна робота: 115 год. Види контролю: екзамен, залік, академічний концерт, хоровий концерт

2. Пояснювальна записка

"Хоровий клас" – одна з провідних дисциплін у системі диригентсько-хорової підготовки бакалаврів – майбутніх учителів музики у загальноосвітній школі.

Мета вивчення дисципліни "Хоровий клас" – виховання у студентів професійних умінь і навичок співу в хорі, а також управління хоровим колективом на основі володіння методами роботи з хором, дидактичними принципами і знаннями психофізіологічних особливостей процесу фонації в умовах колективного хорового виконання.

Творча особистість студента формується у хоровому класі через розвиток у нього творчої активності: є членом хорового колективу, вчиться і співає в хорі під керівництвом педагога-хормейстера, набуває сценічно-виконавського досвіду в ході концертної діяльності хору; хоровий колектив служить базою для набуття студентом практичних умінь і навичок управління хором в якості диригента.

Спів у хорі розвиває почуття колективізму, емоційність, художній смак, музичні здібності, творчі якості, вокальні навички і навички інтонування в специфічних умовах хорового ансамблю і строю.

Практикум роботи з хором формує у студентів навички диригента-виконавця. В творчому спілкуванні з хором формується організаторська воля, уміння налагодити психологічний і творчий контакт із кожним учасником хору і з хоровим колективом у цілому.

У процесі хорових занять у студентів формуються навички орієнтації в загальній хоровій звучності, уміння слухати всі хорові партії й аналізувати звучання в цілому.

Таким чином, основними **завданнями** дисципліни "Хоровий клас" є:

- 1) розвиток творчих здібностей студентів шляхом залучення їх до різних видів навчально-творчої діяльності;
- 2) виховання у студентів почуття колективізму;
- 3) розвиток художнього смаку, емоційності студентів;
- 4) набуття навичок інтонування в умовах хорового строю та ансамблю;
- 5) формування артистизму, культури сценічної поведінки;
- 6) становлення виконавського досвіду шляхом участі у концертній діяльності хорового колективу;
- 7) удосконалення організаторських здібностей, виховання волі, уміння створювати належний творчий контакт у хоровому колективі;
- 8) вироблення у студентів навичок осмисленого і професійно-художнього виконання творів;
- 9) розвиток аналітично-слухових здібностей, вокально-діагностичних навичок, необхідних для роботи з хоровим колективом;
- 10) організація практикуму роботи з хором для оволодіння методикою роботи з хоровим колективом.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- побудову голосового апарату та функції його складових;
- правила співацької постави;
- типи та механізми співацького дихання;
- види та механізми теорій звуковидобування;
- засоби впливу на темброве забарвлення голосу;

- правила інтонування в умовах натурального та темперованого строю;
- правила роботи над мелодичним та гармонічним строем;
- сутність часткового та загального хорового ансамблю, прийоми досягнення природного та штучного ансамблю;
- концепцію загальнохудожнього хорового ансамблю;
- закони співацької дикції та орфоєпії, методи роботи над ними у творах, у тому числі іншомовних;
- методи вербального та невербального спілкування диригента з хором;
- семантичне значення мови диригентських жестів в умовах концертного виконання;
- правила культури сценічної поведінки;
- значення міміки та артистизму співаків під час концертного виконання;
- сутність функціонування навчального хору як творчої майстерні;
- принципи та методи складання концертного репертуару;
- форми музично-просвітницької діяльності навчального хору.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **уміти**:

- самостійно розібрати свою хорову партію з використанням камертона та фортепіано;
- застосовувати прийоми ланцюгового співацького дихання та прийоми дихальної техніки в умовах різних темпів та зміни характеру виконання;
- використовувати різні види атаки звуку залежно від художньо-виконавських завдань;
- застосовувати необхідні прийоми вокальної техніки для втілення артикуляційного змісту твору;
- вільно ансамблювати в умовах часткового та загального ансамблю;
- раціонально використовувати знання щодо правил хорового інтонування в умовах натурального (зонного) та темперованого строю;
- застосовувати прийоми співацької дикції та артикуляції з метою виразного, осмисленого виконання хорового твору;
- адекватно сприймати техніку диригентських жестів;
- самостійно відбирати, застосовувати та аналізувати методи репетиційної роботи з хором;
- цілеспрямовано використовувати техніку хорового диригування для сугестивного художнього впливу на хоровий колектив;
- застосовувати методи вербальної та музичної інтерпретації творів у ході хорового практикуму та підсумкової державної атестації;
- осмислено, емоційно виконувати хорові твори у концертних виступах, швидко реагувати на жест та комунікативну техніку диригента хору.

Опанування дисципліною "Хоровий клас" здійснюється у комплексі між-дисциплінарних зв'язків у галузі фахової підготовки:

- дисципліни блоку вокально-хорової підготовки – "Хорове диригування", "Хорознавство та хорове аранжування", "Постановка голосу", "Методика роботи з хором";
- дисципліни блоку музично-теоретичної підготовки – "Теорія музики", "Сольфеджіо", "Гармонія", "Поліфонія", "Аналіз музичних творів";

- дисципліни музично-історичного спрямування – "Історія української музики", "Історія зарубіжної музики";
- дисципліни блоку інструментально-виконавської підготовки – "Основний музичний інструмент", "Концертмейстерський клас";
- дисципліни психолого-педагогічного блоку – "Методика музичного виховання", "Вікова психологія", "Педагогіка", "Педагогічна майстерність", "Новітні педагогічні технології".

Використовуючи міждисциплінарні зв'язки, спираючись на знання, уміння і навички, які студенти отримують із диригентсько-хорових, музично-виконавських та теоретичних дисциплін, викладач демонструє студентам зразкову систему роботи з хором, яка є базовою для їх майбутньої хормейстерської діяльності в школі.

Виховуючи студента не тільки на рівні співака хору, а головним чином на рівні хормейстера, керівник хору повинен фіксувати увагу на етапах становлення хорового звучання, на методах, які використовуються залежно від етапу розвитку хорового колективу, на технічних і художніх прийомах виконання. В процесі навчання важливу роль відіграє аналіз вокального звучання твору, який сприяє розвитку у студента творчого мислення, активності, інтересу до професії.

3. Зміст навчальної дисципліни "Хоровий клас"

У процесі вивчення дисципліни "Хоровий клас" студенти повинні закріпити теоретичні знання з курсів "Хорознавство", "Хорове диригування", "Постановка голосу", які необхідні для розвитку умінь та навичок співу у хорі, а також подальшої професійної хормейстерської діяльності у закладах освіти.

Програма хорового класу передбачає:

- всебічне навчання та виховання співака хору в умовах концептуального підходу до організації навчально-пізнавальної та музично-просвітницької діяльності хорового класу;
- засвоєння методики підготовки та проведення практикуму роботи з хором на основі знань, умінь і навичок, які студенти отримали з усіх предметів диригентсько-хорового циклу;
- вироблення у студентів навичок свідомого і професійно-художнього виконання творів, розвиток слухових здібностей, аналітичних, діагностичних, вербальних, проєктувальних, умінь, вокально-виконавських та комунікативних видів техніки, необхідних для управління хоровим колективом;
- апробацію та розвиток мануальної техніки як власного інструменту спілкування та впливу на вокально-виконавський колектив;
- формування навичок орієнтації в загальній хоровій звучності та застосування комплементарних методів управління хоровим колективом в умовах оприлюднення результатів навчання на академічних концертах з хорового практикуму та державній атестації.

Завдання з "Хорового класу" для студентів I курсу обумовлені адаптаційним періодом навчання. Робота викладача спрямована на оволодіння студентами основоположними вокально-хоровими навичками, та передбачає засвоєння:

- правильного співацького дихання (ланцюгового та загальнохорового);

- природнього звукоутворення;
- м'якої та твердої атаки (її значення та впливу на процес звукоутворення, залежність атаки звуку від характеру виконуваного твору);
- основних прийомів звуковедення (*legato*, *non legato*, *marcato*, *staccato*);
- уніфікованого формування співацьких голосних;
- чіткої вимови приголосних звуків;
- виразної дикції та артикуляції;
- мімичної виразності під час співу.

На другому курсі продовжується робота над вокально-хоровою технікою: співацьким диханням, єдиною манерою звукоутворення, дикційними навичками, різними видами ансамблю (частковим та загальним, природним та штучним, елементами художньо-виконавського ансамблю), робота над мелодичним та гармонічним строем. Значна частина вокально-хорової роботи проводиться під час розспівування хору. Вимагається більше різноманітності у техніці звуковедення; оволодіння вокальними прийомами співу у контрастних темпах, динаміці; засвоєння ряду поширених у хоровій літературі ритмоформул та мелодичних побудов ускладненої інтонаційної структури.

На третьому курсі робота спрямовується на удосконалення вокально-хорової техніки. Студент набуває додаткові знання та уміння:

- особливості співацького дихання під час виконання творів у дуже повільних та дуже швидких темпах;
- дихальні прийоми у співставленні контрастних показників гучносної динаміки;
- навички філіровки звучності в умовах колективного виконання;
- артикуляційна оперативність;
- єдина манера формування голосних та вимовляння приголосних звуків у виконанні творів з поліфонічною фактурою;
- дотримання орфоепічних норм під час вимовляння поетичного тексту;
- прийоми співацької техніки в умовах високої та низької теситури тощо.

У цей же період упроваджується нова для студента форма роботи – хоровий практикум. Головна мета практичної роботи студентів з хором – набуття необхідних професійних практичних умінь та навичок у керуванні шкільним та навчальним колективом. Перед тим як приступити до роботи з хором, студент отримує консультації у викладача з диригування та керівника хорового класу щодо змісту етапів розучування та інтерпретації хорового твору. Крім цього, студент повинен знати музичний матеріал твору, тобто: грати партитуру на фортепіано, співати кожний голос з одночасним тактуванням або з одночасною грою партитури; співати акорди по горизонталі та вертикалі; вміти зробити вокально-хоровий аналіз, зокрема виявити певні труднощі та визначити шляхи їх подолання. В процесі аналізу твору студенти використовують свої знання з хорознавства, диригування, хорового класу, постановки голосу та музично-теоретичних дисциплін.

Практикум роботи з хором упроваджується з четвертого семестру, після засвоєння лекційного курсу "Хорознавство" та набуття власного виконавського досвіду у хоровому класі, класі хорового диригування, постановки голосу, та передбачає проведення його у превентивній формі (пасивна практика). Для здійснення практи-

куму роботи з хором, індивідуально для кожного студента відбираються нескладні мініатюри для однорідного хору а cappella: двоголосні з елементами триголосся – п'ятий семестр, триголосні з елементами чотириголосся – шостий семестр. На четвертому курсі, у сьомому семестрі доцільно проводити практикум на матеріалі шкільного пісенного репертуару з урахуванням виконавських можливостей дитячого колективу. Такий підхід сприяє формуванню стану професійної та психологічної готовності до проходження навчальної педагогічної практики у школі. Перед початком практики студенти присутні на вступній бесіді, де отримують примірний план роботи над розучуванням хоровим твором з вказівкою вимог до репертуару, до ведення репетицій, до домашньої підготовки у роботі з хором; там же студенти отримують розклад роботи з хором.

Практичні поради з техніки розучування і виконання твору дає керівник хорового класу в процесі ведення студентом репетиційної роботи з хором.

Навчальні завдання:

- підвищення самостійності та творчої активності студента-диригента в інтерпретації музичного твору;
- розвиток умінь формувати хорову звучність у співаків;
- робота над диханням, звукоутворенням та опорою звуку, дикцією, артикуляцією, тембровим забарвленням звуку;
- вдосконалення умінь спілкування з хором: подолання внутрішньої скутості, викликані боязливостю роботи з колективом;
- уміння бачити та слухати хор, швидко діагностувати звучання, своєчасно виправляти помилки співаків;
- студент повинен навчитися планувати репетиції, залежно від етапу розучування твору і вільно перебудовувати їх у випадку необхідності.

Зміст дисципліни "Хоровий клас" для студентів IV курсу передбачає підготовку випускників до роботи над програмою підсумкового екзамену. Протягом навчального року студент повинен вивчити з хором два твори: а cappella та з супроводом. Хорова практика студентів проходить під наглядом керівника хору, обов'язком якого є також підбір творів, забезпечення студентів програмою хорових творів. У цілому ж робота викладача-диригента передбачає: вокальну настройку хору, контроль за роботою студента-випускника, методичну допомогу йому в процесі роботи над творами.

Програма роботи викладача хорового класу, зміст та об'єм практики студентів – їх роботи з навчальним хором, зміст державного екзамену з хорового диригування розглядаються на секції і затверджуються на кафедрі.

Оскільки "Хоровий клас" віднесено до категорії практичних дисциплін, його вивчення відрізняється певними специфічними особливостями в організації навчальної діяльності студентів з метою повноцінного засвоєння змісту курсу.

Набуття знань, формування вокально-хорових умінь та навичок відбувається на матеріалі кращих зразків національної та світової хорової літератури, що складають програму роботи хорового класу. Програма роботи хорового колективу складається щорічно на основі загальнодидактичних принципів, з урахуванням анатомо-фізіологічних та психологічних можливостей студентів на різних етапах становлення хорового колективу. Протягом кожного семестру вивчається не менше як вісім хорових творів, серед яких необхідно дотримуватися пропорційного

жанрово-стилістичного та образно-змістового співвідношення, збалансованості творів без супроводу та із супроводом.

Окрім цього, у ході вироблення репертуарної стратегії хору, керівник ураховує вокальні ресурси колективу та рівень початкової базової музичної освіти співаків хору – студентів.

До репертуару хорового класу необхідно включати:

- класичні обробки українських народних пісень;
- хорові п'єси українських композиторів-класиків;
- хорові твори сучасних українських композиторів;
- православні духовні піснеспіви;
- оригінальні хорові твори світової класики;
- посильні для існуючого складу хорового класу фрагменти з опер, кантат, сюїт та ораторій;
- зразки народнопісенної творчості народів світу;
- сучасні пісні;
- твори для практикуму роботи з хором.

Важливою формою навчальної діяльності хорового класу є розспівування хору, під час якого диригент-викладач закладає фундамент вокальної техніки колективу, що в подальшому формує високохудожній виконавський рівень хорового класу та стає базою для вироблення професійних умінь та навичок, необхідних для хормейстерської діяльності студентів у ході практикуму роботи з хором.

Важливою формою роботи хорового класу є концертні виступи, під час яких у студентів виникає розуміння мети діяльності хорового колективу та виробляється правильне уявлення про кінцевий результат роботи з хором. Хорові концерти сприяють активізації розумової діяльності, творчого мислення, емоційності, формують артистичну майстерність, культуру сценічної поведінки, виконавський досвід, чинять позитивний вплив на становлення духовності студента – майбутнього вчителя, хормейстера.

Традиційною формою контролю знань, вироблених умінь та навичок студентів у роботі хорового класу є індивідуальний прийом хорових партій. Для старших курсів можливе застосування здачі партій у ансамблевій формі – дует, тріо, квартет, хорова партія. Під час прослуховування співаків диригент-викладач контролює вірність засвоєння музичного та поетичного текстів, вокально-хорових навичок, робить зауваження та корегує спів студента, виходячи з його вокальних даних, типу голосу та психофізіологічних особливостей.

За умови повноцінного виконання програми курсу "Хоровий клас" протягом VII–VIII семестрів хоровий колектив стає професійною базою для проведення підсумкового екзамену з диригування для бакалаврів. Протягом навчального року студенти-випускники, під контролем викладача, працюють над двома хоровими творами, що складають індивідуальну програму іспиту:

1. Хорова п'єса а cappella.
2. Хоровий твір із супроводом.

Окрім цього, студент-випускник має продемонструвати уміння роботи з хором на базі колективу, у якому співає. Шляхом жеребкування студенти отримують невеликий хоровий твір для однорідного складу а cappella, який мають розучити з хором у присутності комісії протягом 10–12 хвилин.

4. Орієнтовний тематичний план

Семестр	Змістові модулі	Види контролю	Бали
I семестр	ЗМ1. Два хорові твори а cappella	інд. здача партій	30
	ЗМ2. Чотири хорові твори з супроводом	інд. здача партій	30
	ЗМ3. Хоровий концерт	академ. концерт	40
Загальна кількість балів за I семестр 100			
II семестр	ЗМ1. Два хорові твори а cappella	інд. здача партій	30
	ЗМ2. Чотири хорові твори з супроводом	інд. здача партій	30
	ЗМ3. Хоровий концерт	академ. концерт	40
Загальна кількість балів за II семестр 100			
III семестр	ЗМ1. Три хорові твори а cappella	здача партій в ансамблі	20
	ЗМ2. Чотири хорові твори з супроводом	здача партій в ансамблі	20
	ЗМ3. Хоровий концерт	екзамен	60
Загальна кількість балів за III семестр 100			
IV семестр	ЗМ1. Три хорові твори а cappella	здача партій в ансамблі партії	20
	ЗМ2. Чотири хорові твори з супроводом	здача партій в ансамблі партії	20
	ЗМ3. Хоровий концерт	академічний концерт	30
	ЗМ4. Пасивна хорова практика – спостереження та участь в екзамені з диригування хором у складі колективу	академічний концерт	30
Загальна кількість балів за IV семестр 100			
V семестр	ЗМ1. Чотири хорові твори а cappella	здача партій дуєтом із співаком з іншої партії	20
	ЗМ2. Чотири хорові твори з супроводом	здача партій дуєтом із співаком з іншої партії	20
	ЗМ3. Хоровий концерт	академічний концерт	30
	ЗМ4. Практикум роботи з хором та участь в екзамені з диригування хором у складі колективу	академічний концерт	30
Загальна кількість балів за V семестр 100			
VI семестр	ЗМ1. Чотири хорові твори а cappella	здача партій дуєтом зі співаком з іншої партії	20
	ЗМ2. Чотири хорові твори з супроводом	здача партій дуєтом із співаком з іншої партії	20
	ЗМ3. Хоровий концерт	академічний концерт	30
	ЗМ4. Практикум роботи з хором та участь в екзамені з диригування хором у складі колективу	залік	30
Загальна кількість балів за VI семестр 100			
VII семестр	ЗМ1. Чотири хорові твори а cappella	здача партій у квартеті	20
	ЗМ2. Чотири хорові твори з супроводом	здача партій у квартеті	20
	ЗМ3. Хоровий концерт	академічний концерт	30
	ЗМ4. Практикум роботи з хором та участь в екзамені з диригування хором у складі колективу	залік	30
Загальна кількість балів за VII семестр 100			
VIII семестр	ЗМ1. Два хорові твори а cappella	здача партій у квартеті	20
	ЗМ2. Чотири хорові твори з супроводом	здача партій у квартеті	20
	ЗМ3. Хоровий концерт	академічний концерт	30
	ЗМ4. Практикум роботи з хором та участь в екзамені з диригування хором у складі колективу	академічний концерт	30
Загальна кількість балів за VIII семестр 100			

5. Контрольні завдання та запитання

1. Сформулюйте мету роботи хорового класу.
2. Назвіть ключові завдання вивчення дисципліни "Хоровий клас".
3. Які хормейстерські уміння складають модель диригентсько-хорової діяльності?
4. Назвіть умови психологічної підготовки студентів до контакту з виконавським колективом.
5. Визначте особливості хорового практикуму на базі хорового ансамблю.
6. За яким принципом утворюються гомогенні групи для проведення хорового практикуму?
7. Чим відрізняється склад гетерогенних груп та завдання роботи з ними?
8. Що означає термін "інтелектуальні уміння"?
9. Які методи необхідно впроваджувати для розвитку художньо-вербальних умінь?
10. Які вам відомі основні напрямки комплексного аналізу хорового твору?
11. З якою метою використовуються спеціальна таблиця характеристик художнього образу?
12. Визначте три основних категорії прийомів хорового письма та наведіть приклади.
13. Вкажіть етапи роботи диригента над хоровим твором.
14. У чому полягає методика розспівування хорового колективу?
15. Проаналізуйте доцільність вироблення вокально-хорової техніки.
16. Охарактеризуйте етапи розучування хорового твору із хором.
17. Які засоби музичної виразності потребують особливої уваги з боку хормейстера і чому?
18. Наведіть приклади методів роботи над подоланням інтонаційних труднощів.
19. Які засоби впливу на якість хорового ансамблю?
20. Наведіть правила орфоєпії в українській мові, що є актуальними для застосування у хорі.
21. У чому полягає методика роботи над дикцією у хорі?
22. Що означає культура сценічної поведінки для співака хору?
23. Які складові включаються у поняття "художній імідж хорового колективу"?

Контрольні питання до заліків з хорового класу (колоквіум)

1. Форми існування дитячого, юнацького та молодіжного хорового мистецтва.
2. Дати характеристики та розкрити сутність, можливості та відмінності кожного з них.
3. Принципи організації навчального хорового колективу у середній та вищій освітній школі. Види навчальних хорів.
4. Особливості роботи керівника з навчальними колективами різних складів.
5. Визначення хорових партій навчального хору. Характеристика їх вокальних можливостей.
6. Перерахувати і розкрити вимоги до організації занять навчального хору.

7. Перерахувати і розкрити основні етапи хорової репетиції навчального хору.
8. Розкрити й обґрунтувати роль і вимоги до особи керівника навчального хору.
9. Співацька діяльність учасників навчального хору як об'єкт диригентського управління.
10. Розкрити особливості хорового співу, як виду музичної діяльності студентів, у ході диригентсько-хорової підготовки.
11. Розкрити й обґрунтувати основні етапи роботи студента над хоровим репертуаром в умовах підготовки до хорового практикуму.
12. Наведіть недоліки вокальної дикції у співаків – початківців у навчальному хорі.
13. Робота над строем у хоровому колективі із різними виконавськими можливостями співаків.
14. Привести приклади вправ на вироблення чистоти інтонування у хорі.
15. Значення виховання навичок багатоголосого співу в хорі, його сутності та ролі у хоровому співі.
16. Роль і значення вокально-хорових вправ і співувань у розвитку навичок багатоголосого співу молоді. Привести приклади і проілюструвати їх у власному виконанні.
17. Роль і види диригентських прийомів, що використовуються диригентом при управлінні навчальним хором.
18. Анатомо-фізіологічні особливості будови голосового апарату співака. Функції голосового апарату в співі.
19. Роль і значення хорових вправ у навчальному хорі. Форми і методи розспівування хору. Привести приклади комбінованих вправ для розспівування хору.
20. Проблема гігієни та охорони співацького голосу в методиці хорового виховання.
21. Роль і види інструментальних прийомів, що використовуються диригентом у роботі з навчальним хором. Проілюструвати відповідь власним виконанням.
22. Методика роботи з камертоном у навчальному хорі.
23. Навести приклади вокально-хорових вправ для вироблення правильного співацького дихання в хорі.
24. Навести приклади вокально-хорових вправ на вироблення ланцюгового дихання в хорі.
25. Навести приклади вокально-хорових вправ на формування навичок чіткої артикуляції в хорі.
26. Навести приклади вокально-хорових вправ на вироблення навичок єдиної манери формування голосних звуків у навчальному хорі.
27. Принципи підбору і складання програми звітнього концерту навчального хору.
28. Представити й обґрунтувати програму тематичного хорового концерту для молодіжного хору.
29. Одно-двох-трьохелементні прийоми та їх роль у подоланні ритмічних неточностей співу у ході хорового практикуму.

6. Самостійна робота

Завдання для самостійної роботи

Готуючись до практикуму роботи з хором, студент повинен заздалегідь під контролем викладача з хорового диригування організувати самостійну роботу за перспективним планом, який включає:

- програвання партитури хорового твору на фортепіано або прослуховування його в запису з метою створення первинного естетичного враження;
- вивчення історії створення хорового зразка та його стилістичних особливостей, вірного розуміння специфіки контексту в історичному аспекті;
- здійснення комплексного аналізу хорової партитури за загальновідомим планом, що сприятиме створенню оптимальної моделі художньо-доцільної, вербальної та диригентсько-хорової інтерпретації;
- індивідуальне вокальне вивчення та засвоєння студентом хорової партитури по горизонталі, вертикалі та діагоналі: спів партій, акордів, позачергових вступів голосів та переходів з голосу на голос;
- настройка з камертону;
- вивчення напам'ять усіх партій з поетичним текстом;
- створення диригентської трактовки твору за двома напрямками згідно з функціональним призначенням жестів: робоча форма та художньо довершена форма;
- відпрацювання трьохелементного прийому розучування твору (спів кожної партії сольфеджіо або з поетичним текстом при одночасному диригуванні однією рукою та грі партій на фортепіано другою рукою);
- складання прогностичного плану розучування твору з хором з урахуванням кількісного та якісного складу виконавців та об'єктивних властивостей хорового твору за апробованою в педагогічно-хоровій практиці структурою: вступна бесіда; власна ілюстрація; настроювання хорового ансамблю в тональності твору, що розучується; вокально-технічний етап; художній етап; узагальнюючий заключний етап.

Завдання для індивідуальної самостійної роботи

У ході індивідуальної самостійної роботи з "Хорового класу" студент має виконувати наступні завдання:

- прослуховування аудіозаписів або перегляд відеозаписів із виконанням певного хорового твору на CD або в інтернет-мережі;
- сольфеджування своєї хорової партії з тактуванням;
- визначення інтонаційних труднощів партії;
- відпрацювання стрибків, хроматичних ходів, складних ладотональних зворотів;
- засвоєння метроритмічних особливостей мелодії;
- відпрацювання складних ритмоформул;
- сольмізація;
- декламація поетичного тексту;
- спів партії перед дзеркалом з метою контролю виразної артикуляції та міміки;
- вивчення тексту своєї партії напам'ять;
- здача тексту своєї хорової партії напам'ять керівнику хору.

7. Методи навчання та оцінювання

Форми навчальної діяльності студентів у ході вивчення дисципліни "Хоровий клас" за вимогами КМСОНП:

- загальнохорові репетиції;
- групові (роздільні) репетиції;
- спів у хоровому ансамблі (дует, тріо, квартет);
- індивідуальний або ансамблевий прийом партій у вигляді прослуховування з рекомендаціями викладача щодо подальшої самопідготовки;
- індивідуальна робота;
- практикум роботи з хором;
- участь в екзамені з хорового диригування у якості співака хору;
- виступ у хоровому концерті;
- колективні відвідування концертів хорової музики;
- прослуховування аудіо- та відеоматеріалів, що містять записи із виступами зразкових хорових колективів;
- співбесіда з керівником хору на заліку й екзамені та відповідь на запитання щодо спостереження за навчально-організаційними та творчими умовами роботи навчального хору.

Критерії оцінювання знань з дисципліни "Хоровий клас" за 100-бальною шкалою

Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS)

90–100 балів – *відмінно* (A);

75–89 балів – *добре* (BС);

60–74 бали – *задовільно* (DE);

35–59 бали – *незадовільно* з можливістю повторного складання (FX);

1–34 бали – *незадовільно* з обов'язковим повторним курсом (F).

90–100 балів – *відмінно* (A): студент у хоровому співі виявляє глибоку музичальність і зрілість інтерпретаторського, співтворчого мислення; зразково володіє усіма виражальними засобами, демонструє показову майстерність володіння: динамічними, артикуляційними, штриховими, агогічними, тембровими засобами. Ідеально володіє правильною співацькою поставою, правильними прийомами співацького дихання та механізми звуковидобування; вільно використовує засоби впливу на темброве забарвлення голосу; раціонально застосовує правила інтонування в умовах натурального та темперованого строю; проявляє самостійність в умовах часткового, загальнохорового, природного та штучного ансамблю; знає закони співацької дикції та орфоєпії; адекватно реагує та якісно втілює семантику диригентських жестів; проявляє високу культуру сценічної поведінки; під час концертного хорового виконання демонструє яскраву емоційність та сформований артистизм, у якому природно поєднується інтелектуально-художнє осмислення образного змісту виконаного твору зі спонтанним, інтуїтивним емоційним проявом глибокого відчуття логіки розгортання драматургії хорового твору, а також яскраве самовираження артистичної особистості в міміці.

У процесі роботи в хоровому класі студент володіє навичками якісного самостійного вивчення своєї хорової партії; може виконувати хормейстерські функції на практичних заняттях із студентами-початківцями, працювати з окремою хоровою партією; у хоровому практикумі демонструє професійну зрілість та самостійність хорового мислення. Має надзвичайну зацікавленість хормейстерською діяльністю.

75–89 балів – **добре** (BC): студент у хоровому співі виявляє глибоку музикальність; гарно володіє усіма виражальними засобами, демонструє достатню майстерність володіння: динамічними, артикуляційними, штриховими, агогічними, тембровими засобами. Переважно добре володіє правильною співацькою поставою, вірними прийомами співацького дихання та механізми звуковидобування; достатньо вільно використовує засоби впливу на темброве забарвлення голосу; в основному раціонально застосовує правила інтонування в умовах натурального та темперованого строю; проявляє практичну обізнаність виконання в умовах часткового, загального хорового, природного та штучного ансамблю; знає закони співацької дикції та орфоєпії; адекватно реагує та якісно втілює семантику диригентських жестів; проявляє культуру сценічної поведінки; під час концертного хорового виконання демонструє емоційність, артистизм, а також достатньо переконливе самовираження артистичної особистості в міміці.

У процесі роботи в хоровому класі студент володіє навичками якісного самостійного вивчення своєї хорової партії; може виконувати хормейстерські функції у роботі зі студентами-початківцями; у хоровому практикумі демонструє самостійність хорового мислення. Має досить високу зацікавленість хормейстерською діяльністю.

60–74 бали – **задовільно** (DE): студент у хоровому співі виявляє недостатню музикальність; не в повному обсязі володіє усіма виражальними засобами, недостатньо володіє динамічними, артикуляційними, штриховими, агогічними, тембровими засобами. В основному володіє правильною співацькою поставою, виявляє недостатню обізнаність щодо правильних прийомів співацького дихання та механізмів звуковидобування; недостатньо вільно використовує засоби впливу на темброве забарвлення голосу; не вміє раціонально застосовувати правила інтонування в умовах натурального та темперованого строю; не проявляє достатньої практичної обізнаності виконання в умовах часткового, загального хорового, природного та штучного ансамблю; робить помилки у співацької дикції та орфоєпії; не завжди адекватно реагує та втілює семантику диригентських жестів; не проявляє культуру сценічної поведінки; під час концертного хорового виконання не демонструє емоційності, артистизму, а також не переконливо виявляє це в міміці.

У процесі роботи в хоровому класі студент не достатньо володіє навичками самостійного вивчення своєї хорової партії; не може виконувати хормейстерські функції у роботі із студентами-початківцями. У хоровому практикумі проявляє себе не впевнено, що відбивається в емоційній скутості, вербальній обмеженості, мануальній недосконалоості, відсутності комунікативної техніки. Не виявляє зацікавленості хормейстерською діяльністю.

35–59 балів – **незадовільно** з можливістю повторного складання (FX): студент у хоровому співі не виявляє музикальність; не володіє виражальними засоба-

ми: динамічними, артикуляційними, штриховими, агогічними, тембровими. Не володіє правильною співацькою поставою, виявляє недостатню обізнаність щодо вірних прийомів співацького дихання та механізмів звуковидобування; не використовує засоби впливу на темброве забарвлення голосу; демонструє нестійке, а часто і досить неякісне інтонування в умовах натурального та темперованого строю; не орієнтується в умовах часткового, загального хорового, природного та штучного ансамблю; робить помилки у співацькій дикції та орфоєпії; не реагує на семантику диригентських жестів; не проявляє культуру сценічної поведінки; не бере участь у концертних виступах хорового класу.

У процесі роботи хорового класу студент не володіє навичками вивчення своєї хорової партії. У хоровому практикумі проявляє себе дуже слабо, що відбивається в емоційній скутості, вербальній некомпетентності, інтелектуальній обмеженості, мануальній недосконалоості, повної відсутності комунікативної техніки. З професійної точки зору, не вважається перспективним для здійснення подальшої хормейстерської діяльності.

1–34 бали – *незадовільно* з обов'язковим повторним курсом (F): студент не відвідував заняття хорового класу з поважних або не поважних причин.

II. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ХОРОВОГО ПРАКТИКУМУ

Вокально-хорова робота – складна галузь професійної діяльності. Ще складнішим є процес оволодіння нею. Це пов'язано з тим, що, з одного боку, оволодіння прийомами хормейстерської роботи можливе лише в процесі її виконання, а з іншого, щоб починати таку роботу, необхідно теоретично бути підготовленим до неї. Як же зорганізувати навчально-пізнавальну діяльність майбутніх хормейстерів, підготувати їх до самостійної роботи з хоровим колективом? У чому полягає ця підготовка? Результати пошуків, направлених на вирішення даної проблеми, частково відображені в навчальних планах і програмах, нечисленних статтях і дослідженнях, присвячених питанням формування готовності студентів до вокально-хорової роботи.

На базі хорового класу, який є практичною лабораторією перевірки знань, умінь та навичок, одержаних у ході вивчення комплексу навчальних дисциплін, проводиться хоровий практикум, який і спрямований на формування хормейстерських умінь студентів.

Кінцева мета хорового практикуму полягає в накопиченні майбутніми хормейстерами певного запасу можливих засобів вирішення професійних задач, удосконалення умінь спілкуватися та управляти хоровим колективом.

Приступаючи до організації хорового практикуму, керівник хору повинен пам'ятати, що в цілісній структурі вокально-хорового освітнього процесу потрібно виділяти наступні компоненти: мотиваційний, змістовний, операційний і оцінний.

Мотиваційний компонент припускає наявність професійної орієнтації студентів, спрямованої на оволодіння навичками та умінь роботи з хором. Цей компонент вокально-хорової діяльності студента виявляє потребу та емоційно-ціннісну сферу особистості майбутнього хормейстера.

Мотиваційний компонент виявляється:

- в інтересі до передбачуваної хорової діяльності;
- у бажанні спілкування з хоровою музикою (відвідування хорових концертів, слухання аудіозаписів хорових колективів, власна участь у хоровому співі і роботі з хором);
- в усвідомленому сприйнятті хорової музики різних стилів і жанрів;
- у переконаності великого сенсу вивчення найдемократичнішого напрямку в музичному мистецтві, як основоположній частині всієї системи естетичного виховання людей.

Дані психологічної науки свідчать про те, що спонукою до будь-якої діяльності є сукупність організованої системи мотивів. Існують вказівки різних авторів на тісний взаємозв'язок понять "мотивація" і "відношення" до діяльності. Тому одним з головних утворень мотиваційного компоненту є особово-ціннісне відношення потреби в здійсненні даного виду музично-педагогічної діяльності.

Мотиваційний компонент хормейстерської діяльності студента-практиканта може базуватися на потребі тих, хто навчається до постійного збагачення особистого виконавського досвіду шляхом залучення до світової музичної культури – хорової музики, особливо в період хорового практикуму. Це зрештою створює ситуацію інтелектуального, емоційного та естетичного задоволення потреб.

У психолого-педагогічній літературі мотиваційний компонент характеризується змістовою і динамічною сторонами, що відображають наявність тривалості мотиваційної установки учнів, її стійкості, глибини усвідомлення і сили мотиву.

Таким чином, можна стверджувати, що мотиваційний компонент пояснює і організовує всю подальшу вокально-хорову діяльність майбутнього хормейстера і є першопричиною ефективності процесу навчання в хоровому класі.

Змістовний компонент визначає вокально-хорові і творчі завдання, що мають яскраво виражену естетичну спрямованість. Створення керівником хору умов для творчої самореалізації хористів-практикантів як на репетиційних заняттях, так і в процесі концертно-виконавської діяльності, є одним з основних завдань, що визначають результативність усіх складових навчання.

Для якісного здійснення хорового практикуму необхідний підготовчий етап навчання, на якому здійснюється планування структури майбутньої роботи, виявляється основна мета, професійна орієнтація, вибір навчального репертуару, розподіл учнів на хорові групи за типом голосу або рівнем музичної підготовки, складається план контрольних заходів і концертних виступів, прогнозуються попередні результати навчання. Особливе місце займає створення психологічної атмосфери, яка сприятиме найефективнішому проведенню хорового практикуму.

Змістовний компонент може включати орієнтувальну фазу навчання, в якій першочергова роль відводиться об'єктивним та суб'єктивним чинникам. До об'єктивних чинників відносяться умови не залежні від керівника хору (кількість навчальних годин, відведених на хоровий практикум), а до суб'єктивних – рівень вокально-хорової і музичної підготовки студентів-практикантів, їх індивідуально-психологічні особливості, емоційний настрій у конкретний період часу, рівень інтересу до хорового співу.

Отже, планування змістового компоненту має достатньо умовний характер. Воно припускає: взаємодію керівника хору і студента на творчому комунікативно-

му рівні, що включає активне спостереження ("пасивна" практика); виявлення їх інтересу до хорового практикуму та засобів впливу на тих, хто навчається; підвищення їх хормейстерської підготовки та професійної орієнтації.

Центральною фазою орієнтувального етапу змістового компоненту є досягнення художньої цінності матеріалу і власне хормейстерської діяльності з погляду філософії, музикознавства, соціального й особистісного значення.

Змістовний компонент хорового практикуму припускає знання: різних стилів і жанрів хорової музики; законів вокально-хорового виконання; виконавських можливостей хорових партій та співаків; засобів емоційної виразності і вербальної інтерпретації художнього образу хорових творів; уміння аналізувати і працювати над вокально-виконавськими труднощами репертуару; знання акустичних і фізіологічних основ звукоутворення, строю і ансамблю; правил гігієни та охорони співацького голосу тощо.

Таке наповнення змістового компоненту вокально-хорової роботи в процесі підготовки і проведення хорового практикуму сприятиме формуванню професійної спрямованості студентів на практичну роботу із співацькими колективами, а також – позитивному відношенню до навчання хоровому співу.

Операційний компонент припускає володіння системою хормейстерських умінь та навичок (художньо-вербальними; конструктивними; аналітико-проектвальними; інтелектуальними), а також комунікативними прийомами спілкування з хором.

Змістовий склад завдань для роботи з хором базується на загальних дидактичних принципах: зв'язку теорії з практикою, системності, послідовності, доступності, наочності, виховного та розвиваючого навчання. Систематичність у проведенні хорового практикуму стане запорукою формування стрижневих хормейстерських умінь.

Рівень навчально-пізнавальної діяльності студентів залежить не тільки від змісту, форм та методів навчання, але і від форм контролю за цією діяльністю. Серед останніх істотно значення має самоконтроль, роль якого зростає у зв'язку із збільшенням об'єму самостійної роботи. Тому стає очевидним, що тільки у єдності контролю і самоконтролю в оцінці рівня професійної підготовки можуть бути реалізовані вимоги ефективного управління хоровою практикою студентів.

Педагогічно обґрунтована організація контролю студента-практиканта вимагає вирішення ряду питань. Перше питання – визначення змісту контролю. Керівник хору, викладач з хорового диригування і студенти-практиканти повинні точно знати, що необхідно контролювати, перш ніж вирішувати, як контролювати. Задача контролю знань на хоровому практикумі повинна бути зведена до задачі контролю за діями, які студенти можуть здійснювати на основі знань.

Друге, не менш важливе питання, що стосується організації контролю, – забезпечення його адекватності. Адекватність, або валідність, контролю означає відповідність контрольних завдань тим характеристикам, тим елементам знань і умінь, які визначаються програмою і кваліфікаційною характеристикою майбутнього хормейстера.

Під час складання переліку питань необхідно чітко уявити, що студент повинен контролювати, тобто, які конкретні елементи знань – умінь, прийоми мислення, які їх характеристики можна перевірити за допомогою того або іншого

завдання або питання. Так виникає проблема діагностики якості засвоєння. Діагностика якості знань–умінь припускає розробку адекватних методів контролю.

Систематичність контролю під час проведення хорового практикуму стане важливим психологічним чинником, який організовує студентів, формує потребу до якісної самопідготовки, активізує в досягненні мети. Регулярний контроль сприятиме виробленню у студентів навичок самоконтролю, уміння аналізувати свою роботу, критично оцінювати її результати. За визначенням науковців "Самоконтроль" – це здібність випереджати події і передбачати можливі наслідки своїх дій і вчинків. Здібність до випереджаючого відображення має важливе значення для хормейстерської діяльності. Самоконтроль припускає аналіз студентами своєї діяльності під час хорового практикуму, її позитивних і негативних сторін, ступені сформованості хормейстерських умінь, навичок, якостей знань. На основі самоаналізу студент-практикант може здійснювати коректування плану роботи в процесі своєї хормейстерської діяльності, намічати шляхи її вдосконалення.

Організація самоконтролю може здійснюватися шляхом створення і використання, у процесі самопідготовки до хорового практикуму, таких допоміжних матеріалів (оцінних карт), у яких закладена педагогічно обґрунтована методика, що вмотивовує та створює необхідні умови для самоконтролю (взаємоконтролю) і самокорекції.

Організація, стимулювання і регулювання пошукової діяльності студентів у ході хорового практикуму забезпечується створенням цілеспрямованих умов, засобів і активних методів навчання. Рекомендується застосовувати такі методи, як метод індивідуального практикуму, рішення ситуацій – задач, підготовка варіантів хорового заняття за схемами, обговорення занять, організація звітних концертів хорового практикуму. Наприклад:

1. Організація хорової практики у формі навчального діалогу викладач – група студентів-практикантів (по одному з кожної хорової партії), викладач-студент, студент-студент;

2. Засвоєння етапів хормейстерської діяльності (послідовне розширення бази елементів репетиційної роботи, вдосконалення слухового досвіду, придбання концертного досвіду управління хором).

3. Використання студентами узагальненого прийому роботи з хором.

4. Забезпечення практикантів схемами нагляду за роботою хормейстера, таблицями спеціальних термінів і слів, що вживаються в хормейстерській роботі, а також таблицями чинників, що впливають на різні компоненти хорової звучності.

5. Ведення студентами поурочних робочих щоденників у ході хорового практикуму і складання звітів про роботу з хором після його закінчення.

Для стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів у період підготовки до навчальної та шкільної хорової практики рекомендується застосовувати метод рішення ситуацій – задач. Наприклад:

Ситуація – задача №1. У роботі з хором ви зазначаєте, що у хористів пасивне дихання, млявий артикуляційний апарат. Завдання: оцініть можливі наслідки даних недоліків вокальної техніки та обґрунтуйте, які прийоми необхідно використовувати першочергово, які поставите задачі перед колективом.

Ситуація – задача №2. В кульмінаційному моменті виконуваного хорового твору, під час співу у високій теситурі, порушується динамічний ансамбль у зв'язку

з неукомплектованістю тенорової партії. Завдання: оцініть ситуацію і аргументуйте вибраний вами прийом для усунення тимчасового дисбалансу хорового ансамблю.

Наступний тип ситуацій – задач можна використовувати з метою активізації творчого пошуку у вирішенні проблеми. Для цього студентам пропонується вибрати з декількох варіантів оптимальне рішення, обґрунтувати свій вибір, проаналізувати можливі причини виниклої ситуації, дати прогноз результату у разі використання решти варіантів у конкретній ситуації.

Ситуація 1. Новий хоровий твір не сприймається хористами. Знайдіть можливі методи порівняння, пояснення, створення емоційного фону із застосуванням інших видів мистецтв або аудіо- і відеотехніки.

Ситуація 2. У співі хорового твору без супроводу спостерігається порушення інтонації при відхиленнях в іншу тональність. Оцініть, який із запропонованих методів надасть ефективну дію в даній ситуації: сольфеджування хорової партитури, індивідуальний досвід співаків, спів окремих партій, спів спеціальних вправ для розвитку відчуття внутрішньоладових тяжінь, гостроти звучання, методом аналогії, теоретичний аналіз ладів або який-небудь інший метод.

Етап практичної діяльності студентів з хоровим колективом доцільно починати з проведення "пасивної" хорової практики. Її можна організовувати таким чином: програма хорового класу розподіляється між усіма учасниками колективу так, щоб одну хорову партитуру вивчало одночасно чотири хористи (по одному з кожної партії). Складність партитури підбирається відповідно до індивідуальних особливостей та диригентських навичок кожного студента. Теоретичний, вокально-хоровий і виконавський аналіз хорової партитури проводиться у класі хорового диригування. Вирішення практикантами різного типу задач поєднується з їх зовнішніми спостереженнями за роботою хормейстера над партитурою, що вивчається. Превентивний характер спостереження у цей же час реалізує те, що іменується активним характером людського пізнання. Активність студентів виявляється, перш за все, в цілеспрямованому характері спостереження, в наявності початкової установки: що спостерігати і на які явища звертати увагу. Це обумовлює й інший момент активності спостереження – його вибіркового характеру. Таким чином, спрямованість спостереження приймає форму навмисності, оскільки перед практикантами ставиться задача уважно розглянути діяльність хормейстера.

Як засіб, що стимулює пошукову діяльність студентів і активізує їх розумові процеси, можна використовувати спеціально розроблену схему нагляду.

Зразок схеми нагляду за роботою хормейстера.

1. Назва твору, автори слів, музики.
2. Тематика хорового твору.
3. Навчально-виховні завдання, обумовлені вивченням даної хорової партитури.
4. Мета заняття.
5. Методика проведення заняття:
  - 1) розспівування хорового колективу:
    - в якому діапазоні починається розспівування;
    - з якою метою використовує хормейстер ту або іншу вправу;
    - які завдання постають перед хористами, на що акцентує увагу керівник хору в роботі над вокально-інтонаційними вправами;

- тривалість розспівування, його ефективність.

2) методика роботи над хоровим твором:

а) прийоми активізації інтересу до хорového твору (емоційна розповідь про історію створення твору, жанр, ідейно-образний зміст, застосування аудіо- або відеозаписів, використання міжпредметних зв'язків і т.д.);

б) прийоми розучування (сольфеджування по партіях, групах, усім хором; спів закритим ротом, спів із словами, спів на певні склади – лю, ла, мо, ма тощо);

в) які прийоми використовує хормейстер у роботі над строем (власний показ голосом, виконання окремим хористом партії – як зразок, програвання особливо важких для виконання мотивів або акордів на фортепіано, тимчасова зміна тональності при теситурних незручностях, багатократне повторення інтонаційно складних фрагментів партитури – прийом співування, робота з окремими групами виконавців, робота над тембральним забарвленням, вживання спеціальних вправ, пояснення тонального плану – відхилення, модуляції тощо);

г) прийоми роботи над ритмічним, орфоепічним, тембральним ансамблем (по партіях, групам, усім хором);

д) прийоми роботи над дикцією (промовляння тексту всім хором, проспівування твору в повільному темпі, особистий показ, вправи, словесне пояснення вимови окремих слів або словосполучень, роз'яснення значення окремих смислових слів і т.д.);

е) прийоми роботи з колективом над динамічним ансамблем, темпом, агогікою.

Залежно від практичних задач схема може виконувати різні функції: навчальну, орієнтовну, контролю (самоконтролю), оцінки (самооцінки). За допомогою схеми наглядно студенти-практиканти зможуть самостійно планувати свій варіант роботи з хором, використовуючи її як зразок; аналізувати хід занять за усіма напрямками (організаційний момент, настройка, ілюстрація хорového твору, вступна бесіда, робота над строем, ансамблем, поетичним текстом).

Окрім точного опису методики роботи з хором, студенти обґрунтовують ефективність і необхідність вживаних методів роботи з хором, за допомогою яких можливе досягнення намічених цілей. У процесі превентивної практики удосконалюються музично-слухові уявлення майбутніх хормейстерів.

Якщо на II–III курсах студенти спостерігають, слухають, фіксують і узагальнюють прийоми і методи роботи з хором, то на старших курсах завдання "пасивної" хоровой практики поступово ускладнюються і вимагають від тих, хто навчається достатньо високої активності. Кожен практикант під час репетиційної роботи, що проводиться керівником хору, повинен самостійно акцентувати у партитурі недоліки вокально-хорової техніки, встановлювати їх причини і, складаючи власний репетиційний план роботи, намічати шляхи усунення наголошених недоліків. Спостерігаючи за подальшою роботою хормейстера, студент-практикант має можливість порівняти свій орієнтовний план репетиційної роботи з роботою керівника хору та її результатами.

Застосовуючи описану методику проведення "пасивної" хоровой практики, керівник хору має нагоду за одне хорове заняття надати можливість групі студентів удосконалювати свій слуховий, аналітичний, хормейстерський досвід, оцінні знання і уміння.

Як правило, на підсумкових заняттях хорового практикуму, студенти наголошують на позитивних результатах і безперечній користі від проведення "пасивної" хорової практики, оскільки знаходження студента зовні хору, звільнення його від співу і диригування, загострює його слухове сприйняття і активізує розумову діяльність, полегшує нагляд за діяльністю керівника хору.

Найбільш наближена до умов роботи в хорі може бути **робота з хоровими ансамблями студентів**, утвореними на базі основного хорового класу, які сприяють більшій ефективності та результативності організації хорового практикуму. Створюючи такі ансамблі, ми притримувались думки багатьох педагогів-хормейстерів про користь групових занять, де відбувається спілкування різних індивідуальностей і, отже, має місце наявність різноманітних поглядів, суджень, міркувань із тих чи інших питань. Це допомагає аналізувати, узагальнювати спостереження, зроблені студентами. Окрім того, треба враховувати контингент студентів: більшість не має диригентської підготовки та досвіду роботи з хором. Такі заняття дозволяють не тільки закріплювати набуті теоретичні знання в галузі хорознавства, але і напрацьовувати практичний досвід хороуправління. Можливість апробації своїх знань і набуття умінь зробить практику занять з ансамблем у хоровому класі конче потрібною та корисною і стане показником готовності студента до виконання програмних вимог державної атстації.

Ансамблі хорового класу можуть складатися за двома принципами організації групових форм навчальної діяльності залежно від цілей, завдань та рівнів професійної підготовки студентів.

Гомогенні групи утворюються зі студентів 1–2 курсів навчання, при цьому студенти I курсу зможуть отримувати пасивну практику, а студенти II курсу (IV семестр) отримують можливість на мінімальній моделі, подібній до шкільного хору, зробити перші кроки в спілкуванні зі співацьким колективом, здійснити спробу комплементарного застосування елементарних диригентсько-хорових умінь у комфортних психологічних умовах:

- уміння здійснити настройку хору голосом (за допомогою фортепіано);
- прийоми уваги, дихання, вступу (у взаємодії жест – хор);
- атака звуку в диригентській точці звукоутворення;
- прийом звуковедення легато в помірному темпі на матеріалі хорового унісону;
- проведення фрази, речення та періоду з метою орієнтації в конструктивних побудовах твору;
- прийом закінчення звучання з дотриманням усіх правил відповідності жеста темпу, штриху та характеру музики;
- використання голосового показу з метою ілюстрації ідеального варіанту звучання;
- практичне втілення провідного методу хормейстерської роботи: завдання – жест – спів – слуховий аналіз – діагностика – зауваження: вербальні, вокальні та мануальні прийоми усунення недоліків.

Гетерогенні групи доцільно утворити з усього контингенту хорового класу. У таких групах студенти молодших курсів у ході пасивної практики зможуть спостерігати перебіг усіх подальших етапів хорового практикуму, а студенти III–IV

курсів (або студенти II–III курсів з трирічним терміном навчання) виконуватимуть конкретні завдання стосовно комплексного комплеметарного застосування диригентсько-хорових навичок, що відповідають їхнім програмним вимогам і рівню знань та сприяють формуванню стрижневих умінь. Робота проводиться на матеріалі спеціально підібраних хорових творів, починаючи з V та закінчуючи VIII семестрами.

Завдання для п'ятого семестру:

- використання ауфтакту належної тривалості, об'єму та швидкості в цілях організації якісного одночасного вдиху хору;
- прийом показу вступу на різні долі такту;
- ведення хору на штрих нон легато;
- управління хором у рухомих темпах (*moderato con moto, allegretto*);
- прийом закінчення звучання на різних долях такту;
- використання робочого жесту для роботи з партіями;
- диригування однією рукою з одночасним програванням цієї ж мелодичної лінії протилежною рукою;
- характеристика музично-образного змісту твору з використанням спеціальної таблиці (див. табл.1);
- передача в жесті логіки музичного фразування, смислових акцентів та узгодження цих прийомів з відповідним співом хору;
- внесення фонетично-орфоепічних корективів.

Завдання для шостого семестру:

- настройка хору від камертону;
- розспівування хору – вправи на розвиток вокально-хорової техніки;
- корективи вокально-ансамблевої техніки за допомогою систематизованої інформації стосовно залежності елементів хорового звучання від різноманітних художньо-технологічних чинників;
- прийом показу вступу на різних динамічних показниках;
- вступ хору на тверду атаку звуку внаслідок використання прийому "точка – удар";
- ведення хору на штрих *marcato*;
- управління рухомими динамічними відтінками в хорі;
- відпрацювання послідовного виконання звуків мелодичних інтервалів на ферматі;
- використання розмежування функцій рук;
- диригування однією рукою з одночасною грою опорних співзвуч протилежною рукою;
- диригентські прийоми та вокально-технічні засоби побудови кульмінаційних зон;
- вербальне викладення власної виконавської трактовки.

Завдання для сьомого семестру:

- користування камертоном протягом усієї репетиції;
- розспівування хору – інтонаційні та гармонічні вправи;
- ведення хору на штрих staccato;
- керування процесом загальнохорового вдиху у різних темпах та взаємозв'язку з властивостями ауфтакту – швидкістю, тривалістю, об'ємом, наявністю елемента затримки після вдиху;
  - оволодіння прийомами ведення звуку за різного характеру внутрішньодольової пульсації;
  - відпрацювання з хором ритмічних труднощів;
  - управління в умовах імітаційного складу хорової фактури;
  - робота над дикційною технікою та осмисленням вимовлення поетичного тексту;
  - системне аргументоване викладення власної виконавської інтерпретації з використанням образного мовлення, виразного співу, фортепіанної ілюстрації.

Змістовий склад завдань для роботи з хоровим ансамблем студентів базується на загальних дидактичних принципах: зв'язку теорії з практикою, системності, послідовності, доступності, наочності, виховного та розвиваючого навчання. Систематичність у роботі ансамблю стане запорукою **формування стрижневих хормейстерських умінь**, які ми виділяємо, спираючись на модель диригентсько-хорової діяльності студентів.

Часткова психологічна підготовка з хоровим ансамблем є основою для ефективного формування управлінсько-сугестивного напрямку хормейстерської діяльності учнів та студентів до роботи з хором.

Успішне здійснення практичної діяльності студента на початковому етапі активної хорової практики залежить від визначення завдань та підготовки плану репетиційної роботи на кожне заняття. Так, перший і другий виходи студента до хору зазвичай пов'язані з сольфеджуванням хорових партій, роботою над строем, метроритмом, штрихами. Це дозволяє зосередити увагу практиканта на визначенні інтонаційних недоліків як в окремих партіях, так і між ними, точність виконання ритмічних структур, належної тривалості звуків, пауз тощо. Третій вихід може бути присвячений темі роботи над ансамблем (засвоєння понять штучного і природного, часткового і загального, агогічного, дикційного, орфоепічного ансамблів). Четвертий вихід – робота над тембром. Це заняття може бути спрямоване на формування умінь давати вербально-описову характеристику реального звучання хору, вживання методів роботи над тембральним ансамблем кожної хорової партії та над загальнохоровим тембром.

Безумовно, таке розділення умовне, оскільки студентам у ході роботи з хором доводиться вирішувати різні хормейстерські проблеми. Разом із тим підкреслюємо, що виділення окремих елементів хорової звучності на різних етапах розучування твору з хором, сприятиме кращому розумінню і засвоєнню методів і прийомів роботи над ними, допоможуть практиканту детальніше розібратися в хорознавських поняттях і закономірностях хормейстерської діяльності.

На відміну від традиційного проведення хорового практикуму, багато в чому орієнтованого на підказку і вказівний спосіб у навчанні, потрібно спиратися на

самостійність студентів у пошуку необхідних засобів і прийомів роботи з хором. У цілому структура самостійної пошукової діяльності практиканта може виглядати таким чином: 1) студент визначає та усвідомлює вокальні труднощі, які виникли в ході репетиції, формулює проблему; 2) вирішує її, використовуючи узагальнений прийом роботи з хором; 3) здійснює пошук конкретних репетиційних прийомів шляхом висунення гіпотез; 4) коротко обґрунтовує репетиційні прийоми, доводить їх доцільність; 5) практично перевіряє знайдені рішення; 6) аналізує результати.

Неякісне звучання в ході репетиції студент-практикант може долати за допомогою узагальненого прийому, який може бути йому наданий у вигляді наступних завдань: 1) визначити і вказати конкретно, яка відбулася помилка (недолік, неточність), в якому місці хорової партитури з точною вказівкою тактів, у якій партії (або в хорі в цілому); 2) далі поставити перед собою питання: "чому?", тобто визначити причину виникнення помилки (недоліку, неточності), сказавши про це вголос; 3) з'ясувавши причини, запропонувати репетиційний прийом, за допомогою якого можливе виправлення помилки; 4) поставити виконавські задачі хору для продовження роботи.

Таким чином, для успішної роботи з хором студент повинен з'ясувати зведення правил, навмисно представлене ним схематично, та умовно розбити їх на чотири складові у певній послідовності. По ходу реалізації цієї практичної програми змінюватиметься порядок складових, декілька складових зливаються в одну. Проте на початковому етапі хорового практикуму потрібно прагнути застосовувати свою практичну програму в розгорнутому вигляді. Для наочності можна виписати складові узагальненого прийому роботи з хором на окремому листі у вигляді плаката, який постійно повинен знаходитися в полі зору студентів-практикантів.

Беручи до уваги виняткову роль слова в засвоєнні істотних властивостей різних явищ, пов'язаних з хормейстерською діяльністю, і враховуючи при цьому недостатність професійного словарного запасу студентів (особливо на початковому етапі хорової практики), ми рекомендуємо практикантам використовувати (як у підготовці, так і під час заняття) складені спеціальні таблиці хорознавських термінів і понять, що найчастіше застосовуються у хормейстерській роботі.

Для організації ефективної пошукової діяльності, а також її стимулювання, нами запропонована нова форма опанування студентами хормейстерськими вміннями та навичками – навчальний діалог однокурсників. Він має на увазі парну роботу студентів із хором, тобто кожен з пари практикантів виступає поперемінно то як диригент, що безпосередньо працює з хором, чи то як партнер, що надає методичну допомогу в процесі репетиції або після неї, під час її обговорення.

ДІАДА	
Перший студент-диригент	Другий студент-помічник
При зміні ролей	
ДІАДА	
Перший студент-помічник	Другий студент-диригент

Використання діалогічної форми, в ході хорового практикуму, активізує обмін інформацією між партнерами, вислів ідей, пропозицій, зауважень тощо, які стимулюють появу нових ідей, спонукає до пояснення, доказу або спростування знайдених способів чи прийомів роботи з хором, тобто проходить реалізація методичної умови єдності контролю і самоконтролю.

Для того, щоб співпраця студентів була цілеспрямованою, бажано сформулювати основні обов'язки та зміст діяльності партнерів по роботі з хором. Наприклад:

Основні обов'язки студента-помічника:

1. Якщо студент-диригент: а) помиляється у визначенні різного роду інтонаційних неточностей у хоровому виконанні – вкажіть йому на помилки або недоліки в роботі, почуті вами; б) не може знайти або знаходить невірні причини виникнення фальшивого звучання хору – проаналізуйте неточності звучання і вкажіть причини їх виникнення; в) не дає характеристику звучання або вона не точна, а також не ставить задачі хору, або вони не відповідають реальному звучанню – зверніть на це увагу, а за необхідності докладіть зусиль до їх конкретизації та уточнення; г) утрудняє в пошуку репетиційного прийому або прийом, запропонований їм, перестає давати або не дає потрібного ефекту – запропонуйте свій.

2. Необхідно: а) стежити за відповідністю поставленої задачі і її втіленням у реальному звучанні; б) економно використовувати відведений час для роботи з хором; в) доброзичливо і коректно звертатися до диригента і хору; г) ознайомитися з репетиційним планом партнера, знати його інтерпретацію хорового твору.

Зміст діяльності партнерів після хорового заняття:

1. Разом з партнером бажано: а) детально проаналізувати проведену репетицію; б) визначити позитивні і негативні сторони в роботі, познайомити один одного із своїми враженнями, зауваженнями, пропозиціями щодо проведенної репетиції; в) аналіз роботи "диригента" проводити паралельно з аналізом роботи хору; г) обговорити і скласти з партнером робочий план наступної хорової репетиції.

2. Необхідно: а) вести поурочний щоденник хорового практикуму (в ньому повинні бути анотація на хоровий твір, план роботи на кожну репетицію, аналіз роботи партнера, аналіз власної роботи з хором, висновки й узагальнення); б) після закінчення хорового практикуму студент надає звіт про роботу з хором у вигляді щоденника.

Для надання допомоги студентам-практикантам щодо ведення щоденників і складання звітів, потрібно розробити план і зміст його розділів. Письмовий звіт і систематичний сумісний аналіз репетицій і роботи партнера сприятиме поглибленню знань етапів хормейстерської репетиційної діяльності.

Аналіз результатів хорового практикуму студенти можуть проводити, наприклад, за наступними критеріями:

1) організаційні моменти (уміння знайти контакт з хором, зібрати увагу, налаштувати на темп роботи, зручний для продуктивної репетиційної діяльності колективу; наявність продуманого, підготовленого плану розучування хорового твору і кожного конкретного репетиційного заняття; уміння раціонально використовувати відведений для роботи час); 2) вокально-хорова робота, що проводиться на репетиції, та її відповідність поставленим завданням на кожне конкретне заняття (визначення недоліків вокальної техніки хору, причини їх виникнення,

правильний вибір хормейстерських прийомів, направлених на виправлення тих або інших недоліків у звучанні хору); 3) володіння репетиційним жестом, його відповідність поставленим задачам; 4) уміння точно, професійно формулювати цілі і задачі в процесі проведення репетиції (чи спостерігаються утруднення під час формулювання зауважень і побажань; практичне вживання законів, закономірностей, категорій "хорознавства" і його термінології); 5) застосування власного показу голосом (якість, кількість, своєчасність, необхідність); 6) виконання наміченого плану роботи (втілення усіх поставлених задач, довести необхідність усвідомленого відступу від плану, якщо це мало місце в роботі, пояснити з чим було зв'язане).

Для формування досвіду концертної діяльності студентів і для підведення підсумків хорового практикуму, доцільно проводити хорові звітні концерти студентів-практикантів. Тематику концертів визначає керівник хорового класу на весь період навчання, враховуючи її у підборі програми хорового практикуму. Можуть використовуватися наступні тематичні напрями хорових концертів: літературно-музичні монтажі; концерти, присвячені творчості одного композитора (М.Леонтовича, Ф.Колесси, О.Кошиця); програма з творів однієї епохи, жанру; звітний концерт колективу; участь у студентських наукових конференціях і т.д. Кожний студент-практикант складає свій варіант концертної програми, а колективним рішенням приймається до виконання кращий її варіант.

Спеціально відводиться час для обговорення організаційних моментів до концертного виступу, а саме: підготовка сценічних костюмів, сцени, наповнення слухацької аудиторії; вихід і відхід колективу і диригентів на сцену і зі сцени; попереднє "налаштування" диригентів і колективу, задавання тону, створення відповідного емоційного настрою.

Результати проведення хорового практикуму і концертного виступу виражаються у вигляді оцінок за змістові модулі №3 та №4.

Дотримання викладених вище умов сприятиме досягненню успішної хормейстерської діяльності студентів у період проходження хорового практикуму.

III. ХОРОВИЙ КЛАС ЯК ТВОРЧА МАЙСТЕРНЯ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Важливим аспектом гуманізації освіти в нашому суспільстві на початку третього тисячоліття є процес формування духовності студентів навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за педагогічними спеціальностями, оскільки саме духовність розглядається як особлива форма самовизначення вчителя, розвитку його творчих здібностей. "Глобальна філософська ідея сучасності – "від людини розумної до людини духовної" – має стати стрижневою ідеєю виховання генерації вчителів майбутнього" [25, с. 3]. У наш час духовність особистості набуває інтегрального багатомірного характеру, передбачає органічну єдність інтелектуальних, моральних, естетичних і професійних компонентів.

Духовність, що розглядається у даному аспекті, стає іманентною освітньому процесу і потребує цілеспрямованого формування, навчання та виховання. Отже,

акценти в навчально-виховному процесі треба перенести з традиційного засвоєння заданої кількості інформації на розвиток культури мислення, почуттів, поведінки особистості, навколо яких знання, уміння й навички перетворюються в неповторну духовно-творчу індивідуальність майбутнього вчителя й стають головними константами його діяльності.

Питання розвитку духовного світу людини постійно перебували в центрі уваги провідних представників української культури: Г.Сковороди, М.Костомарова, Т.Шевченка, Лесі Українки, В.Антоновича, М.Драгоманова, І.Франка, М.Лисенка, М.Грушевського, І.Огієнка, М.Леонтовича та багатьох інших мислителів. В останнє десятиліття ХХ ст. проблему формування культури студентів вищих музичних навчальних закладів засобами музичного мистецтва розглянуто вченими Л.Коваль, О.Олексюк, Г.Падалкою, О.Рудницькою та ін. Різним аспектам виховання культури учнівської молоді присвячено також сучасні дослідження В.Андрущенко, В.Арнольдова, О.Бабченко, В.Бутенка, Л.Бутенко, І.Бужиної, В.Вирового, А.Комарової, І.Карпенка, І.Котенєвої, В.Кудрявцевої, Л.Луганської, С.Шаргородської, П.Щербань та ін.

Серед різноманітних засобів, здатних перетворити знання, ідейно-моральні норми в переконання, розвинути творчі, професійно-пізнавальні й комунікативні здібності майбутнього вчителя, сформувати його духовну культуру, є хорове мистецтво [1].

У системі музичної освіти хоровий спів посідає одне з пріоритетних місць у вирішенні навчально-виховних завдань. Разом з тим аналіз науково-педагогічної літератури дає підстави для твердження, що спеціальні дослідження, присвячені формуванню духовності майбутнього диригента, керівника колективу засобами хорового співу, не проводилися. Нерозробленість цієї проблеми в музично-педагогічній науці обумовлює її актуальність, що викликана потребою підготовки хормейстерів з високою духовністю.

Також є очевидним, що хорові колективи володіють необмеженими можливостями формування усіх компонентів особистісної духовності хористів, що утворюються у результаті особливого колективно-ціннісного творіння. Тому вирішення проблеми формування духовності майбутніх фахівців хорової справи можливе за умов комплексного підходу до організації навчально-виховної роботи у закладах освіти.

Одним із найпотужніших засобів впливу на особистісний розвиток студентів є їх участь у хорових навчальних колективах, які, поряд із суто навчальними завданнями, здатні здійснювати потужну музично-просвітницьку діяльність, що, у свою чергу, стає одним із вагомих чинників впливу на формування їх професійної компетентності.

Фактично кожний хоровий клас у сучасних умовах здатен перетворитися на авторську творчу майстерню, яка має функціонувати на міцних концептуальних засадах та характеризуватися власною системою організації навчально-пізнавальної та творчої – музично-просвітницької діяльності.

Підставою для створення творчої майстерні повинні стати:

- диригентсько-хорова освіта керівника хору; відповідна професійна кваліфікація "Диригент хору та викладач хорових дисциплін", що є вирішальним

чинником забезпечення високого рівня диригентської, хормейстерської та педагогічної майстерності;

- особистісний хормейстерський та педагогічний досвід;
- вироблення творчої концепції навчально-концертної діяльності;
- обізнаність у сфері сучасних тенденцій хорового виконавства та інноваційних процесах у галузі диригентсько-педагогічних та хормейстерських технологій.

Наводимо приклад авторської творчої майстерні, у якій чітко окреслені п'ять основних напрямків діяльності навчального хору. Ця система представлена у вигляді моделі-схеми, що пояснює її сутність.

Кожний з напрямків – художньо-організаційний, навчально-методичний, науково-методичний, концертно-виконавський та виховний – є певним чином упорядкованою системою, що у контексті даного параграфу потребує структуризації.

І. Художньо-організаційний напрямок діяльності хорового колективу передбачає:

- створення художньо-естетичної концепції молодіжного хору;
- визначення стратегії формування репертуарного змісту:

1) українські церковні піснеспіви (М.Дилецький, М.Березовський, А.Ведель, Д.Бортнянський, М.Лисенко, М.Леонтович, М.Вербицький, К.Стеценко, Л.Дичко, В.Степурко, Г. Гаврилець, А.Гнатишин);

2) обробки народних пісень та хорові твори українських композиторів (М.Леонтович, О.Кошиць, С.Людкевич, Б.Лятошинський, Л.Ревуцький, Л.Дичко, Є.Станкович, В.Степурко, В.Зубицький, Т.Петриненко, В.Стеценко, М.Гобдич, О.Бондаренко, А.Кушніренко, О.Раков, Є.Козак, А.Кос-Анатольський);

3) шедеври світової класики (Я.Аркадельт, О.Лассо, Й.Брамс, Ф.Мендельсон-Бартольді, Р.Шуман, Дж.Верді, П.Чайковський, Дж.Россіні, Р.Вагнер, Ж.Бізе, П.Масканьї, Дж.Гершвін, Р.Твардовський);

- формування групи фахівців з кращих випускників хору минулих років;
- створення програми комбінованої комплектації складу хору (до складу учасників можуть бути включені молоді викладачі-теоретики, вокалісти, інструменталісти, студенти інших факультетів університету, практикується запрошення ілюстраторів);

- розроблення схеми комунікативної тактики із залучення спонсорських коштів для здійснення творчих проектів хору;

- створення власної матеріальної бази, що має включати – сценічні костюми, цифрове піано, перкусійний комплект, бібліотеку хорових партитур.

II. Навчально-методичний напрямок буде ефективним, якщо виконать наступні умови:

- пластичне поєднання індивідуальних та групових форм роботи;
- організація занять зі студентами у групах згідно з рівнем їх базової музичної освіти (номінальна група, група-асоціація, група-кооперація, група-автономія);
- упровадження акордного паралельно-блочного методу організації практикуму роботи з хором;
- організація вокально-хорових ансамблів гомогенного та гетерогенного типів;
- організаційно-методичне забезпечення державних та підсумкових іспитів з диригування хором;
- залучення до індивідуально-ансамблевих видів роботи фахівців хору (вихованців хору, випускників минулих років, викладачів-сольфеджистів, вокалістів).

III. Науково-методичний напрямок може мати наступне змістовне наповнення:

- проведення відкритих майстер-класів керівником творчої майстерні;
- виконання колективом тематичних програм на науково-практичних конференціях;
- використання у навчальному процесі індивідуальних та спільних наукових напрацювань керівників творчої майстерні в галузі теорії музики, теорії диригування, методики викладання хорових дисциплін та оптимізації навчання на предметах диригентсько-хорового циклу у вищій школі;
- залучення до роботи творчої майстерні провідних фахівців-хормейстерів, композиторів для здійснення діагностично-консультативних узагальнень діяльності хору;
- творча співпраця хорового колективу з досвідченими виконавцями, науковцями, співробітниками засобів масової інформації.

IV. Концертно-виконавський напрямок є обов'язковим для кожного хорового колективу. Це насамперед:

- участь хору у тематичних та святкових концертах;
- участь у Всеукраїнських та обласних фестивалях майстрів мистецтв та художніх колективів;
- підвищення виконавського та сценічного досвіду шляхом участі у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах;
- участь у Всеукраїнських та Міжнародних молодіжних музичних фестивалях;
- виступи у майстер-класах;
- показові хорові концерти в межах Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів.

V. Виховний напрямок:

- колективне прослуховування концертів професійних хорових колективів та оперних вистав;

- відвідування концертних заходів у межах міжнародних конкурсів та фестивалів;
- планування культурно-пізнавальних заходів під час перебування на міжнародних мистецьких акціях (екскурсії до музеїв, театрів, по історичних містах);
- оздоровчі виїзди у хорові табори;
- проведення вечорів відпочинку хору з оригінальною культурною програмою.

Системна репетиційна робота та концертна практика, пошук нових вокально-сценічних технологій, широка репертуарна палітра нададуть можливості в умовах творчої майстерні молодіжного хору досягти високого рівня професійно-виконавської майстерності. Показником результативної діяльності колективу повинні стати участь та перемоги на конкурсах і фестивалях.

Представлена модель функціонування творчої майстерні хору визначить шляхи та засоби послідовного, систематичного й цілеспрямованого формування духовності майбутніх хормейстерів в умовах колективної співпраці.

Оскільки музично-просвітницька діяльність є однією з головних складових професійного та духовного становлення студентської молоді і важливою ланкою навчально-виховного процесу у хоровому класі, розглянемо структуру та зміст цієї діяльності більш детально.

Специфіка концертної музично-просвітницької діяльності хорового класу зумовлена самою природою хору як синтетичного масового, загальнодоступного виконавського жанру, центру духовного спілкування, розвитку творчих здібностей його учасників. Тут виховний процес здійснюється в умовах живого, безпосереднього спілкування, яке сприяє позитивній емоційності, співпереживанню, співучасті. Порівняно із засобами масової інформації (радіо і телебачення), де спілкування носить опосередкований характер, в умовах хорової співтворчості слухачі одержують художню інформацію безпосередньо від виконавців у момент їх виступу.

Специфічною особливістю музично-просвітницької роботи хорового колективу є також наявність зворотного зв'язку, що дозволяє оперативно діагностувати характер сприйняття музики і відповідним чином сугестивно впливати на аудиторію. Це дає можливість не тільки виявляти рівень музичних потреб, інтересів і смаків слухачів, але й здійснювати цілеспрямований вплив на формування і розвиток їх смаку в потрібному напрямі, ширше використовувати принцип диференційованого підходу до того або іншого типу аудиторії.

У роботі хорового класу доцільно виокремити три основні напрями музично-просвітницької діяльності колективу:

- 1) естетично-розвивальний;
- 2) концертно-виконавський;
- 3) творчо-представницький.

Естетично-розвивальний напрямок музично-просвітницької діяльності хорового класу припускає розвиток творчих здібностей студентської молоді – співаків хору, залучення їх до створення духовних цінностей, розуміння причетності до збереження та розвитку академічної традиції хорового співу. Культурологічні та педагогічні засади функціонування хорового колективу створюють унікальні умови для ефективності процесу оволодіння культурою професійної діяльності та

умілості майбутнього фахівця на основі реалізації художньо-педагогічних здібностей у музично-просвітницькій діяльності, а також забезпечують єдність основних компонентів готовності майбутніх фахівців до музично-просвітницької діяльності: мотиваційно-цільового, змістово-процесуального, інтеграційно-рефлексивного.

Вирішальним чинником у реалізації цих завдань є багатовекторна репертуарна стратегія диригентів, які спрямовують та систематизують знання студентів-хористів, формують їх мистецькі смаки та духовні ідеали, перетворюють їх на творців живої хорової музики, здатної естетично впливати як на самих виконавців, так і на слухацьку аудиторію. Найважливішим напрямком у виборі репертуару хору має бути звернення до української церковної музики, що відповідає загальнонаціональній ідеї відродження духовної спадщини, яка була втрачена для декількох поколінь українців у часи радянської влади. Хорові партитури М.Дилецького, М.Березовського, А.Веделя, Д. Бортнянського, М.Лисенка, М.Леонтовича, М.Вербицького, К.Стеценка, А.Гнатишина здатні відкрити для молодих співаків цілий пласт українського класичного хорового мистецтва, а у деяких випадках надають можливості стати першими виконавцями маловідомих творів. З іншого боку, смисло-утворюючою детермінантою змісту естетично-розвивального напрямку музично-просвітницької діяльності хору мають стати визначні культурно-мистецькі акції, які спонукають до вивчення та виконання українських духовних пісень XVII–XX ст. У контексті цих суспільно-культурологічних спрямувань студентський хоровий колектив має прагнути до участі у Міжнародних та Всеукраїнських конкурсах та фестивалях.

Осучаснення цієї ланки репертуару, безперечно, збагатиться включенням до навчальних програм хору творів Л.Дичко, В.Степурка, Г.Гаврилець, самотність яких відрізняється злиттям канонічної традиції із виражальними прийомами сучасних композиторських технік.

Обов'язковим компонентом репертуару хорового класу є виконання обробок народних пісень та хорові твори українських композиторів – С.Гулака-Артемовського, П.Ніщинського, М.Леонтовича, О.Кошиця, С.Людкевича, Б.Лятошинського, Л.Ревуцького, Г.Майбороди, Л.Дичко, Є.Станковича, В.Степурка, А.Кушніренка, Є.Козака, А.Кос-Анатольського, А.Авдієвського, І.Шамо, М.Шуха, В.Зубицького, Т.Петриненка, В.Стеценка, М.Гобдича, О.Бондаренка. Цей блок є найвагомим компонентом цілепокладання концертної практики навчального хору щодо виховання у молоді національної самосвідомості, почуттів національної ідентичності, патріотизму, любові до Батьківщини. У репертуар хору мають бути введені класичні обробки народних пісень – різноманітні за характером, за відповідністю календарному циклу, а також зразки, що висвітлюють сторінки української історії та побуту. Хори з українських опер, кантат, хорових концертів та інших циклічних форм закріплюють знання студентів з історії української музики, аналізу музичних творів, формують їх уявлення про сучасні форми та жанри національної хорової музики, про її стильові ознаки та виражальні можливості.

Виразною сторінкою репертуару хорового класу є твори світової класичної музики, що представляють творчість Я.Аркадельта, Л.В.Бетховена, Ж.Бізе, Й.Брамса, Р.Вагнера, Дж.Верді, Дж.Гершвіна, З.Кодаї, О.Лассо, П.Масканьї, Ф.Мендельсона-Бартольдї, В.А.Моцарта, К.Орфа, Д.Палестріни, К.Проснака, Дж.Россіні, Р.Твардовського, Г.Форе, С.Франка, П.Чайковського, Р.Шумана та ін. Концертна

інтерпретація творів зарубіжної хорової класики, безперечно, збагачує музичний світогляд молодих співаків, сприяє ефективному накопиченню виконавського досвіду, відшліфовує вокальну техніку, створює у студентському колективі відчуття причетності до загальнолюдських мистецьких цінностей та світового культуротворчого простору.

Концертно-виконавський напрямок музично-просвітницької діяльності хорового класу є основною метою діяльності колективу та передбачає створення культурно-просвітницьких проєктів і концертних програм, спрямованих на розвиток і пропаганду українського хорового мистецтва, кращих зразків світової музичної культури; подальший розвиток традицій національного академічного хорового виконавства. Хорові концерти – найпоширеніша і доступніша форма музичного просвітництва. Їх мета – широка популяризація хорової класичної музичної спадщини, народної музики і творчості сучасних вітчизняних і зарубіжних композиторів. Умілий підбір номерів, продумана режисура роблять концертні виступи хору ефективним засобом дії на глядачів, сприяють формуванню у них високих художніх смаків. У роботі хорового класу можуть бути застосовані різновиди концертних виступів, що відбиватимуть як загальнонаціональні та загальноєвропейські тенденції хорового руху, так і етапи професійного сходження колективу, його творчих пошуків. Класифікація концертних виступів хору виглядає наступним чином;

- сольний номер у збірних концертах регіонального та всеукраїнського рівнів, що є елементом великої контрастної різножанрової шоу-програми та має включати яскравий, самобутній хоровий твір, ефектні сценічні костюми, залучення прийомів сценічного руху, сучасних акустичних інструментів.

- участь у тематичних концертах, що проводяться у зв'язку із визначними державними святами та ювілейними датами. Як правило, на такому концерті хор виступає з відносно самостійним блоком хорових творів, який має свою цілісність, завершеність, синтетичність, образність. У змісті такого виступу передбачається відповідність репертуару тематиці заходу, рівню сприйняття слухацької аудиторії, а також можливість за невеликий проміжок часу повноцінно представити виконавську майстерність студентського хору. Традиційними у діяльності студентського хорового колективу має стати участь у концертах, що викликані потребами соціального попиту – це виступи з нагоди Дня працівника освіти та науки України, Міжнародного жіночого свята, Дня Незалежності України, Дня працівника науки та освіти, Дня конституції, Міжнародного жіночого дня, Міжнародного дня студента, виступи у концертах-реквіємах, концертах-інтерв'ю, ювілейних концертах видатних музичних діячів, закладів та установ тощо;

- моноконцерт – самостійний виступ хору із різноплановою програмою у поєднанні із усними анотаціями, коментарями. У такій формі діяльності хору найширше розкриваються музично-просвітницька функція хорового мистецтва. Особливість моноконцертів полягає в тому, що учасники хору не тільки співають у хорі, але й самі можуть виступати з невеликими доповідями історичного, аналітичного, інформаційного характеру;

- звітні концерти хорового класу мають за мету всебічно продемонструвати виконавські досягнення колективу, зробити підсумок навчально-творчої роботи за певний період, показати досягнення солістів хору, виконавських груп. У такому

концерті доречна участь ведучого – музикознавця, що може надати професійний коментар, оприлюднити інформацію про творчий доробок колективу та змістовні особливості концертної програми;

- лекції-концерти різних типів: монографічні (тобто такі, що висвітлюють хоровий доробок окремого композитора, наприклад А.Веделя, М.Леонтовича, О.Кошиця, Л.Дичко, Є.Станковича), обзорні, присвячені різноманітним жанрам музики, видатним подіям та явищам музичного життя. Достоїнство лекцій-концертів полягає у тому, що вони надають можливість дати повні та систематичні знання по одній з проблем музичного або саме хорового мистецтва.

Творчо-представницький напрямок музично-просвітницької діяльності хорового класу припускає участь колективу у хорових фестивалях, конкурсах, синтетичних культурно-мистецьких проектах місцевого, всеукраїнського та міжнародного рівнів. Виступи хору у таких заходах об'єднує презентаційне цілепокладання – це представлення хорової традиції свого факультету, кафедри, навчального закладу, міста, регіону, а на міжнародних сценах – українського національного хорового мистецтва. Як правило, подібні форуми надають можливості кожному колективу всебічно продемонструвати свою виконавську майстерність, що передбачено, окрім інших умов, також і в обсягах наданого сценічного часу (від 20 до 40 хвилин чистого звучання). Варіативність таких виступів визначається, насамперед, програмними засадами кожної окремої акції: фольклорний фестиваль або відповідна категорія хорового конкурсу, конкурс або фестиваль духовної музики, молодіжний або студентський музичний фестиваль, міжнародні науково-практичні конференції тощо.

Таким чином, можна зробити висновок, що робота студентів у хоровому колективі формує позитивну мотивацію майбутніх хормейстерів до самостійного втілення ідей музичного просвітництва у їх подальшій професійній діяльності. Взаємодія трьох напрямів музично-просвітницької діяльності хору створює цілісну систему виховної дії музичного мистецтва, що ефективно впливає на рівень підготовленості студентів у цій сфері. Такий рівень підготовленості характеризується:

- прагненням глибшого пізнання різних явищ музичного мистецтва, різноманітним комплексом художніх знань;
- високою розвиненістю комунікативних здібностей;
- неповторністю інтерпретацій зразків хорового та пісенного мистецтва;
- сформованістю психологічного досвіду встановлення зв'язку із слухацькою аудиторією;
- цілковитим володінням уміннями щодо організації та проведення музично-просвітницьких заходів;
- потягом до самовдосконалення шляхом системного підвищення рівня музично-естетичної обізнаності.

Отже, навчально-виховна робота в колективі та музично-просвітницька діяльність учасників хору мають сприяти зростанню рівнів сформованості головних, найбільш значущих компонентів духовної культури майбутніх фахівців хорової справи: потреби в самовдосконаленні, розвиненості особистісно змістовної сфери, спрямованості творчо-перетворювальної діяльності та сформованості комунікативної культури особистості.

Досвід, набутий у творчій майстерні навчального хору, дозволить зробити висновки тим, хто навчається, що хорове мистецтво, якому притаманна активність,

образність, інтонаційність, цілісність, асоціативність, підвищує духовні потреби особистості, передає глибокі людські переживання та художньо-естетичні емоції, активно формує дух, душу, духовну культуру. Адже сучасне суспільство потребує фахівців, що здатні організувати дозвілля молоді, які мають готувати культурно-просвітницьке середовище для широкого сприйняття музичного мистецтва.

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ХОРОВИЙ КЛАС"

ОСНОВНА

1. Байда Л. А. Вокально-хорова робота у системі підготовки майбутнього вчителя музики : навч.-метод. посіб. / Л. А. Байда. – К. : УДПУ, 1997. – 69 с.
2. Білявський Е. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі / Е. Білявський. – К. : Музична Україна, 1984. – 40 с.
3. Болгарський А. Г. Хоровий клас і практика роботи з хором : навч. посіб. / А. Г. Болгарський, Г. М. Сагайдак. – К. : Музична Україна, 1987. – 235 с.
4. Дмитревский Г. А. Хороведение и управление хором. Элементарный курс : уч. пособие. – 3-е изд., испр. / Г. А. Дмитревский. – Санкт-Петербург : Лань, 2007. – 111 с.
5. Єгоров О. Є. Теорія і практика роботи з хором / О. Є. Єгоров. – К. : Держ. вид.-во образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, 1961. – 239 с.
6. Живов В. Л. Хоровое исполнительство: Теория. Методика. Практика : Учеб. пособие / В. Л. Живов. – М. : Владос, 2003. – 272 с.
7. Казачков С. А. Дирижерский аппарат и его постановка / С. А. Казачков. – М. : Музыка, 1967. – 110 с.
8. Казачков С. А. От урока к концерту / С. А. Казачков. – Казань : Изд-во Казанского университета, 1990. – 343с.
9. Коломоєць О. М. Хорознавство : навч. посіб. / О. М. Коломоєць. – К. : Либідь, 2001. – 168 с.
10. Краснощеков В. И. Вопросы хороведения / В. И. Краснощеков. – М. : Музыка, 1969. – 299 с.
11. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі / А. Ц. Мархлевський. – К. : Музична Україна, 1986. – 96 с.
12. Осеннева М. С. Хоровой класс и практическая работа с хором : учебное пособие / М. С. Осеннева, В. А. Самарин. – М. : Академия, 2003. – 192 с.
13. Романовский Н. В. Хоровой словарь / Н. В. Романовский. – М. : Музыка, 2005. – 232 с.
14. Самарин В. А. Хороведение и хоровая аранжировка / В. А. Самарин. – М. : Академия, 2002. – 352 с.
15. Соколов В. Г. Работа с хором / В. Г. Соколов. – М. : Музыка, 1983. – 190 с.
16. Струве Г. А. Школьный хор : книга для учителя / Г. А. Струве. – М. : Просвещение, 1981. – 190 с.
17. Ушкарев А. Ф. Основы хорового письма / А. Ф. Ушкарев. – М. : Музыка, 1986. – 231с.
18. Чесноков П. Г. Хор и управление им / П. Г. Чесноков. – М. : Московская типография Городского Совета, 1961. – 241с.

ДОДАТКОВА

1. Агафонников И. Г. Размышления о подготовке хормейстера в среднем звене музыкального образования / И. Г. Агафонников // Методические записки по вопросам музыкального образования. Вып. 3. – М. : Музыка, 1991. – С. 125–136.
2. Артемова А. В. Индивидуально-групповой подход в процессе освоения вокального искусства учащимися колледжей США : дис. ... канд. пед. наук / Артемова А. В. – Москва, 2006. – 151 с.
3. Арчажникова Л. Г. Профессия – учитель музыки : книга для учителя / Л. Г. Арчажникова. – М. : Просвещение, 1984. – 111 с.
4. Буянова Н. Б. Профессиональная подготовка руководителей детских хоровых коллективов : дис. ... канд. пед. наук / Буянова Н. Б. – М., 2004. – 161 с.
5. Виноградов К. П. Работа над дикцией в хоре / К. П. Виноградов. – М. : Музыка, 1967. – 101 с.
6. Вопросы хорового образования : сборник трудов ГМПИ им. Гнесиных. – Вып. 77. – М., 1985. – 148 с.
7. Думбляускайте Л. А. Тембр хора. Тембро-интонационные нюансы в искусстве хорового пения : дис. ... канд. иск. / Думбляускайте Л. А. – Л., 1973. – 174 с.
8. Иванченко В. Методика аналізу структури змісту музичного твору // зб.: Музична освіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку: Матеріали науково-практичної конференції / Академія мистецтв України ; голова ред. колегії академік І. Д. Безгін / В. Иванченко. – К. : Кий, 2001. – С. 166–170.
9. Лукишко А. И. Непроизвольные изменения силы и тембра голоса в хоре: (К проблеме влияния хоровой звучности на качество певческого голосообразования) : дис. ... канд. иск. / Лукишко А. И. – Л., 1984. – 203 с.
10. Матросова Н. С. Невербальное общение учителя музыки в процессе хоровой деятельности : дис. ... канд. пед. наук / Матросова Н. С. – М., 2005. – 190 с.
11. Морозов В. П. Искусство резонансного пения / В. П. Морозов. – М. : МГК, ИП РАН, 2002. – 496 с.
12. Овсянникова В. А. Индивидуальные особенности как основа формирования стиля хормейстерской деятельности студентов музыкально-педагогического факультета : дис. ... канд. пед. наук / В. А. Овсянникова. – М., 1996. – 159 с.
13. Петелина Е. А. Формирование профессионально-творческой активности студентов – будущих педагогов – хормейстеров : Дис. ... канд. пед. наук / Петелина Е. А. – Воронеж, 2004. – 168 с.
14. Романовский Н. В. Проблемы хорового строя : Дис. ... канд. пед. наук / Романовский Н. В. – Л., ЛОЛГК, 1969.
15. Сапрыкина Е. Е. Подготовка руководителей хоровых коллективов к работе над тембром голоса : дис. ... канд. пед. наук / Сапрыкина Е. Е. – М., 2002. – 182 с.
16. Яременко В. В. Влияние вокально-хоровой нагрузки на певческое дыхание : дис. ... канд. пед. наук / В. В. Яременко. – М., 1987. – 187 с.

ОБРОБКИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Ой, у лузі червона калина

Мелодія народна

Обр. А. Авдієвського.

Слова С. Чернецького

Перекладення супроводу для
2-х баянів М. Шумського

Стримано

The musical score is arranged in four systems. The first system features two bayan parts: Bayan I (treble clef) and Bayan II (grand staff). Bayan I starts with a rest followed by a melody marked *f*. Bayan II provides harmonic accompaniment with chords and octaves, also marked *f*. The second system continues the bayan accompaniment, with Bayan I playing a rhythmic pattern of eighth notes in groups of three, and Bayan II providing harmonic support. The third system introduces the vocal parts: Alto (solo), Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B). The vocal parts enter with a melody marked *p*. The lyrics are: "А... Ой, у лузі червона калина похилила". The fourth system continues the vocal and bayan accompaniment, with Bayan I and II playing a more complex accompaniment featuring arpeggiated chords and moving lines.

11 Ой, у лу - зі чер-во - на ка - ли - на по - хи - ли - ла - ся. _____

Alto (solo)

S
A

T
B

Б I

Б II

mf

mf

ся, по - хи - ли - ла -

15 Чо - гось на - ша слав-на У - кра - і - на за - жу - ри - ла - ся. _____

Alto (solo)

S
A

T
B

Б I

Б II

ся, за - жу - ри - ла - ся.

19 *f*

S
A

А ми ту - ю чер-во-ну ка-ли-ну пі-дій-ме-мо, а ми на - шу

T
B

Б I

Б II

23

S
A

слав-ну У-кра-ї-ну, гей роз-ве-се-ли-мо!

T
B

Б I

Б II

27

Б I

Б II

31

S A

Б I

Б II

2. Гей, у по - лі

f

3 3

35

S A

Б I

Б II

я - ро - ї пше - ни - ці ко - ло - сис - тий лан,

38

S
A

роз - по - ча - ли на - ші ко - за - чень - ки З во - ро - га - ми

Б I

Б II

41

S
A

тан. _____ А ми ту - ю я - ру - ю пше-ни-цю із-бе ре - мо,

Т
В

Б I

Б II

45

S
A

а ми на - шу славно У-кра - і - ну, гей, роз - ве - се - ли - мо! —

T
B

Б I

Б II

49

S
A

А ми ту - ю я - ру - ю пше-ни-цю із-бе-ре - мо, а ми на - шу

T
B

Б I

Б II

53

S
A

слав-ну У-кра-ї-ну, гей, роз-ве-се-ли-мо!

T
B

Б I

Б II

57

S
A

Як по-ві-є ві-тер

3. Як по-ві-є буй-не-сенький ві-тер зши-ро-ких сте-

T
B

3. Як по-ві-є буй-не-сенький ві-тер

Б I

Б II

60

S
A

пів — та про — сла — вить на — шу У — кра — ї — ну,

T
B

Б I

Б II

63

S
A

слав — них ко — за — ків. А ми ту — ю

T
B

Б I

Б II

66

S
A

ко-заць-ку - ю сла-ву збе-ре-же - мо, — а ми на - шу слав-ну У-кра - ї - ну,

T
B

Б I

Б II

70

S
A

гей, роз - ве - се - ли-мо! — А ми ту - ю ко-заць-ку - ю сла-ву

T
B

Б I

Б II

74

S
A

збе-ре-же - мо, а ми на - шу славно У-кра - ї - ну, гей, роз - ве - се - ли - мо! —

T
B

Б I

Б II

79

S
A

T
B

Б I

Б II

Дід іде

Українська народна пісня

Обр. Л. Ревуцького

Allegro con spirito

The musical score is arranged in four systems. The first system contains the vocal staves (C/A and T/B) and the beginning of the piano accompaniment. The piano part starts with a *p* dynamic and features a rhythmic pattern of eighth notes with triplets. The second system continues the piano accompaniment, with the right hand playing chords and the left hand playing a bass line with triplets. The third system shows the piano accompaniment continuing, with a *f* dynamic marking. The fourth system contains the vocal entry with the lyrics "Дід і - де!". The vocal line is marked *ff* and features a long note with a fermata. The piano accompaniment continues with a *ff* dynamic in the right hand and a *p* dynamic in the left hand.

8

11 Дід і - де, міх не - -
p Дід. Дід і - де, дід і -
p Дід... Дід і де, дід і -

14 се, *pp* дід і - де, дід,
 де, *pp* а у мі - ху мак,
 се, дід і - де, дід,
 де, дід і - де, дід,

17 міх не - се міх,
 а у ма - ці рак. а у мі - ху
 дід не - се міх, а
 дід міх не - се, міх, а

20 мак, а
 мак, у мі - ху мак, у ма - ці рак, у ма - ці
 у мі - - - ху
 мі - - - ху мак, у ма - - - ці

23 Ой же ти, мій ра - чень - ку, по - сте - ре - жи
 рак. А я пі - ду в ха - тонь - ку, по - ці -
 мак, а у ма - ці, ма - ці рак. А
 рак. Ой же ти, мій ра - чень - ку... Ой

26 ма - - - чень - ку, а я пі - ду вха - тонь - ку,
 лу - - - ю ба - - - ду
 я пі - - - ду
 же - - - ти, по - - - сте - - - ре - - - жи,

29 по - - - ці - - - лу - - - ю, по - ці - лу - ю
 бонь - ку раз, дві - чі, три - чі,
 по - ці - лу - ю ба - - - бонь - ку дві - чі, три - чі,
 ма - чень - ку. по - - - ці - - -

32 ба - - - бонь - ку дві - чі, три - чі,
 раз, раз, раз,
 лу - - - ю ба - - - бонь - ку

35 Легко

раз, раз, раз, раз, раз!

раз, раз, раз, раз, раз!

38

8va

ff

41

44 *ff*

Дід і - - - де! Міх не - - -

ff

47

се! Дід і - де,

50 *p*

міх не - се.

p *pp*

Дід

Musical score for measures 53-55. The system includes a vocal line, a piano accompaniment, and a bass line. Measure 53 shows a long note in the vocal line and bass line, while the piano accompaniment consists of chords. Measures 54 and 55 continue the accompaniment.

Musical score for measures 56-58. The system includes a vocal line, a piano accompaniment, and a bass line. The vocal line has lyrics: "Ді - - - ду мій, ді - ду мій, сві - - - те" and "Ді - - - ду мій, сві - - - те". The piano accompaniment features a melodic line. The bass line has lyrics: "Ді - - - ду мій, ді - ду мій, сві - - - те". Dynamics include *p* and *mf*.

Musical score for measures 59-61. The system includes a vocal line, a piano accompaniment, and a bass line. The vocal line has lyrics: "мій.. мій... Ти по - ті - - - хо мо - - я, Ді - - - ду, мій, Ді - ду мій," and "мій...". The piano accompaniment features a melodic line. The bass line has lyrics: "мій...". Dynamics include *p*.

62 ді ду ти по - тшш

ти по - ра - - - до мо - я. ді - ду

ти по - ра - - - до - мо - я.

p Ді - ду мій, ді - ду

65 же ме - не,

мій ти по - радь же ме - не

мій, сві - - - те мій,

68 при ли - хій

на чу - жій сто - ро ні, ді - - - -

на чу - жій сто - ро ні, при ли - хій

ді - - - -

f

71 -го -- ди - - ні *ff*

го - ди - ні ду мій. Ді - - ду мій!

ду мій.

74 *p*

Сві - - - - - те

77 мій!

f

Empty musical staves for measures 80-82, consisting of a vocal line and a piano accompaniment line.

Piano accompaniment for measures 80-82, featuring a treble and bass clef with a steady eighth-note accompaniment.

Дід і - - - де, Дід і - - - де, дід, дід і -

pp

Vocal line for measures 83-85 with lyrics: Дід і - - - де, Дід і - - - де, дід, дід і -

p *sempre staccato*

Piano accompaniment for measures 83-85, marked *p* and *sempre staccato*, with a rhythmic accompaniment of eighth notes.

дід і - де, дід і - де, дід міх не - се, де, дід і - де, дід і -

Дід і - - -

Vocal line for measures 86-88 with lyrics: дід і - де, дід і - де, дід міх не - се, де, дід і - де, дід і -

Piano accompaniment for measures 86-88, continuing the eighth-note accompaniment with some chromatic movement in the bass line.

89 а у мі - ху мак. Дід і - де, дід! Дід,
 се, міх не - се, не - се, дід і - де, дід і -
 де міх не - се, дід,
 Дід і - де,

92 дід і - де, дід і - де. А у мі - ху мак, мак, у мі - ху
 де, міх не - се, міх не - се, а у
 дід і - де, міх не - се, не - се, а у мі - ху
 дід міх не - се, не - се дід,

95 мак, у ма - ці рак, рак.
 мі - ху мак, у
 мак, а у ма - ці рак.
 дід не - се, не - се, *p* дід і - де,

98 Ой же ти, мій ра - - - чень - ку,
mf ма - ці рак. *p* Ой же ти,
 Дід і - де... *pp* Ой ра - - -
 дід міх не - се.

pp
8va

101 по - сте - ре - жи ма - - - чень - ку, а я пі - ду
 мій ра - - - - - чень - ку,
 чень ку, я пі - - - ду
pp А я пі - - - ду

pp
8va

104 В ха - тонь - ку, по - ці - лу - ю ба - бонь - ку,
 я пі - - - ду в ха - тонь - ку.
 В ха - тонь - ку, по - - - - - ці - - - - -
 по - - - - - ці - - - - - лу - ю

pp

107

дві - - - - - ці, три - - - - - ці,
по - ці - лу - ю ба - - - - - бонь - ку
лу - - - - - ю ба - бонь - ку
ба - - - - - бонь - ку дві - ці, три - ці,

110

Легко

раз, раз, раз, раз, раз,
раз,

113

раз, раз, раз!

ff

116

mp Дід, і - - - де,
p Дід, дід,

119 *mf*
 дід і - - - де...

122 *ff*
 Дід і - - - - - де,

ff

The image shows a page of a musical score, likely for a vocal piece with piano accompaniment. The score is divided into three systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The first system (measures 116-118) features a vocal line with lyrics 'Дід, і - - - де,' and 'Дід, дід,'. The piano accompaniment consists of a steady eighth-note pattern in the left hand and a more melodic line in the right hand. The second system (measures 119-121) continues the vocal line with 'дід і - - - де...'. The piano accompaniment becomes more active with sixteenth-note patterns. The third system (measures 122-124) is marked with fortissimo (ff) and features a vocal line with 'Дід і - - - - - де,'. The piano accompaniment is very dense, with thick chords and a strong rhythmic drive. The page number '64' is centered at the bottom.

125

MIX

не - - - - -

This system contains measures 125, 126, and 127. The vocal line starts with a treble clef and a key signature of one flat. The lyrics 'не - - - - -' are written below the notes. The piano accompaniment consists of two staves: the upper staff has chords and the lower staff has a melodic line with triplets. The word 'MIX' is written in the middle of the system.

128

се.

Дід

This system contains measures 128, 129, and 130. The vocal line starts with a treble clef and a key signature of one flat. The lyrics 'се. Дід' are written below the notes. The piano accompaniment consists of two staves: the upper staff has chords and the lower staff has a melodic line with triplets.

131

і - - - - - де.

This system contains measures 131, 132, and 133. The vocal line starts with a treble clef and a key signature of one flat. The lyrics 'і - - - - - де.' are written below the notes. The piano accompaniment consists of two staves: the upper staff has chords and the lower staff has a melodic line with triplets.

134

Mix не - - - - - се,

This system contains the vocal line and piano accompaniment for measures 134-136. The vocal line is in a soprano clef with a key signature of one flat and a common time signature. The piano accompaniment consists of two staves: the right hand plays chords in the upper register, and the left hand plays chords in the lower register. The lyrics "Mix не - - - - - се," are written below the vocal line.

137

дід

This system contains the vocal line and piano accompaniment for measures 137-139. The vocal line is in a soprano clef with a key signature of one flat and a common time signature. The piano accompaniment consists of two staves: the right hand plays chords in the upper register, and the left hand plays chords in the lower register. The lyrics "дід" are written below the vocal line.

140

This system contains the vocal line and piano accompaniment for measures 140-142. The vocal line is in a soprano clef with a key signature of one flat and a common time signature. The piano accompaniment consists of two staves: the right hand plays chords in the upper register, and the left hand plays chords in the lower register.

gliss.
grv

gliss.

29

29

This system contains the vocal line and piano accompaniment for measures 143-145. The vocal line is in a soprano clef with a key signature of one flat and a common time signature. The piano accompaniment consists of two staves: the right hand plays chords in the upper register, and the left hand plays chords in the lower register. The lyrics "gliss." and "grv" are written above the vocal line, and "gliss." is written below the piano line. The number "29" appears below the piano line.

143

ff

i - - - де!

ff

24

mf

24

8vb-

146

sf

3

3

3

3

3

3

Зелена ліщина

Українська народна пісня

Обр. А. Кос-Анатольського

Con moto

mf

C. *mf* Зе -

A. *p* М... М...

T. *p* М... М...

B. *p*

9

ле - на лі - щина го - ріш - ки ро - ди - ла,

p М... М...

p М... М...

17

мо - ло - да - я дів - чи - нонь - ка хлоп - ця лю - би - ла.

М... М...

tr лю -

24 *mf*

мо - ло - да - я дів - чи - нонь - ка хлоп - ця лю - би - би - ла.

ла.

mf

31

ла. А.. А.. А..

ла. А.. А..

A..

38 *tr*

Ой хлоп - ця лю - би - ла і за ним ту - жи - Ой хлоп - ця лю - би - ла і

Ой хлоп - ця лю - би - ла і

tr

Ой хлоп - ця... за ним...

45

ла. Че - рез те - бе, па - ру - боч - ку, мам - ця
 за ним ту - жи - ла. Че - рез те - бе, па - ру - боч - ку, мам -

52

ей би - ла. Че - рез те - бе, па - ру - боч - ку,
 мам - ця, мам - ця ей би - ла.
 ця би - ла. Че - рез те - бе

ей би - ла.

59

Piu mosso

мам - ця ей би - ла!
 мам - ця ей би - ла! Ой би - ла ей мам - ця, ой

Ой би - ла ей мам - ця

66 *f*

і ще бу - де би - ти, і ще бу - де би - ти. Пе - ре - би - ла!
і ще бу - де би - ти. Пе - ре - стань же,

73 *allarg.* **Meno mosso**

стань, па - ру - боч - ку, пе - ре - стань до ньой хо - ди - ти!
стань, па - ру - боч - ку, пе - ре - стань до ньой хо - ди - ти! Пе - ре -

па - ру - боч - ку, до ньой хо - ди - ти.

80 *dim e rit.* **f Vivo**

стань же, па - ру - боч - ку, до ньой хо - ди - ти!

За нашим стодолом

Українська народна пісня

Обр. В. Зубицького

Аранж. М. Шумського

Andante cantabile

Score for the first system (measures 1-4). It includes vocal parts for Soprano (S) and Alto (A), Tenor (T), and Bass (B), and piano accompaniment for two harps (Баян I and Баян II). The tempo is marked "Andante cantabile". The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The piano parts feature a melody with trills and tremolos, starting with a piano (*p*) dynamic. The vocal parts are mostly rests.

Score for the second system (measures 5-8). It includes vocal parts for Soprano (S) and Alto (A), Tenor (T), and Bass (B), and piano accompaniment for two harps (Б I and Б II). The tempo is marked "Andante cantabile". The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The piano parts continue the melody with trills and tremolos. The vocal parts have lyrics: "Дум..." (Dum...). The system ends with a fermata over the final notes.

9

S
A

За на-шим-сто-до-лом М...
За на-шим сто - до - лом М... Видно чу-же се - ло

T
B

М... Видно чу-же се-

Б I

Б II

pp

15

S
A

М...
Мам-щожемо-я-мам-ню за-ко-го мя да-еш?

T
B

ло Дум...
За - ко-го мя да-еш М..

Б I

Б II

pp

21 **Piu mosso**

S A да-еш. - Дум... - - - Дум... - - - Дум... дум...

T B Дум...
За на-шим сто-до-лом — вид-но чу-же се-ло ту-ди по-вер-ну-ся

Б I

Б II

27

S A - - - - - ту-ди по-вер-ну-ся, сю-ди по-вер-ну-ся

T B сю-ди по-вер-ну-ся вид-но чу-же се-ло Дум... дум...

Б I

Б II

32

S A

вид-но чу-же се - ло Ох! Да ба дам...

T B

За на - шим сто - до - лом
Да ба да ба да да ба ба ба да ба

Б I

За на - шим сто - до - лом

Б II

36

S A

вид - но - чу - же се - ло ту - ди по - вер - ну - ся, сю -

T B

Да ба дам дам да ба да ба да ба да Да ба дам...

вид - но чу - же се - ло ту - ди по - вер - ну - ся, сю -

Б I

Б II

40

S A

ди по - вер - ну - ся   Да ба дам...   вид - но чу - же _____ се - ло.

T B

- ди по - вер - ну - ся   Да ба да ба дам да ба   ба ба ба да   вид - но чу - же _____ се - ло.

Б I

Б II

44 **Animato**

S A

Мам - цю ж мо - я мам - цю,   за ко - го мя да - еш?

T B

Да ба...   ба да...

Б I

f

8va

Б II

48

S A

Він мя бу-де би-ти, не ____ бу-де лю-би-ти, що ____ ти си ду-ма - еш? Гой!

T B

Б I

Б II

52 *tr*

S A

Він мя бу-де би-ти, не ____ бу-де лю-би-ти що ____ ти си ду-ма - еш? Гой!

T B

Дум...

Б I

subito p

Б II

subito p

56

S
A

Від - дай ме - не мам - що, за ко - го я хо - чу.

T
B

Від - дай! Від - дай!

Б I

Б II

f

f

60

S
A

Він мя бу - де - би - ти не бу - де лю - би - ти ні - ко - му не ска - жу. Гей!

T
B

Гей! Гей!

Б I

Б II

64 *p* *mp*

S A Да ба да ба...

T B

Б I *pp*

Б II *pp*

68 *mf* *f* *rit.*

S A Да ба да ба...

T B *mf* *f*

Б I *rit.*

Б II *rit.*

a tempo
72 **ff**

S A
Від- дай ме- не мам - цю, за ко - го я хо - чу.

T B

a tempo
Б I
ff

a tempo
Б II
ff

76

S A
Він мя бу-де би-ти не — бу-де лю-би-ти ні - ко-му не ска- жу! Гей!

T B

Б I

Б II

80 *p*

S
A

Да ба да ба...

T
B

Б I

secco >

p *secco* >

Б II

84

S
A

Да ба да ба...

T
B

Б I

Б II

88

S
A

T
B

Б I

Б II

8vb

92

S
A

T
B

Б I

Б II

Да - ба, да - ба, да - А!

sf

sf

sf

Ой, ви, донці

Українська народна пісня

Обр. М. Гобдича

Аранжування ударних Г. Черненка

Andante $\text{♩} = 86$

Solo

p

За на-шо-ю гра - ни - це - ю,

Kosa

за на - шо - ю гра-ни - це - ю рос - те ____ жи - то з пше ____ ни

це - - - - ю. Там Те-тя-на жи - - - - то ³- жа - ла,

Kosa

Valdaiu

Maracas

Там ____ Те - тя - на жи - то ____ жа - ла, на би -

20

тий шлях по - гля - да - - - - ла.

Claves *p*

Kosa

Valdaiu

Maracas

24

mf Би - тим шля-хом дон - - - - ці і - дуть, би - тим -

3

28

шля - хом дон - ці і - дуть, мо - го — му - жа ко - ня

32

Музична партитура для вокалу та інструментів. Мелодія вокалу: *ве - - - дуть, Ой ви дон-ці, ви -*. Інструменти: Wood Bl., Claves, Kosa, Valdaiu, Maracas, Gran Cassa. Динамічний знак *p*.

36

Музична партитура для вокалу та інструментів. Мелодія вокалу: *- мо - лод - ці, ой - ви, - дон - ці, ви, мо - лод - ці,*. Інструменти: Claves, Kosa, Valdaiu, Maracas, Gran Cassa.

40

Музична партитура для вокалу та інструментів. Мелодія вокалу: *де ж ви - - - цю - го ко - ня - - - - ли? -*. Інструменти: Wood Bl., Claves, Kosa, Valdaiu, Maracas, Bongo II, Gran Cassa. Динамічний знак *p*.

43

f

Деж ви цьо-го ко - - - - ня взя - ли, де ж ви - - -

46

цьо - го ко - ня взя - - - ли, де ж ви - - -

49

мо - го му - жа ді - - - - - ли?

T.Toms II *mf*

52

T. *f* По - під тем-ни-ми га -

B. *f* *mp*

f *mp*

f *mp*

f *mp*

f *mp*

T.T. *simile* *mp*

55

T. я - - - ми, по - під тем - ни - ми га - я - ми

B. я - - - ми, по - під тем - ни - ми га - я - ми

f *mp*

f *mp*

f *mp*

f *mp*

f *mp*

58

T. б'ють ко - за - ка на - га... на - га - я - ми, б'ють ко - за - ка

B. б'ють ко - за - ка на - га... на - га - я - ми, б'ють ко - за - ка

f *mp*

f *mp*

f *mp*

f *mp*

f *mp*

61 *mf*

S. A. Та ні - ко - му по - ту - жи - - - ти,

T. B. на - га - я - ми.

Bongo I

d.c. *T.T.I.* *simile*

64

та ні - ко - - му по - ту - жи - ти, по ко - за - ку

67

по - дзво... - по-дзво-ни-ти, по - ко - за - ку по - дзво - ни-ти.

Bongo II

70

Valdaiu

Pandeira

Bongo II

f T.T.II *f* G.C. T.T.II G.C. *simile*

Kosa

73

Дзво - нять ко - ні під-ків - ка - - - ми,

Wood Bl.

Roubel

mp

76

S. A. дзво - нять ко - ні під - ків - ка - ми, а ко - за - ки

T. B.

79

S. A. ша - бель... ша-бель-ка-ми, а ко - за - ки ша - бель - ка-ми.

T. B.

Wood Bl.I.II

82

p Kosa
Valdaiu

p Pandeira

85

Solo

mp
 За на-шо-ю гра - - - ни - це - ю, за на - шо - ю гра - ни -
 це - - - ю ро - - - сте. жи - то з пше - ни -

89

це - - - ю ро - - - сте. жи - то з пше - ни -

92

це - - - ю. Там Те - тя - на жи - - - то ³ жа - ла,

95

там - - - Те - - - тя - на жи - то - жа - ла, - - -

98

на би - тий - шях по - гля - да - - - -

101

ла.

(за 2-м разом)

104 2.

107

rit. *pp*

Порізала пальчик

Закарпатська народна пісня

Обр. О. Бондаренка

Animato
mp *f*

С А
Да-на, кум, - кум, да-на, кум, - кум. Да-на, кум, - кум, да-на, кум, - кум,

Т Б
Кум, кум, - кум, кум, кум, кум, Кум, кум, кум, кум, кум, кум,

5 *Solo*
mf *p*

1. По - рі-за - ла паль - чик, ой, бо - лить, зе - лений ли-сто - чок не го - їть,

С А
да - на, кум, кум, дана. Гой, гой! Да - на, кум, кум, (*simile*)

Т Б
кум, _____ кум, кум, кум, _____ Гой, гой! Кум, _____ кум, кум,

9

зе-ле-ний ли-сто - чок не го - їть, не го - їть, по-ці-луй мя, ми - лий, за-го - їть. _____

С А
Гой, гой!

Т Б

13

Зе-ле-ний ли-сто - чок не го-їть, не го-їть, по-ці-луй мя, ми-лий. за-го їть. - Гой!

С А
Да - на, кум - кум, (*simile*) Гой, гой!

Т Б
Кум, кум, кум, Кум, Гой, гой!

17 *mf*

С А

4. Він ка- зав що при - йде в су-бо - ту. Гой! А я ма-ла пиль - ну ро-бо - ту,

Т Б

mf

Гой! Гой!

21

С А

А - я ма-ла ха - ту бі-ли - ти, бі-ли-ти а він пі-шов ін - шу - лю-би - ти - -

Т Б

25 *mp a tempo* §

С А

- а він пі-шов ін-шу лю-би - ти.

Т Б

rit. f

- Во на-ма-ла ха-ту бі-ли-ти, бі-ли-ти, Гой! да-на кум, кум, да-на кум, кум,

Гой! кум, кум, кум, кум, — кум, кум,

30 Φ Для закінчення *pp*

С А

да - на, кум, кум, да - на, кум, кум, да - на, кум, кум, Гой!

Т Б

кум, — кум, кум, кум, — кум, кум, кум, — кум, кум, кум, Гой!

- 2.Що то за дівчина, як зветься? 3.Ой що то за хлопець, як ружа? 5.Порізіла пальчик, ой болять,
 Що до мене часто сміється, Я би його взяла за мужа, Зелений листочок не гоїть,
 Я її любив би душею,душею, Я б йому робити не дала, не дала, Зелений листочок не гоїть, не гоїть,
 Та назвав би її своєю. Тільки для красоньки тримала! Поцілує мила - загоїть.
 Він її любив би душею, душею, Я б йому робити не дала, не дала, Зелений листочок не гоїть, не гоїть,
 Та назвав би її своєю. Тільки для красоньки тримала. поцілує мила загоїть.

Подоряночка

Українська народна пісня

Обр. А. Кушніренка

Allegro con brio, grazioso

С А *mf* Десь — тут бу - ла по - до - ля - ноч - ка десь тут бу - ла *mf*

4 С А мо - ло - де - сень - ка тут во - на сі - ла тут во - на впа - ла

7 С А мо - ло - де - сень - ка не вми - до зем - лі при - па - ла сім літ не вми - ва - лась бо во - ди не ма - ла.

10 С А *mf* У - стань у - стань, по - до - ля - ноч - ко, у - стань у - стань, ла. У - стань, по - до - ля - ноч - ко, у - стань, у - стань,

Т *mf* у - стань, ой у - стань.

Б

13 С А мо - ло - де - сень - ка, *tr* мо - ло - де - сень - ка. у - мий сво - є лич - ко. та лич - ко бі - лень - ке,

Т *tr* мо - ло - де - сень - ка. у - мий лич - ко. та бі - лень - ке,

Б

16 до Ду - на - ю, мо - ло - день - ку. *mf* *rit.*

С А ой до Ду - на - ю, мо - ло - день - ку. бе - ри ту, що з кра - ю.

Т бі - жи до Ду - на - ю, бе - ри, бе - ри мо - ло - день - ку, бе - ри ту, що з кра - ю. *mf* *rit.*

Б бе - ри, бе - ри мо - ло - день - ку, бе - ри ту, що з кра -

Lento

19 Десь тут бу - ла по - до - ля - ноч - ка, тут, - - - -

С А Десь тут бу - ла, тут *mp* *p*

Т Десь бу - ла по - до - ля - ноч - ка. тут, *mp* *p*

Б ю. - - - - - Десь тут бу - ла *mp*

22 - - - - - тут, десь тут бу - ла

С А мо - ло - де - сень - ка десь тут бу - ла, десь тут.

Т тут, десь тут бу - ла, десь тут бу - ла.

Б мо - ло - де - сень - ка, тут. - - - - -

Темпо I

25 *mf* тут во-на сі - ла, тут во - на впа - ла, до зем - лі при-па - ла,
С А М... - - - - -
Т *mp* М... - - - - -
Б *mp* М... - - - - -

28 - сім літ не-вми-ва - лаєь, бо во - ди не ма - ла. *pp* **Sostenuto tutti** Ой у - стань, -
С А *f* бо во - ди не ма - ла. У - стань, у - стань,
Т *pp* бо не ма - ла. Ой у - стань,
Б *pp* не ма - ла. У - стань, у - стань, -

31 по - до - ля - ноч - ко, у - стань, у - стань, мо - ло - де - сень - ка,
С А по - до - ля - ноч - ко, у - стань, у - стань, мо - ло - де - сень - ка,
Т по - до - ля - ноч - ко, у - стань, у - стань, мо - ло - де - сень - ка,
Б

34 *mp* у - - - мий лич-ко, та бі-лень-ке, гей, гей, -
mf у-мий сво-є лич - ко, та-лич-ко бі-лень - ке, бі-жи до Ду-на - ю,
mf у-мий сво-є лич - ко, та лич-ко бі-лень - ке, гей, до Ду-наю, -
mp Ой! - - - - -

37 *rall.* *f* *p* Десь тут бу - ла
p бе - ри мо - ло-день - ку, бе - ри ту, що зкра - ю. - - - Десь
rall. *f* *p*
rall. *f* *p* бе - ри ту, що зкра - ю. - - -
p бе - ри мо - ло-день-ку, - - - - -

40 по - до - ля - ноч - ка, - - - - -
тут бу - - - ла, тут
p Десь тут бу - ла мо - ло - де - сень - ка,
- - - - -

43 *mf* тут во - на сі - ла. - - - - *f*

С А *mf* *f*

десь тут, десь тут, а во - на впа - ла

Т *f*

десь тут, тут во - на впа - ла, а во - на впа - ла

Б *mf* *f*

- - - - - впа - ла

46 *fp* > *p* > тут во - на сі - ла, тут во - на впа - ла

С А *p*

тут, М...

Т *p*

тут, М...

Б *p*

тут, М...

49 *rosso rit.* до зем - лі при - па - ла тут. *ppp*

С А *ppp*

rosso rit. *p* *ppp*

Т *ppp*

- - - - - десь тут бу - ла тут. *ppp*

Б *ppp*

ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Духовний концерт №13

На ріках Вавилонських (a-moll)

Муз. А. Ведель
Ред. Н. Лебедева

Дуже повільно

Д.
А.
Т.
Б.

p На ре - ках Ва - ви - лон - ских, та - мо се - до - хом

p та - мо се -

4

пла - ко - хом *f*

та - мо се - до - хом, и пла - ко - хом, и пла - ко - хом, внег -

до - хом, и *f*

7

p уповільнюючи

да по - мя - ну - ти нам Си - о - на, Си - о - на.

11

Помірно

p Ал - ли - лу - я, ал - ли - лу я, ал - ли - лу - - - я.

Ал - ли - лу - я,

Ал - - - ли - - - лу - - - я.

16 Помірно

pp *Соло*
 На вер - бі их по сре - де е - го о - бе - си-хом ор - га - ны на - ша.

21 *Усі*
 Я - ко та - мо во - про си - ша ны плен
Усі *cresc.* *cresc.*

25 *p* *Соло*
 - - - - - ши - и нас о сло - ве сех пес - ней и
p *Соло* *p* *и*

29 *Усі*
 вед - ши-и нас, и вед - ши-и нас о пе - ни - и, о пе - ни - и, и
Соло *Усі*
 вед - ши - и нас о пе - - - - ни - и и

33 *уповільнюючи* *p* **Бадьоро**
 вед - ши-и нас о пе - ни - и, о пе - ни-и. Вос - пой - те нам, вос -
Соло *Соло*

38

пой - те нам, вос - пой - те нам, вос - пой - те нам от пес - - -

вос - пой - те нам, вос - пой - те нам, *f* от

42

пес - ней, от пес - ней Си - он - ских, от пес - - -

пес - ней, от пес - ней Си - он - ских, от пес - - - *f* от

46

ней Си - он - ских.

ней Си - он - - - ских.

51 **Не поспішаючи**

Ка - ко вос - по - ем песнь Гос - под - ню,

Ка - ко *p* вос - по - ем песнь Гос - под - ню, ка - ко

56

ка - ко вос - по - ем песнь Гос - под - ню, на зем - ли чуж - дей, на зем -

вос - по - ем песнь Гос - под - ню, *f* *Uci* *p*

61 **Помірно**

Solo

ли чуж - дей. А - ще за - бу - ду те - бе,

Solo

а - ще за - бу - ду те -

67 *Uci*

а - ще за - бу - ду те - бе, *p* И - е - ру - са -

бе, а - ще за - бу - ду те - бе,

72 *Uci*

ли - - - - - ме заб - вен - на заб - вен - на заб - вен - на

И - е - ру - са - ли - - - - - ме заб - вен - на заб - вен - на заб - вен - на

p *f* *f* *f* заб - вен - на

77

вен - на бу - ди

бу - ди дес - ни - ца, дес - ни - ца мо - я, заб - вен - на

вен - на дес - ни - ца мо - я,

бу - ди дес - ни - ца,

82 *уповільнюючи*

бу - ди дес - ни - ца мо - я, заб - вен - на бу - ди дес - ни - ца мо - я.

уповільнюючи

88 Не поспішаючи

Прильп - ни я - зык мой гор та - ни мо - е - му, прильп - ни я -

f *p* *Solo* *f* *Усі*

зык мой гор та - ни мо - е - му, а - ще не по - мя - ну те - бе,

p *Solo* *p* *Соло*

а - ще не по - мя - ну И - е - ру - са ли - - - - - ме,

p *Усі*

а - ще не пред - ло - жу И - е - ру - са ли - ма. Я - ко вна - ча - ле ве -

p *f* *Усі* *f* *Усі*

се - ли - я мо - е - го, ве - се - - - - - ли - я мо - е -

ча - ле ве - се - ли - я мо - е - го, ве - се - ли - я мо - е -

се - ли - я мо - е - го, ве - се - - - - - ли - я мо - е -

ча - ле ве - се - ли - я мо - е - го, ву - се - ли - я мо - е -

p *f* *Усі*

111 *го,* **Повільно**

го,
го, ве - се - ли - я мо - е - го. По - мя - ни Гос - по - ди

го,

116 *сы - ны Е - дом - - - ски - я,* *уповільнюючи*

сы - ны Е - дом - ски - я, *уповільнюючи*
сы - ны Е - дом - ски - я, вдень И - е - ру - са - лимль, гла - го - лю - щи -

120 **Помірно** *р*

я, гла - го - лю - щи я; Ис - то - шай - те ис - то - шай - те,

124

ис - то - шай - те, ис - то - шай - те, до ос - но - ва - ни - и е -

128 *уповільнюючи* **Широко** *f*

уповільнюючи **Широко** *f*
го, до ос - но - ва - ни - и с - го. Дщи Ва - ви -

132 *Solo* *p* ло - ня, о - ка - ян - на - я *Uci* *f* дщи Ва - ви - ло - ня, *Solo* *p* о - ка -

138 *Uci* *f* ян - на - я бла - жен, и - же воз - даст те - бе воз - да - я - ни - е тво - е,

142 *уповільнюючи* е - же воз - да - ла е - си нам, воз - да - ла е - си нам.

147 *Скоро* Бла - жен и - же и - меть и раз - би - *f* *p* мла - ден - цы, *f* бла - *p* бла - *f* Бла - жен и - же и - меть и раз - би - ет мла - ден - цы тво -

152 *p* ет мла - ден - цы мла - ден - цы тво - я, мла - *f* жен и - же и - меть и раз - би - ет, и - же и - меть и раз - би - ет мла - *f* жен и - же и - меть, бла - жен и - же и - меть и раз - би - *f* я, мла - ден - цы, мла - ден - цы тво - я, мла -

156 ден - цы тво - я о ка - мень,

ден - цы тво - я о ка - мень, *f* мла - ден - цы тво - я о ка - мень, мла - ден - цы тво -

ет]

ден - цы тво - я о ка - мень, *f* мла -

161

я ка - - - мень, о ка - - - мень, бла -

ден - цы тво - я о ка - - - мень,

Solo

166

жен и - же и - меть и - мет и раз - би - ет, бла - жен и - же

Uci *Solo*

171

и - мет и - мет и раз - би - ет, мла - ден - цы тво - я о ка - мень о

мла - ден - цы тво - я о

мла -

Uci

176

ка - мень, о ка - мень, о ка - мень, о ка - мень, о

ка - мень,

мла - ден - цы тво - я

ден - цы тво - я о ка - мень,

180 *уповільнюючи* **Помірно** *Соло* *p* *Усі* *p*

ка - мєнь, о ка - мєнь. Ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли -

185 *Соло* *Усі*

лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли -

189 *mf* *mf* *mf* *mf*

лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли -

193

лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли -

197 *p* *уповільнюючи* *уповільнюючи*

лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли -

Ангел вопієше

М. Вербицький

Andante
mp

S.
A.
T.
V.

Ан - гел во - пі - я - ше Бла - го - да - тній: Чи - ста - я Ді - во

Ан - гел во - пі - я - ше Бла - го - да - тній: Чи - ста - я Ді - во

7

mf *solo*

ра - дуй - ся! І па - ки ре - ку ра - дуй - ся! *solo*

ра - дуй - ся! *solo* Твой *solo*

13

воз - дви - гну -

мер - тви - я воз - дви - гну - вий воз - дви - гну -

Син - во - скре - се три - дне - венотгро - ба,

19

вий *tutti*

вий лю - ді - є ве - се -

лю - ді - є ве - се - лі - - - те - ся, *tutti* ве - се -

tutti

24

лі - те - ся! Сві - ти - ся, сві - ти - ся но - вий Є - ру - са - ли - ме,

лі - те - ся! Сві - ти - ся, сві - ти - ся но - вий Є - ру - са - ли - ме,

30 *legato*

сла - ва боГос - по - дня на Те - бі воз - сі - я. Ли - куй ни - ні і ве - се - ли - ся Сі -

сла - ва боГос - по - дня на Те - бі — воз - сі - я. Ли - куй ни - ні і ве - се - ли - ся Сі -

ве - се - ли - ся Сі -

36

о - - - не. Ти же Чи - ста - я кра - суй - ся, Бо - го - ро - - -

о - - - не. Бо - го - ро - - -

42

- ди - це, Бо - го - ро - - - ди - це. Ти же

- ди - це. Ти же чи - ста - я, кра - суй - ся, Бо - го - ро - - - ди - це.

47

Чи - ста-я, кра-суй - ся, Бо-го - ро - - - ди-це. Ти же Чи - ста-я, кра - суй-ся, Бо - го -

Бо-го - ро - - - ди-це. Бо - го -

solo *tutti*

53

Allegro ma non legato
mp

ро - ди - це, о - во - ста - ні - ї о - во - ста - ні - ї, о во - ста -

ро - ди - це о - во - ста - ні - ї, о -

59

- - ні - ї, о - во - ста - ні - ї, Ро - жде-ства Тво-є - го, о - во - ста - ні -

- - во - ста-ні - ї, о - во - ста - ні - ї, о - во - ста - ні -

66

Allargando *Allegro*

ї Ро - жде - ства Тво - є - го, Ро - жде - ства Тво - є - го, о во -

ї Ро - жде ства Тво - є - го,

Ро - жде - ства Тво - є - го, о во -

72

о во - ста - ні - ї, о во - ста - ні - ї,
 ста ні - ї о во - ста - - - - ні - ї, о во - ста - ні - ї,
 о во - ста - ні -

ста - - - - ні - ї, о во - ста - ні - ї, о во - ста -

79

о во - ста -
 о во - ста - ні - ї, о во - ста - - - - - ні - ї,
 ї, о во - ста - ні - ї, о во - ста - - - - - ні - ї,
 - ні - ї, о во ста - ні - ї, о во - ста - ні - ї, о во - ста - ні - ї, о во - ста - ні - ї, о во -

85

ні - ї о - во - ста - ні - ї,
 Ро - жде - ства, о во - ста - ні - ї, Ро-жде-ства - - - Тво - є -
 Ро - жде - ства _____ о во - ста - - - - ні - ї, Ро - жде - ства тво - є -
 ста - ні - ї, о во - ста - - - - - ні - ї, Ро-жде - ства _____ тво - є -

91

го, о во - ста - ні - ї Ро - жде - ства Тво - є - го, о во - ста - ні - ї Ро - жде - ства Тво - є - го.
 го, о во - ста - ні - ї Ро - жде - ства Тво - є - го, о во - ста - ні - ї Ро - жде - ства Тво - є - го.
 го,

Пам'яті М. Д. Леонтовича

Сл. П. Тичини

Муз. М. Вериківського

The musical score is written for piano (Ф-п) and consists of four systems of staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The first system begins with a forte (*f*) dynamic. The second system includes a piano (*p*) dynamic marking. The score features several triplet markings (indicated by the number 3) and fingerings (indicated by numbers 1-5). The piece concludes with a final triplet in the fourth system.

13

15

Зе -

лів. прав.

прав. лів.

19

ле - не По - діл-ля і вся Ук - ра - ї - но, ні - ко - ли те-пер не по -

22

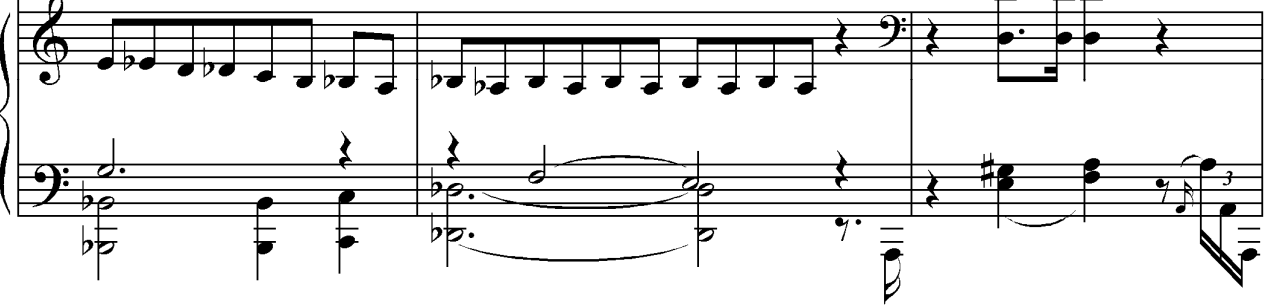
ба - чу я вас! Про - шай - - - те, бра-ти мо-ї! Про -

24

щай - те...

24

27

30

З воль - но - го сві - ту і - ду я в без - меж - ний у прос - тір і час. Про -

30

33

щай - те, про - щай - те, бо - рі - тесь! А я бу - ду мо -

33

36

ли - - - тись: Хай ча - ша кри - ва - ва Вкра -

36

39

ї - ну ми - не, Хай бу - де між

39

42

людь - ми і зго - да і рів - ність... У

42

45

би - то, у - би - то, у - би - - - то ме -

45

48

C. Ко - ха-ний наш лю - бий! Ми стис-не - мо

A. Ми стис-не - мо сер - - - це,

T. Ко - ха-ний наш лю - бий!

Б.

не.

48

51

сер - - - це, Не бу - - - де - мо пла - кать, не

Не бу - де - мо пла - кать не бу - - - дем ри - - -

Ми стис - не - мо сер - - - це,

Ми стис - не - мо

51

53

бу - - - - - дем ри - дать.

дать. Не бу - дем ри - дать.

Не бу - де - мо пла - кать, не бу - дем ри - дать. Чи

сер - - - - - це, Не бу - дем ри - дать.

53

2

55

нам із піс - ня - - - - ми, чи нам із но - жа - ми, чи як вже ту

Чи нам з піс - ня - ми, чи нам з но - жа - ми, чи як ту

Чи нам з піс - ня - ми, чи нам з но - жа - ми, чи як ту

55

57

до - лю прок - ля - - - - - ту бла - гать? ро - бо - чо - го сон - ця ро -

до - - - лю прок - ля - ту бла - гать?

57

59

бо - чо-му лю-ду... Лиш як нам до сон - - - - - ця, до сві-ту і - ти Ко-

Лиш як нам до сві - ту і - ти

59

61 5

ли у нас жер - - - тви що дня, що хви - ли - ни... У -
 Ко - ли в нас жер - тви що дня

62 6

би - - - то, у - би - то, у - би - то те - бе. бо - чо - го сон - ця...
 у - би - то - те - - - бе.
 би - - - то, у - би - то, у - би - то те - бе.
 У - би - то те - - - бе. Ро -

64 7

Ми пій-де-мо з ти - ми, ко - го ти бу-див. Ве -
 Ми пій-де-мо з ти - ми Ве
 бо - чо - му лю-ду... До

66 8

ли - кий на - род, що те - бе по - ро - див. Здо -
 збро - і, до збро - і, до піс - - - ні яс - но - і! До

67 **9**

бу - де - мо во - лю в страш-ній бо - роть - бі! Зе -

збро - ї, до збро - ї, до піс - - - ні яс - но - ї! Зе

67

68 **10**

ле - не По - діл - ля і вся Ук - ра - ї на віч - ну - ю

68

72

пам - ять спі - ва - є то - бі.

72

pp

76

rit e dim.

80

82

Ніч

Сл. М. Гоголя

В. Іконник

Не поспішаючи

p

С. Тем-не-ет тух-нет ве-чер крас-ный спит в у-па-е-ни-и зем-

А. Тем-не-ет тух-нет ве-чер крас-ный спит в у-па-е-ни-и зем-

Т. Тем-не-ет тух-нет ве-чер крас-ный спит в у-па-е-ни-и зем-

Б.

4

mf

ля. И вот на на-ши уж по-ля вы-хо-дит важ-но

ля. И вот на на-ши уж по-ля вы-хо-дит важ-но

ля. И вот на на-шт уж по-ля вы-хо-дит

И вот на на-ши уж по-ля

7

f *tr*

ме-сяц яс-ный. И все проз-рач-но все свет-

ме-сяц яс-ный. И все проз-рач-но все свет-

яс-ный. И все прз-рач-но все свет-

ме-сяц яс-ный. И все

10 **Ніжно** *p* *pp*

ло, свер - ка - ет мо - ре как стек - ло. Бли -

ло, свер - ка - ет мо - ре как стек - ло. Бли -

ло, свер - ка - ет мо - ре как стек - ло.

свєт - - - - - ло.

13 **Граціозно** *f*

ста - тель - но всю ро - щу о - гла ша - ет царь со - ло -

ста - тель - но всю ро - щу о - гла - ша - ет царь со - ло -

царь со - ло -

17 **В темпі** *pp* **Поступово затримуючи**

вей звук ти - хо раз - не -

вей звук ти - хо раз - не -

вей звук ти - хо раз - не - сен

звук ти - хо раз - не - сен

21

сен. Чуть ды - шит ночь чуть ды - шит

сен. Чуть ды - шит ночь чуть ды - шит

чуть ды - шит

25

В темпі

ночь зем - ля сквозь сон меч - тель - но пев - цу вни -

ночь зем - ля сквозь сон меч - тель - но пев - цу вни -

ночь зем - ля сквозь сон.

ночь зем - ля сквозь сон.

28

ма - ет, все спит.

ма - ет, лес не ко - лы - шит-ся все спит.

лес не ко - лы - шит-ся все спит.

лес не ко - лы - шит-ся все спит.

Дві петрівочки

Andante

3 кантати "Пори року"

Л. Дичко

f Альт соло

Ой пет-рі-воч - ка ма - ла ніч - ка не вис - па - ла - ся

4

мо - ло - да ді - воч - ка.

f

До че - ре - ди гна - ла за - дрі - ма - ла.

f

7

p dolce

На пень-ки ніж - ки по - зби - ва - ла

p dolce

на пень-ки ніж - ки по-зби-ва-ла. На пень-ки ніж - ки по - зби - ва - ла

p dolce

11

на ко-люч-ки руч-ки по-ко-ло-ла А... - - -

на ко-люч-ки руч-ки по-ко-ло-ла. А... - - -

f

14

A - - - - - 3 - - - - - ff

A - - - - - 3 - - - - - ff

3 - - - - - 3 - - - - - ff

17 *Альт соло*

p 3 - - - - -

До че-ре-ди гна - ла за - дрі - ма - ла.

p 3 - - - - -

на пень-ки ніж-ки, ніж-ки по-зби-ви-ла.

p 3 - - - - -

A... - - - - - на пень-ки ніж-ки, ніж-ки по-зби-ва-ла.

p 3 - - - - -

21 *p dolce*

p dolce 3 - - - - -

На пеньки ніж - ки по - зби - ва - ла, на ко-люч-ки по - ко - ло-ла.

p dolce 3 - - - - -

На пеньки ніж - ки по зби - ва - ла, на ко-люч-ки по - ко - ло-ла.

p dolce 3 - - - - -

p dolce 3 - - - - -

25 *Трос* *pp* *ten, ten...*

C
Ой пет-рі-воч - ка ма - ла - ніч - ка, не-ви-спа-ла - ся мо-ло-да ді-воч - ка.

C I
Ой Ой *pp*

A
Ой пет-рі-воч - ка ма - ла - ніч - ка, не ви-спа-ла - ся мо-ло-да ді-воч - ка.

A I
Ой Ой *pp*

*****

S 1 *Sostenuto* *mf*
Ой нас чо - ти - ри - по - дру - жеч - ки

S 1
тай збе - ре - мо - ся до ку - поч - ки. Гу! *Glissando*

S 1 *mp*
Ой збе - ре - мо - ся до ку - поч - ки тай за - спі - ва - ем пег -

S 2

A 1 *mp*
тай за - спі - ва - ем пег -

A 2
Ой

10

S 1 *mf*
 рі - воч - ку. Гу! Ой

S 2 *mf*
 Ой пет - рі - воч - ка

A 1 *mf*
 рі - воч - ку. Гу! Ой пет - рі -

A 2 *mf*
 Ой

14

S 1 *Glissando*
 пет - рі - воч - ка. Гу! не ви - спа - ла - ся

S 2 *Glissando*
 Ой Гу!

A 1 *Glissando*
 воч - ка ой Гу! не ви - спа - ла - ся

A 2 *Glissando*
 пет - рі - воч - ка. Гу!

17

S 1 *rit.* *Gliss.*
 ді - воч - ка. Гу! Ой нас чо - ти - ри под -

S 2 *Glissando*
 мо - ло - да ді - воч - ка. Гу! Чо - ти - ри под -

A 1 *rit.* *Gliss.*
 ді - воч - ка. Гу! Под -

A 2 *Gliss.*
 мо - ло - да ді - воч - ка. Гу! Чо - ти - ри под -

20

S 1
ру - жеч - ки. Тай збе - ре - мо - ся до - ку - поч - ки

S 2

A 1
ру - жеч - ки. Тай збе - ре - мо - ся до ку - поч - ки.

A 2
всі ми

23

S 1
Гу! Ой збе - ре - мо - ся до - ку - поч - ки

S 2
Гу! Ой!

A 1
Гу! Ой!

A 2
Гу! ой!

26

S 1
f та й за - спі ва ем пет рі - воч - ки. Гу!

S 2
f та й за - спі ва ем пет рі - воч - ки. Гу!

A 1
f тай за - спі - ва ем пет - рі - воч - ки. Гу!

A 2
f тай за - спі - ва ем пет - рі - воч - ки. Гу!

Херувимська пісня

Г. Гаврилець

Sostenuto ♩ = 80

S. I-же хе-ру-ви - ми, і-же хе-ру-ви - ми тай - но об-ра-
 A. тай-
 T. I- же, тай - но,
 B. тай-

6 зу - ю - ще, тай - но об - ра - зу - ю - тай - но об - ра - зу - ю -
 но об - ра - зу - ю - ще, тай - ра - зу - ю -
 тай - но об - ра - зу - ю - ще, тай - но,
 но, тай - но,

9 ше,
 ше,
 тай - но об - ра - зу - ю - ще, і Жи-вотворя - шей, і
mp і-
 і-
 і-

14 *con moto mp* Трой - ці, Трой - ці
 Трой - ці
 Жи - вотворя - шей Трой - ці, Трой - ці,
 же Трой - ці
 же Трой - ці

18 *mf* Три - свя-ту - ю *rit.* Три-свя-
 піснь при - пі - ва - ю - ще,
 при - пі-ва - ю - ще,
 Три - свя - ту - ю

a tempo

22 ту - ю піснь, Три-свя - ту - ю піснь при-пі - ва - ю - ще,
 Три - свя ту - ю

Glissando
Glissando

27 при-пі - ва - ю - ще, *rit.*
 піснь при - пі - ва - ю - ще,

a tempo
p 33 вся - ку-ю ни - ні, *tr* вся - ку-ю ни - ні,
 вся - ку - ю,
 вся - ку-ю ни - ні, вся - ку-ю - ни -
 ни - ні

T1.2
V1.2

rit moso
mf 37 вся - ку-ю ни - ні жи - тей - ську-ю от - вер-жим пе - чаль,
 ні от - вер - жим, пе -
 от - вер - жим

42 от - вер - жим пе - чаль от -
 чаль *tr* от - вер - жим,
 пе - чаль,
 пе - чаль,

48 *mp* *accel.* вер - жим, от - вер - жим жи тей-ську-ю, от - вер - жим *rit.* пе - чаль, от
от - вер - жим пе - чаль,

55 *mp* *a tempo* вер - жим пе - чаль, от - вер - жим пе - чаль.
о, *mp* от - вер - жим пе - чаль.
о, *mf* пе - чаль.

60 жим пе - чаль. *mf* А - мінь. *tr* *p* А - мінь.

67 **Allegro** (♩ = 132) *non legato*
Я - ко да Ца - ря всіх по-ди - мем ан - гель-ськи - ми,
mf Я - ко да

71 *mf* Я - ко да Ца-ря, да Ца-ря, да Ца-ря, не-
да Ца-ря, да Ца-ря, да Ца-ря, да Ца-ря,

75 до - ри - но-си-ма чинь ми, но-си- ма чинь- ми, *rit. f*

ви - ди - мо до - ри - но - си - ма. Ал - ли -

не - ви- ди- мо до- ри - но - си - ма.

не - ви - ди- мо - чинь - ми.

79 *mf a tempo* ал - ли - лу - я,

лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли -

ал - ли -

ал -

85 ал - ли - лу - я. *a tempo*

лу - я. Ал - ли -

ли - лу - я.

89 *allergando*

лу - я, ал - ли - лу - я, ал - ли -

93 *f* лу - я! *Glissando sp*

Glissando

Glissando

Засвічу свічу

Народна пісня

Обр. Г. Гаврилець

Andante $\text{♩} = 66$

pp

С
А

M.....

Trgl.

9 *p*

Соло

за сві чу свічу про-ти сонечка ти-хо йду, ти - хо йду, а во-да по ка-ме-ню,

С
А

14 *trp*

Соло

а во-да по бі-ло-му, ще тих - ше... 2.Засві - чу сві-чу про-ти мі-сяця,

С
А

p *trp*

...ще за-сві - чу про-ти мі... -

Т
Б

p

ше...

19

Соло

ти-хойду, ти-хойду, а во-да по каменю, а во да по-бі ло му, ще тих - ше...

ти... ти - хо... - хо... - М... - - - - - ...ще

Т
Б

p *trp*

ше...

25
Соло

3. Не горить свіча про-ти мі-ся-ця, ти_хо йду, ти_хо йду, а во-да по ка-ме-ню,
М...
Ще тих_ ше, ще тих

30
Соло

а во - да по бі - ло - му.
mp а во-да по ка - ме-ню, а во-да по бі - ло-му,
ше, тих - ше...

33

mp а - во - да по ка - ме - ню, а во - да - по бі - ло - му,

35
Соло

не горить свіча проти со-нечка, ти - хо йду, ти-хо йду, а во-да по ка-ме-ню,
mp М...

35

mp М...
mf

40 *legato* а во - да по - ка - ме - ню, а во - да по бі - ло - му, а во - да по ка - ме - ню,
 а во - да по ка - ме - ню, а во - да по бі - ло - му, а во - да по ка - ме - ню,
 а во - да по ка - ме - ню, а во - да по бі - ло - му, а во - да по ка - ме -

p *p* *mf*

42 *poco cresc.* а во - да по бі - ло - му, а во - да по ка - ме - ню, а во - да по бі - ло - му,
 а во - да по бі - ло - му, а во - да по ка - ме - ню, а во - да по бі - ло - му.
 ню а во - да по бі - ло - му, а во - да по ка - ме - ню, а во - да по бі - ло -
 ме - ню, а во - да по бі - ло - му, а во - да по ка - ме - ню, а во - да по бі -

mf

во -- да...

44 *f* 5. Не бу - де све - кор так, як ба - теч - ко, не бу - де свек - ру - ха так, як ма - тін - ка, тихо, тихо, тихо, тихо, тихо...
 Не бу - де све - кор так, як ба - теч - ко, не бу - де свек - ру - ха так, як ма - тін - ка...

mf

му. ...теч-ко, ...ха ...ка
 ло - му ...све-кор так ба- теч... свек- ру - ма. тін-
 Не ...де так, ...ба не ...де
 бу... як... бу... як
 Не так, не як...

f *f* *f* *f*

50 *mf* ти-хо, ти-хо, ти-хо, ти-хо, ти-хо, ти-хо... *mp* *p* М...

54 *p* За-сві-чу сві-чу про-ти со-неч-ка... За-сві-чу сві-чу про-ти мі-ся-ця, М... М...

60 Мі-ся-ця, мі-ся-ця. Ти-хо йду, ти-хо йду, М...

64 ще тих-ше... (пошепки) ще тих-ше. *ppp* Чшш... *p* тих-ше.

СВЯТИЙ БОЖЕ

М. Шух

Andante molto *p*

C. Свя - тий Бо - же, Свя - тий

A. M...

T. ...же,

B.

8

Крп - кий, Свя - тий Безсмерт - ний, Свя - тий Бо -

...кий, Без - смертний, Свя - тий Бо...

Свя - тий Бо...

14

же, Свя - тий Крп - кий, Свя - тий Без - смерт

Бо - же, Свя - тий Крп... Крп - кий, Свя -

Свя - тий Крп...

20

ний, — по - ми - луй,
тий Без-смерт - ний, Бо - же,

25

по - ми - луй, по - ми - луй нас,
по - ми - луй, Свя - тий, по -
Свя - тий,

30

Бо - же.
ми-луй нас, Кріп - - - кий.
нас, Свя - тий Бо - же, Свя - тий Кріп - - - кий.

35

Con anima
tr

Свя - тий Бо - же,
Свя - тий Бо - же,
Свя - тий Бо - же,
Свя - тий Бо - же,
Свя - тий Бо - же,
Свя - тий Бо - же,

39

Свя - тий Кріп - - - кий,
Свя - тий Кріп - - - кий,
Свя - тий Кріп - - - кий,
Свя - тий Кріп - кий,
Свя - тий Кріп - кий,

43

Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - -
Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - -
Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - -
Свя - тий

47

ний, Свя-тий Бо-же, Свя-тий Без-смерт-ний по-
 ний, Свя - тий, Свя-тий Кріп-кий, по -
 ний, по - ми - луй по -
 по - ми - луй

51

ми - луй нас, Свя-тий Бо - - - же,
 ми - луй нас, по - ми - - луй,
 ми-луй нас, Свя-тий Бо - - - же,
 нас, Свя - тий Кріп - кий,

55

Свя - тий Кріп - кий, по -
 Кріп - - - кий, Свя-тий
 Свя - тий, Свя-тий Без-смерт - ний,
 Свя - - - тий,

59

ми-луй, Свя-тий Безсмерт - ний, по - ми-луй
 Бо - же, Свя-тий Безсмерт - ний, по-ми-луй
 Свя - тий Кріп-кий, Безсмерт - ний, по - ми-луй
 Свя - тий Кріп-кий, по - ми-луй

63

Espressivo

нас. Свя - тий Бо - - - - - же, Свя -
 нас. Свя - тий Бо - - - - - же, Свя - - -
 нас. Свя - тий Бо - - - - - же, Свя - - -
 нас. Свя - тий Бо - - - - - же, Свя - - -

67

тий, Свя-тий Кріп - - - кий, Кріп -
 тий, Свя-тий Кріп - - - кий, Кріп -
 тий, Свя-тий Кріп - - - кий, Кріп -
 тий, Свя-тий Кріп - - - кий, Кріп -

71

Свя- тий Без-

p А...

p А...

кий,

кий,

Без- смерт- ний,

кий,

кий, Свя- тий Без- смерт- ний,

кий, Без- смерт - - - ний,

75

смерт - ний, по- ми - луй, по - ми-луй, Без-смерт-ний по - ми-луй, по-ми-луй,

mf

Свя - тий,

по-ми-луй,

Свя- тий Бо -

mf

p

mf

Без-смерт-ний, по-ми-луй, по-ми-луй,

Свя- тий Бо..

mf

Свя- тий Бо...

79

- - же,

Свя- тий Кріп - - - кий,

- - же,

Свя- тий Бо- же,

Свя- тий Кріп - - - кий,

Бо - же,

Свя- тий Кріп... Кріп - кий,

Бо - же,

Свя- тий Кріп... Кріп - Кий,

83 *f*

Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - ний, по - ми - луй, по - ми - луй,
 Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - ний, по - ми - луй, по - ми - луй,
 Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - ний, по - ми - луй,
 Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - ний, по - ми - луй,

86 *tr*

Свя - тий Бо - же, по - - - - ми - луй,
 Свя - тий Бо - же, по - ми - - - луй,
 Свя - тий Бо - же, по - ми - - - луй,
 Свя - тий Бо - же, по - ми - - - луй,

90 *mf*

нас. Свя-тий Бо - же, Свя - тий, Свя - тий Кріп -
 нас. Свя-тий Бо - же, Свя - тий Кріп...
 нас. Свя-тий Бо - же, Свя - тий Кріп -
 нас. Свя - тий Бо - же,

93

Свя - тий Кріп - кий, Без - смерт - ний по - ми - луй,
 кий, Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - ний по - ми - луй,
 Свя - тий Кріп - кий,
 кий, Свя - тий Без - смерт - ний, Без - смерт - ний, по - ми - луй,
 Свя - тий Кріп - кий, Без - смерт - ний, Безсмерт - ний, по - ми - луй,

96

Свя-тий, Бо - же, Свя-тий Кріп -
 Свя-тий Бо - же, Свя-тий Кріп-кий,
 Свя-тий, Бо - же, Свя-тий Кріп -
 Свя-тий Бо - же, Свя-тий Кріп-кий,

99

кий, Свя - тий Без - смерт - ний, Без-смерт - ний, по - ми - луй,
 Свя - тий, Свя - тий, Свя - тий Без - смерт - ний, Без-смерт - ний, по - ми - луй,
 кий, Без-смерт-ний, Свя - тий Без - смерт - ний, Без-смерт - ний, по - ми - луй,
 Свя - тий, Свя - тий, Свя - тий Без - смерт - ний, Без-смерт - ний, по - ми - луй,

102

Свя - тий Бо - - - - же, Свя - тий Кріп -

Свя - тий Бо - - - - же, Свя - тий Бо - же, Свя - тий Кріп -

Свя - тий Бо - - - - же, Свя - тий Бо - же, Свя - тий Кріп -

Свя - тий Бо - - - - же, Свя - тий Кріп -

105

кий, Свя - тий Без - смерт - ний, Свя - тий Без - смерт -

кий, Свя - тий Без - смерт - ний, Свя - тий Без - смерт -

кий, Свя - тий Без - смерт - ний, Свя - тий Без - смерт -

кий, Свя - тий Без - смерт - ний, Свя - тий Без - смерт -

108

ний, Свя - тий Без - смерт - ний, по -

ний, Свя - тий Без - смерт - ний, по -

ний, Без - смерт - ний, по -

ний, Без - смерт - ний, по -

111

mp ми - луй нас, *fp* Свя-тий Бо - же,

ми - луй нас, *fp*

ми - луй нас, Свя-тий Бо - же.

ми - луй нас, Свя-тий Бо - же.

115

Свя-тий Кріп - кий,

по - ми - луй,

pp Кріп-кий, *p* Свя-тий Без - смерт-ний, по - ми - луй,

119

p Свя-тий Без-смерт - ний по - ми - луй

p Свя-тий Без-смерт - ний по - ми - луй

Свя-тий

123

nas, Свя - тий

nas,

Свя - тий Бо - же, Свя - тий Кріп - - - кий,

по - ми - - - луй,

127

Без - смерт - тний, по - ми - - - луй

по - ми - - - луй

131

нас і ці - лий світ.

нас Бо - же, і ці - лий світ.

нас і ці - лий світ.

нас і ці - лий світ.

Щедрий вечір

Анатолій Гайденко

Помірно швидко, $\text{♩} = 146$

C. *p*

Щед - рий   ве-чір, доб-рий ве-чір,   доб - рим   лю-дям на здо-ро-в'я!

A.

T.

B.

5

Щед - рий   ве-чір, доб-рий ве-чір,   доб - рим   лю-дям на здо-ро-в'я!

tr

Щед - - - рий   ве   чір,   лю-дям на здо-ро-в'я!

tr

Щед - - - рий   ве   чір   лю - дям — на здо-ро-в'я!

9 **1** *mf*

Щед - рий   ве-чір, доб-рий ве-чір,   доб - рим   лю - дям на здо - ров'я!

mf

Щед - рий   ве-чір, доб-рий ве-чір,   доб - рим   лю - дям на здо - ров'я!

mf

Ой!   доб - рим   лю - дям на здо - ров'я!

mf

Ой!   на   здо - ро - в'я!

13 *p*

Ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru, ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru!

Ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru, ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru!

Ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru, ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru!

Ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru, ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru!

17 *rit.* **2** *A tempo* ♩ = 146

Ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru! Шед - - -

Ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru! Шед - - -

Ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru! Шед - рий

Ty - ru - ru - ru - ru - ru - ru - ru! Шед - рий —

21 *f*

рий ве - чір, доб - рим лю - дям на здо - ро - в'я!

рий ве - чір, доб - рим лю - дям на здо - ро - в'я!

ве - чір, доб-рий ве - чір, доб - рим лю - дям на здо - ро - в'я!

ве - чір, доб-рий ве - чір, доб - рим лю - дям на здо - ро - в'я!

33 4

на здо-ро - в'я! Щед-рий ве - чір, доб - рий ве - чір! А...

на здо-ро - в'я! Щед-рий ве - чір, доб - рий ве - чір! А...

на здо-ро - в'я! Щед-рий ве - чір, доб - рий ве - чір! А...

на здо-ро-в'я! Щед - рий ве - чір, добрий ве - чір! А...

37 *ff* $\text{♩} = 72$ *p*

А... *ff* *p* Гой!

А... *ff* *p* Гой!

А... *ff* *p* Щед - рий ве - чір!

А... *ff* *p*

42 *p* *morendo*

Ду! *p* *morendo*

Ду! *p* *morendo*

Щед-рий ве - чір! *p* *morendo*

Доб-рий ве - чір! *p* *morendo*

В ніч перед Водохрещем

Муз. А. Гайденко
Слова В. Женченка

♩ = 144

mp

C. O! - - - - -

mp

A. O! - - - - -

T. - - - - -

p

Б. В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... Вніч пе-ред Во-до-хре - щем...

Дзвіночки
або
Трикутник

p

simile

mf

3 O! - - - - - O! - - - - -

mf

3 O! - - - - - O! - - - - -

mf

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... Вніч пе-ред Во-до-хре - щем...

mf

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... В ніч пе-ред Во-до-хре - щем...

3

5

1. Не - зви - чай - на ця ніч мо - ло - да!

1. Не - зви - чай - на ця ніч мо - ло - да!

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... В ніч пе-ред Во-до-хре - щем...

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... В ніч пе-ред Во-до-хре - щем...

5

7

Між льо - дів і сні - гів се - ред січ - ня

Між льо - дів і сні - гів се - ред січ - ня

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... В ніч пе-ред Во-до-хре - щем...

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... В ніч пе-ред Во-до-хре - щем...

7

9

f

при - бу - ва - є во - да, нур - ту - є во - да

при - бу - ва - є во - да, нур - ту - є во - да

f

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... Вніч пе-ред Во-до-хре - щем...

f

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... Вніч пе-ред Во-до-хре - щем...

9

f

11

бун - тів на! Жи - во - - тво - - рна! ма -

бун - тів - на! Жи - во - - - тво - - рна! ма -

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... Вніч пе-ред Во-до-хре-щем! Пе - ред

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем... Вніч пе-ред Во-до-хре-щем! Пе - ред

11

13

гіч - на!

гіч - на! 2. В на-ші ду - ші вщю ніч за - гля-да ра-дість

Во-до-хре-щем, Во-до-хре-щем!

Во-до-хре-щем, Во-до-хре-щем!

Во -

Во -

13

tr

15

та, що наш дух у - крі - пи - ла! во -

Мо-ло-да ук-ра-їн - ська во -

до - хре - - - ша!

до - хре - - - ша!

Во - до - хре - - - ша!

Во - до - хре - - - ша!

Во - до - хре - - - ша!

Во - до - хре - - - ша!

15

17

да на-би-ра - - - - - є ці -

да - - - - на-би-ра - - - - - є ці -

На-би-ра - - - - - є ці -

На-би-ра - - - - - є ці -

17

f

19

лю - що - ї си - - - - - ли! Ці - лю - що-ї си - ли!

лю - що - ї си - - - - - ли! Ці - лю - що-ї си - ли!

лю - що - ї си - - - - - ли! Ці - лю - що-ї си - ли!

лю - що - ї си - - - - - ли! Ці - лю - що-ї си - ли!

19

21 *mf*

3. Дай нам, Бо - - - - же, до

3. Дай нам, Бо - - - - же, до

mf

- - - - 3. Дай нам, Бо - - - - же, до

mf

- - - - 3. Дай нам, Бо - - - - же, до

21 *mf*

24

Хра - му дій - ти... В ніч пе - ред Во - до - хре - щем!

Хра - му дій - ти... Дай нам, Бо - же!

Хра - му дій - ти... Дай нам, Бо - же!

Хра - му дій - ти... Дай нам, Бо - же!

24 *p*

26

f
Дай тер - пін - ня, дай ві -

f
Дай тер - пін - ня, дай ві -

f
Дай тер - пін - ня, дай ві - ри твер - до -

f
Дай тер - пін - ня, дай ві - ри твер - до -

26

f

29

ff
ри твер - до - ї! О - кро - пи, о - кро - пи! Ос - ві - ти, ос -

ff
ри твер - до - ї! О - кро - пи, о - кро - пи! Ос - ві - ти, ос -

ff
ї! Твер - до - ї! О - кро - пи, о - кро - пи! Ос - ві - ти, ос -

ff
ї! Твер - до - ї! О - кро - пи, о - кро - пи! Ос - ві - ти, ос -

29

ff
simile

31

tr

ві - ти! Ос-вя-ти, ос - вя - ти!

ві - ти! Ос-вя-ти, ос - вя - ти!

ві - ти! Ос - вя - - - ти!

ві - ти! Ос - вя - - - ти!

31

tr

Ос-вя-ти нас! Ос-вя-ти,

33

f

ос - вя - ти! Ос-вя-ти нас!

ос - вя - ти! Ос-вя-ти нас!

ос - вя - ти! Ос-вя-ти нас!

ос - вя - ти! Ос-вя-ти нас!

Мо - ло - до - ю, свя -

33

f

Мо - ло - до - ю, свя -

35

то - ю во - до - ю! В ніч пе - ред Во - до - хре - - - шем!

то - ю во - до - ю! В ніч пе - ред Во - до - хре - - - шем!

то - ю во - до - ю!

то - ю во - до - ю!

35

f

mp
simile

37

4. Хай з во - до - ю ві -

4. Хай з во - до - ю ві -

В ніч пе - ред Во - до - хре - - шем! В ніч пе - ред Во - до - хре - - шем!

В ніч пе - ред Во - до - хре - - шем! В ніч пе - ред Во - до - хре - - шем!

37

mf

39

дій - - - де бі - да, хай від чис - тих кри - ниць

дій - - - де бі - да, хай від чис - тих кри - ниць

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем! В ніч пе-ред Во-до-хре - - щем!

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем! В ніч пе-ред Во-до-хре - - щем!

39

41

за - вес - ні - є... Мо - ло - да ук - ра - їн -

за - вес - ні - є... Мо - ло да ук - ра - їн -

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем! *f* Вніч пе-ред Во-до - хре - щем!

В ніч пе-ред Во-до-хре - щем! *f* Вніч пе-ред Во-до - хре - щем!

41

43

ff

- - - ська во - да при - бу - ва - є до нас

ff

- - - ська во - да при - бу - ва - є до нас

ff

В ніч пе - ред Во - до - хре - щем! В ніч пе - ред Во - до - хре - щем!

ff

В ніч пе - ред Во - до - хре - щем! В ніч пе - ред Во - до - хре - щем!

43

ff

45

як на - ді - я! Як на -

tr

як на - ді - я! Як на -

tr

В ніч пе - ред Во - до - хре - щем! Пе - ред Во - до хре - щем! Як на - - -

tr

В ніч пе - ред Во - до - хре - щем! Пе - ред Во - до - хре - щем! Як на - - -

45

tr

47

p poco diminuendo

ді - - - - - я...

p poco diminuendo

ді - - - - - я...

p poco diminuendo

ді - - - я... Пе - ред Во - до - хре - щем, Во - до - хре - -

p poco diminuendo

ді - - - я... Пе - ред Во - до - хре - щем, Во - до - хре - -

47

p poco diminuendo

49

ЩЕМ...

ЩЕМ...

49

Ой, пушу я кониченька в саду

В. Стеценко
Аранж. М. Шумського

Allegretto

The musical score is arranged for a vocal quartet (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and a chamber ensemble. The vocal parts (S, A, T, B) are currently silent, indicated by whole rests. The chamber ensemble includes:

- T-gle (Trombone):** Plays a rhythmic pattern of quarter notes with accents.
- T-rine (Trumpet):** Silent.
- Wood Blocks:** Silent.
- Drum:** Silent.
- Сопілка (Sopranino):** Plays a melodic line starting in the second measure, marked *mp*.
- Ріано (баян) (Piano/Bayan):** Plays a harmonic accompaniment in the right hand, marked *p*.
- Cb. (Cello):** Plays a bass line in the left hand, marked *p*.

The score is in 3/4 time and B-flat major. The tempo is *Allegretto*.

7

S

A

T

B

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

S.Dr.

C-ka

mf

Pno.

mf

Cb.

mf

13 *pp*

S M...

A *pp*

T *p*
Ой-пу-щу - я

B *pp* *p*
Вса - ду, вса - ду,

Trgl. 13

Tamb. 13

W. Bl. *pp*

S. Dr. 13

C-ка 13

Pno. *pp* *pp*

Cb. 13 *pp*

18

S

A

T
8
ко-ни-чень ка вса - ду, - - - - а сам пі - ду кот - цю напо -

B
Вса - ду, М... вса-ду, - - - вса-ду, -

18

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

18

S.Dr.

18

C-ка

18

Pno.

18

Cb.

23

S

A...

A

T

8

ра - ду. М... - - - О-тець мій по са - дочку хо - дить за по-во - ди

B

-вса - ду, - - - - - По - са - доч - ку - ко - - - ни -

23

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

23

S.Dr.

23

C-ка

23

Pno.

23

Cb.

28

S
во - дить, _____ во - дить _____

A

T
8
ко-ни-чень - ка во - дить, _____ во - дить. _____

B
- чень - - - - ка - во - - - дить, - - - во - дить. - Ко-ни-чень - ка. -

28

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

28

S.Dr.

28

C-ка

28

Pno.

28

Cb.

33 *mp* да - да та - да

S Да - да табадага, да - да табадага, да - да табадага, да - да - да, да, да - да табадага,

A *mp*
Да - да та - да - да - да-та - да, да - да та - да, да - да - да, щоб ти'д

T *mp*
"Ой на, си ну кони-ка, не гай - ся, щоб ти'д

B *mp*

Trgl. 33

Tamb. 33

W. Bl. *mp*

S. Dr. 33

C-ка 33

Pno. *mp*

Cb. 33 *mp*

38 да - да табадаба да,

S
- да - да та - да - да - не зос тав - ся. Вій - сько йде

A
то - го війсь - ка не зос - тав - ся! йде, - - -

T
то го війсь - ка не зос - тав - ся!" Вій - сько йде, вій - сько -

B

Trgl.

Tamb.

W. Bl. *mf*

S.Dr.

C-ка

Pno. *f*

Cb. *f*

43

S
ко - ро - гов - ки ма - ють, поче - ре - ду му - зи - чень - ки гра - ють.

A
- ко - ро = гов - - ки, - - - - -

T
8
йде, - йдевісько, ко-ро-говки мають, му - зи - чень - ки гра - ють,

B

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

S. Dr.

C-ка

Pno.

Cb.

48 *mf*
 S му-зи-чень-ки. Ой пу-цу

A Ой пу-цу — я *mf*

T му-зи-чень-ки. Ой пу-цу *mf*

B Ой пу-цу — я *mf*

48 Trgl.

48 Tamb.

48 W. Bl.

48 S. Dr. *mf*

48 C-ka *f*

48 Pno. *f* *mf*

48 Cb. *f* *mf*

53

S
я вса - ду — ко-ни-чень - ка, а сам пі - ду на по-

A
ко-ни-чень - ка, вса - ду ко-ни-чень - ка, а сам пі - ду кнен - ці на по-

T
я вса - ду — ко-ни-чень - ка, а сам пі - ду на по-

B
ко-ни-чень - ка, вса - ду ко-ни-чень - ка, а сам пі - ду кнен - ці на по-

53

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

53

S.Dr.

53

C-ка

53

Pno.

53

Cb.

58

S
ра - ду, на по-ра - ду, Ненька моя по-са - дочку хо - дить, у ру-чень - ках

A
ра - ду, на по-ра - ду. А... - - - - -

T
8
ра - ду, — на по-ра - ду, — Ненька моя по са - дочку хо - дить, у ру чень - ках

B
ра - ду. на по-ра - ду, А... - - - - -

58

Trgl. ||

Tamb. ||

W. Bl. ||

58

S. Dr. ||

58

C-ka

58

Pno.

58

Cb.

63

S
со - ро - че - чку но - сить, но - сить.

A
но - сить, но - сить.

T
со-ро-че - чку но - сить, но - сить Гей, гей, гей!

B
но - сить, но - сить. Гей, гей, гей! -

63

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

63

S.Dr.

63

C-ка

Pno.

63

Cb.

68 да - да табадага да - да та - да

S да та га да да та та да да та та да да да да да, да да та ба да га,

A Ой на, си - ну со - роч - ку, не гай - ся, щоб ти'д

T "Ой на си - ну со - роч - ку, не гай - ся, щоб ти'д

V

68

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

68

S.Dr.

68

C-ка

68

Pno.

68

Cb.

да да табадага, да

73

S да да та да, да, незос - тав - ся! Вій-сько йде,

A то - го війсь - ка незос - тав - ся! - - - - -

T то - го війсь - ка незос - тав - ся!" Вій-сько - йде, -вій-сько -

B

73

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

73

S.Dr.

73

C-ка

73

Pno.

73

Cb.

78

S
ко - ро - гов - ки ма - ють, по - ле - ре - ду му - зичень - ки гра - ють.

A
ко - ро - гов - ки,

T
8
йде, - йде військо, ко - ро - говки мають, му - зи чень - ки гра - ють,

B

78

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

78

S. Dr.

78

C-ка

78

Pno.

78

Cb.

83

S
му - зи - чень - ки гра-ю-ть, гра-ю-ть.

A

T
му - зи - чень - ки, граю-ть гра-ю-ть, му-зи - чень-ки,

B

83

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

83

S.Dr.

83

C-ka

Pno.

83

Cb.

sf sf sf sf sf sf sf

f f f f

88

S

A

T

B

8

88

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

88

S.Dr.

88

C-ka

88

Pno.

88

Cb.

Detailed description of the musical score for measures 88-92. The score is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature. The vocal parts (Soprano, Alto, Tenor, Bass) are mostly rests. The percussion parts include Trgl. (Triangle) with a rhythmic pattern of eighth notes and rests, Tamb. (Tambourine) with a similar pattern, W. Bl. (Wood Block) with a steady eighth-note pattern, and S.Dr. (Snare Drum) with a simple rhythmic pattern. The C-ka (Cello) part has a melodic line with slurs. The Pno. (Piano) part has a complex accompaniment with chords and arpeggios. The Cb. (Contrabass) part has a rhythmic pattern of eighth notes and rests.

93

S

A

T

B

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

S.Dr.

C-ka

Pno.

Cb.

Detailed description of the musical score: The score is for measures 93-97. It features a vocal quartet (Soprano, Alto, Tenor, Bass) with mostly rests. The percussion section includes a triangle (Trgl.) with rests, a tambourine (Tamb.) with a rhythmic pattern of eighth notes, woodwinds (W. Bl.) with a similar eighth-note pattern, and a snare drum (S.Dr.) with rests. The keyboard (C-ka) part consists of chords and single notes. The piano (Pno.) part has a complex, fast-moving melody in the right hand and a steady bass line in the left hand. The double bass (Cb.) part has a rhythmic pattern of eighth notes.

98 *mf*

S
Ой пу-щу я вса - ду, ко-ни-чень - ка, а сам пі -

A
Ой пу - щу я ко-ни-чень - ка вса - ду, ко-ни-чень - ка, а сам пі - ду

T
Ой пу-щу я вса - ду, ко-ни-чень - ка, а сам пі -

B
Ой пу-щу - я ко-ни-чень - ка вса - ду, ко-ни-чень - ка, а сам пі - ду

98

Trgl. ||

Tamb. || *mf*

W. Bl. || *mf*

98

S. Dr. || *mf*

98

C-ка ||

98

Pno. || *mf*

98

Cb. || *mf*

103

S ду на по - ра ду, на по - ра - ду, Ми-ла мо-я по-са - доч-ку хо - дить,

A кми - лій на по - ра - ду, на по - ра - ду, А... - - - - -

T ду на по - ра - ду, — на-по-ра - ду, Ми-ла мо-я по са - доч-ку хо - дить,

B кми - лій на по - ра - ду, на по - ра - ду, А... - - - - -

103

Trgl. ||

Tamb. ||

W. Bl. ||

103

S. Dr. ||

103

C-ка ||

103

Pno.

103

Cb.

108

S
на - ру - чень - ках ма - ле ди - тя но - сить, _____ но - сить _____

A
_____ но - сить, _____ но - сить. _____

T
на ру - чень - ках ма - ле ди - тя но - сить, _____ но - сить.

B
_____

108

Trgl. ||

Tamb. ||

W. Bl. ||

108

S. Dr. ||

108

C-ка

108

Pno.

108

Cb.

113

S *да да табдага*
 да - та та - да, да - та та - да, да - та та - да

A "Ой на, ми - лий, ди - ти - ну, за -

T Гей, гей, гей! "Ой на, ми - лий, ди - ти - ну, за -

B

113

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

113

S.Dr.

113

C-ка

113

Pno.

113

Cb.

117

S
да да да да, да да та ба да га, да да та-да, да, та зос -

A
гай - ся, щоб ти д то - го війсь - ка та зос -

T
гай - ся, щоб ти д то - го війсь - ка та зос -

B

Trgl. 117

Tamb. 117

W. Bl. 117

S. Dr. 117

C-ка 117

Pno. 117

Cb. 117

121

S
тав - ся! — Вій - сько йде, ко - ро - гов - ки

A
тав - ся!" - - - - йде, ко - ро - гов - ки,

T
8
тав - ся!" — Вій - сько йде, -вій - єько - йде, - йде військо

B

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

S. Dr.

C-ка

Pno.

Cb.

121

121

121

121

121

125

S
ся - ють, по - пе - ре - ду му - зи - чень - ки, — гра - ють,

A

T
8
ко - ро - гов - ки ма - ють, му - зи - чень - ки гра - ють,

B

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

S. Dr.

C-ка

Pno.

Cb.

129

S
Му - зи - чень - ки. Вій - сько йде, ко - ро - гов - ки

A

T
му - зи - чень - ки Вій - сько - -йде, - вій - -сько - йде, - йде-військо

B

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

S. Dr.

C-ка

Pno.

Cb.

Detailed description of the musical score: The score is for a vocal ensemble and orchestra. It begins at measure 129. The vocal parts are Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B). The lyrics are in Ukrainian. The instrumental parts include Trgl. (Trumpet), Tamb. (Tambourine), W. Bl. (Wood Block), S. Dr. (Snare Drum), C-ка (Cymbal), Pno. (Piano), and Cb. (Cello). The piano part features a complex rhythmic pattern with many sixteenth notes. The cello part has a steady eighth-note accompaniment. The wood block and snare drum provide a rhythmic accompaniment. The trumpets have a simple accompaniment. The cymbal is used for accents. The piano part has a complex texture with many sixteenth notes and some chromaticism.

133

S
ся ють, по - пе - ре - ду му - зи - чень ки гра - ють,

A

T
8 ко - ро - гов - ки ма - ють, му - зи чень - ки гра - ють,

B

133

Trgl.

Tamb.

W. Bl.

133

S. Dr.

133

C-ка

133

Pno.

133

Cb.

137 *sp*

S гра - ють, му - зи-чень - ки,

A *sp*

T гра - ють, му - зи чень - ки, му - зи-чень - ки,

B По - пе - ре - ду *sp*

Trgl.

Tamb. *sp*

W. Bl. *sp*

S.Dr. *sp*

C-ка

Pno. *sp*

Cb. *sp*

Моя Україна

Слова М. Бойко

Муз. М. Свидюка
Обр. М. Шумського

Moderato

Alto (solo)

Tenor (solo)

S
A

T
B

Pno

8va

f

5

tr

Зо-ло-та-вий

9

A

ve-чir _____ v-pav na ti-xi ver-bi _____ So-lo-v'i-na pis-nya _____ llet'sya v-da-li - ni, I gray-li-va

T

8

S

A

T

B

9

p

13

A

riч-ka miž ga-ya-mi v'et'sya Vse-ce U-kr-a-ї-na, vse-ce ya i ti. I gray-li-va

T

8

S

A

T

B

13

17

A

рiч-ка між га-я-ми в'єть-ся Все це У-кра-ї-на, — все це я і ти. Мо-я У-кра-

T

8

S

A

T

B

17

21

A

ї-на - чер-во на ка-ли-на, — На-ді-я є-ди-на - це зем-ля мо-я. Мо-я У-кра-

T

8

S

A

T

B

21

25

A

і - на - чер-во-на ка - ли - на, На-ді - я є - ди-на - це лю-бов мо - я.

T

8

S

A

Мрі-єть-ся тут

T

B

29

A

T

8

S

A

лег-ко під-піс-ні со - піл-ки До-ле-мо-я до-ле щас-тя при-не - си, Щоб мо-я ро-

T

B

М-м-м - - -

29

33

A

T

S

A

ди - на та мо-я Вкра - і - на — Вми-рі та ед - нан-ні — до-ві-ку жи - ли. Щоб мо-я ро-

T

B

37

A

T

S

A

ди - на та мо-я Вкра - і - на Вми-рі та ед - нан-ні до-ві-ку жи - ли. —

T

B

Мо-я Ук-ра-

41

A
 ї - на - чер-во-на ка - ли - на, — На-ді - я є ди - на — це зем-ля мо - я. Мо - я Ук-ра-

T
 8

S
 A

T
 B

45

A
 ї - на - чер-во-на ка - ли на, — На-ді - я є ди - на - це лю-бов - мо - я. —

T
 8

S
 A

T
 B

45 *8va*

49

A

T

S
A

T
B

49

53

A

T

S
A

T
B

Це-мо-я Вкра-ї-на, тут мо-є ко-

A - a - a - - -

A - a - a - - -

53

57

A
рін- ня, — Мо-я мо-ва рід-на — і мо-ї бать- ки. Всві-ті все ми - на - є, — тільки зос-та

T
8

S
A

T
B

61

A
сь - ся — ма-ми-не че - кан-ня та лю-бов зем - лі. Всві-ті все ми - на - є, — тільки зос-та

T
8

S
A

T
B

65

A
 єть-ся ма-ми-не че-кан-ня та лю-бов зем-лі. Мо-я Ук-ра-ї-на - чер-во-на ка-

T

S
ten

A
ten *a tempo*

T
ten *a tempo*

65

69

A
 ли-на, На-ді-я є ди-на - це зем-ля мо-я. Мо-я Ук-ра-ї-на - чер-во-на ка-

T

S
ten

A
ten *a tempo*

T
ten *a tempo*

69

73

ли - на, На - ді - я є ди - на це лю - бов мо - я мо - я лю бов.

rit. ff

8

S A T B

73 rit. 8va ff

Золотавий вечір впав на тихі верби
 Солов'їна пісня ллється вдалині,
 І грайлива річка між гаями в'ється
 Все це Україна, все це я і ти, (2)

Приспів:

Моя Україна – червона калина,
 Надія єдина – це земля моя.
 Моя Україна – червона калина,
 Надія єдина – це любов моя – моя любов.

Мріється тут легко під пісні сопілки
 Доле моя доле – щастя принеси,
 Щоб моя родина та моя Вкраїна
 В мирі та єднанні довіку жили. (2)

Це моя Вкраїна, тут моє коріння,
 Моя мова рідна і мої батьки.
 В світі все минає, тільки застається
 Мамине чекання та любов землі. (2)

ТВОРИ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

В молитвах неусыпающую Богородицу

Концерт

С. Рахманінов

Moderato
ppp

С. В мо - лит - вах не - у - сы - па - ю - шу - ю Бо - го -

А. *ppp*

Т. В мо - лит - вах не - у - сы - па - ю - шу - ю Бо - го -

Б. *ppp*

5

ро - ди - цу и в пред - ста - тель - ствах

ро - ди - цу и в пред - ста - тель - ствах

9

ми - ра не - пре - лож - но - е у - по -

ми - ра не - пре - лож - но - е у - по -

13

ва - ни - е. В мо - лит - вах не - у - сы -

ва - ни - е.

mf

В мо -

17

па - ю - щу - ю

лит - вах не - у - сы - па - ю - щу - ю Бо - го -

21

Бо - го - ро - ди - цу

ро - - - ди - цу и в пред - ста - тель - ствах

mf

p

p

25

f *mf*

и в пред - ста - - - - - тель - ствах ми - - - -

ми - ра не - пре - лож - но - е у - по -

29

pp

- ра не - пре - лож - но - е, у - по - ва - - - ни -

ва - ни - е, не - пре - лож - но - е у - по -

33

p *mf* *p* *p*

е. В мо - лит - вах не - у - сы -

ва - ни - е. В мо - лит - вах не - у - сы -

В мо - лит - вах не - у - сы - па - ю - щу - ю

37

Più P

па - ю - шу - ю Бо - го - ро - - - ди - цу

па - ю - шу - ю Бо - го - ро - - - ди - цу

Бо - го - ро - - - ди -

41

и вперед - ста - тель-ствах ми - ра не - пре -

и вперед ста - тель-ствах ми - ра не - пре -

цу и вперед - ста - - -

45

лож - но - е у - по - ва - ни - е, не - пре -

лож - но - е у - по - ва - ни - е, не - пре -

- тель - ствах ми - - - ра, не - пре - лож - но -

49

ЛОЖ - но - е у - по - ва - ни - е, у - по -

ЛОЖ - но - е у - по - ва - ни - е, у - по -

mf

е - у - по - ва - - - ни - е.

53

ва - ни - е. Гроб и у - мерщ - вле - ни - е

ва - ни - е. Гроб и у - мерщ - вле - ни - е

57

не - у - дер - жа - ста, гроб и у - мерщ - вле - ни - е

не - у - дер - жа - ста, гроб и у - мерщ - вле - ни - е

61

не - у дер жа - ста, не - у - дер - жа - ста;

не - у - дер - жа - ста, не - у - дер - жа - ста;

ff *fff* *fff* *fff*

65

не - у - дер - жа - ста, не - у - дер - жа - ста.

не - у - дер - жа - ста, не - у - дер - жа - ста.

ff *fff* *fff* *fff*

69

Гроб и у - мерщ - вле - ни - е не - у - дер - жа - ста,

Гроб и у - мерщ - вле - ни - е - не - у - дер - жа - ста,

ff *dim.* *dim.* *dim.*

73

pp

не - у - дер - жа - ста,   не - у - дер - жа - - -

pp

pp

не - у - дер - жа - ста,   не - у - дер - жа - - -

pp

77

mf

ста.

pp

pp

ста.

ppp

81

rit.

— не - у - дер - жа - ста,   не - у - дер - жа - ста.

rit.

rit.

— не - у - дер - жа - ста,   не - у - дер - жа - ста.

rit.

Poco meno mosso

85

mf

Я - ко - же во - жи - во - та ма - терь к жи - во - ту пред -

Музыкальный фрагмент, охватывающий меры 85-88. Включает вокальную партию с нотами и русскими текстами, а также партитуры для фортепиано (верхний и нижний регистры). Динамика *mf*. Темп *Poco meno mosso*.

89

ста - - - - ви ма - терь, пред - - - -

Я - ко же бо жи - во - та ма - терь к жи - во - ту пред -

Музыкальный фрагмент, охватывающий меры 89-92. Включает вокальную партию с нотами и русскими текстами, а также партитуры для фортепиано. Динамика *mf*. Темп *Poco meno mosso*.

93

ста - - - - ви к жи - во - ту пред - ста -

ста - - - - - - - ви ма - терь, к жи - во - ту пред

Я - ко - же во жи - во - та ма - терь, к жи - во - ту - пред -

Музыкальный фрагмент, охватывающий меры 93-96. Включает вокальную партию с нотами и русскими текстами, а также партитуры для фортепиано. Динамика *mf*. Темп *Poco meno mosso*.

97

ви, к жи - во - ту пред -
 ста - ви, к жи - во - ту пред - ста -
 ста - ви, ма - терь, к жи - во - ту пред -
 Я - ко же бо жи - во - та ьа - терь к жи - во - ту пред -

101

ста - ви. Во у - тро - бу все -
 ста - ви. Во у - тро - бу - все -
 ста - ви.

105

ли - вий - ся при - сно - дев - ствен - ну - ю, при - сно - дев - ствен - ну -
 ли - вий - ся при - сно - дев - ствен - ну - ю, при - сно - дев - ствен - ну -

109

ю. Во у - тро - бу все - ли - - - - - вый -

Во у - тро - бу все - ли - - - - - вый -

ю. Во у - тро - бу все - ли - вый -

Во у - тро - бу все - ли - вый -

Строго в такт

113

ся. Во у - тро - бу все - ли - вый-ся при - сно -

ся. Во - у - тро - бу все - ли - вый-ся при - сно -

ся.

ся.

117

дев - ствен-ну - ю во у - тро - бу все - ли - вый-ся при - сно -

дев - ствен-ну - ю во - у - тро - бу все - ли - вый-ся при - сно -

121

дев - ствен-ну - ю при - сно - дев - ствен - ну - ю. Во у -

дев - ствен-ну - ю прис - но - дев - ствен - ну - ю. Во у -

rit. *p* *ff* *a tempo*

125

тро - бу все - ли - вый - ся при-сно - дев - - - -

тро - бу все - ли - вый - ся при-сно - дев - - - -

129

- - ствен-ну - ю. Во у - тро - - - - бу все -

Во у - тро - бу все -

- - ствен-ну - ю, Во у - тро бу все -

Во у - тро - бу все -

fff *fff* *fff* *fff*

133

ли - вый - ся. Во у - тро - бу все - ли - вый-ся

ли - вый - ся. Во у - тро - бу все - ли - вый-ся

ли - вый - ся. Во у - тро - бу все - ли - вый-ся

ли - вый - ся.

137

при - сно - дев - ствен-ну - ю. Во у - тро - бу все - ли - вый-ся

при - сно дев - ствен-ну - ю. Во - у - тро - бу все - ли - вый-ся

141

при - сно - дев - ствен-ну - ю, при - сно - дев - ствен - ну -

при - сно дев - ствен-ну - ю, при - сно - дев - ствен - ну -

при - сно - дев - ствен-ну - ю, при - сно - дев - ствен - ну -

при - сно - дев - ствен-ну - ю, при - сно - дев - ствен - ну -

145 *p* *ppp* a tempo

ю, во у - тро - бу все - ли - вый-ся, при - сно -

ю, во у - тро - бу все - ли - вый-ся, при - сно -

149

дев - ствен-ну - ю, во у - тро - бу все - ли - вый-ся при - сно -

дев - ствен-ну - ю, во у - тро - бу все - ли - вый-ся при - сно -

153 *ppp*

дев - ствен-ну - ю, при - сно - дев - ствен - ну - ю.

дев - ствен-ну - ю, при - сно дев - ствен - ну - ю.

Псалм 150

С. Франк

Аранж. С. Р. Гайнеса

Poco allegro ma maestoso ♩ = 120

Piano or Organ

pp

8

poco cresc. *pp*

15

22

(A) SOPRANO

ALTO *p* Hal-le-lu -

TENOR

BASS Hal-le-lu - - - jah,

22

(A) *Piu f*

p *Piu f*

28

Vocal staves for measures 28-32. The top staff is a vocal line with a whole rest in measure 28 and a half note 'jah,' in measure 29. The second staff is a vocal line with a whole rest in measure 28 and a half note 'jah,' in measure 29. The third and fourth staves are empty.

28

Piano accompaniment for measures 28-32. Measure 28 features a chordal accompaniment. Measure 29 has a *mf* dynamic. Measure 30 has a *molto cresc.* dynamic. The piano part consists of chords in the right hand and a bass line in the left hand.

33

Vocal staves for measures 33-37. The top staff has a vocal line with a half note 'Hal - le - lu - - - jah,' in measure 33. The second staff is empty. The third staff has a vocal line with a half note 'Hal - le - lu - - - jah,' in measure 33. The fourth staff is empty.

33

Piano accompaniment for measures 33-37. Measure 33 has a *mf* dynamic. Measure 34 has a *mf cresc.* dynamic. The piano part consists of chords in the right hand and a bass line in the left hand.

38

f Hal - le - lu - - - jah, Hal - le - lu - jah, Hal - le -
f Hal - le - lu - - - jah, Hal - le - lu - jah, Hal - le -
f Hal - le - lu - - - jah, Hal - le - lu - jah, Hal - le - lu - jah.
f Hal - le - lu - - - jah, Hal - le - lu - jah, Hal - le - lu - jah.

f *cresc.* *ff* *molto dim.*

42 (B)

lu - jah.
 lu - jah.

p *mf*

O praise ye the

47

Lord, In His sanc - tu - a - ry; Praise ye the Lord in the

47

52

fir - ma - ment of His pow'r. Praise ye Him for His might - y acts, Praise

52

56

Him for His might - y acts. Praise ye Him, Praise ye Him ac -

56

60

Praise ye Him, Praise ye Him with the

Praise ye Him with the

cord-ing to His maj - es - ty.

60

63

sound of the trum - pet Praise ye Him, Praise ye Him with the
 sound of the trum - pet Praise ye Him with the
 Prais ye Him, Praise ye Him with the sound of the trum - pet
 Praise ye Him with the sound of the trum - pet

63

ff

66

psalt' - ry and harp. Praise ye Him with the
 psalt' - ry and harp. Praise ye Him with the
 Praise ye Him, Praise ye Him with the psalt' - ry and harp. Praise ye Him with the
 Praise ye Him with the psalt' - ry and harp. Praise ye Him with the

66

ff

69 (D)

tim-brel. Praise ye Him with the dance, Praise Him with the

tim-brel. Praise ye Him with the dance, Praise Him with the

tim-brel. Praise ye Him with the dance, Praise Him with the

tim-brel. Praise ye Him with the dance, Praise Him with the

69 (D)

73 *molto dim.* *p*

or - gan and string - ed in - stru - ments.

molto dim. *p*

or - gan and string - ed in - stru - ments.

molto dim. *p*

or - gan and string - ed in - stru - ments.

molto dim. *p*

or - gan and string - ed in - stru - ments.

73 *molto dim.* *p*

78

dolce
Praise ye Him, Praise ye Him up - on the loud cym-bals.

78

pp

83

mf
Praise ye Him, Praise ye Him up - on the

mf
Praise ye Him, Praise ye Him up - on the

83

cresc.

88

(E)

high sound - ing cym - bals. *p* Let ev' - ry - thing that hath breath, Let ev' - ry -

Let ev' - ry - thing that hath breath, Let ev' - ry -

high sound - ing cym - bals. *p* Let ev' - ry - thing that hath breath, Let ev' - ry -

Let ev' - ry - thing that hath breath, Let ev' - ry -

88

(E)

p

92

poco a poco cresc.

thing that hath breath, — Praise, Praise — the Lord, Praise,

poco a poco cresc.

thing that hath breath, — Praise, Praise — the Lord, Praise,

poco a poco cresc.

thing that hath breath, — Praise, Praise — the Lord, Praise,

poco a poco cresc.

thing that hath breath, — Praise, Praise — the Lord, Praise,

92

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

96

ff
Praise ye the Lord. _____ O praise ye the Lord, In His

ff
Praise ye the Lord. _____ O praise ye the lord, In His

ff
Praise ye the Lord. _____ O praise ye the Lord, In His

ff
Praise ye the Lord. _____ O praise ye the Lord, In His

96

ff

101

sanc - - tu - a - ry; O praise ye the Lord in the

sanc - - - tu - a - ry; O praise ye the Lord in the

sanc - - - tu - a - ry; O praise ye the Lord in the

sanc - - - tu - a - ry; O praise ye the Lord in the

101

105

fir - ma-ment of His pow'r. Praise ye Him for His might - y

fir - ma-ment of His pow'r. Praise ye Him for His might - y

fir - ma-ment of His pow'r. Praise ye Him for His might - y

fir - ma-ment of His pow'r. Praise ye Him for His might - y

105

dim.

108

acts. Praise Him for His might - y acts. Praise ye Him, Praise ye

acts. Praise Him for His might - y acts. Praise ye Him, Praise ye

acts. Praise Him for His msght - y acts. Praise ye Him, Praise ye

acts. Praise Him for His might - y acts. Praise ye Him, Praise ye

108

ff

112

F

sempre ff

Him, ac - cord - ing to his Maj - es - ty. Praise ye
 Him, ac - cord - ing to his Maj - es - ty.
 Him, ac - cord - ing to his Maj - es - ty.
 Him, ac - cord - ing to his Maj - es - ty.

112

F

sempre ff

115

ihn, lo - bet ihn mit dem Schall der Trom - pe - ten, dir Po -
sempre ff
 Lo - bet ihn mit dem Schall der Trom - pe - ten,
sempre ff
 Lo - bet ihn, lo - bet ihn mit dem Schall der Trom -
sempre ff
 Lo - bet ihn mit dem Schall der Trom -

115

118

sau - nen, dir Har - fen, des Psal - ters ver-eint! Lo - bet

der Po - sau - nen, des Psal - ters ver-eint! Lo - bet

pe - ten, der Po - sau - nen, des Psal - ters ver-eint! Lo - bet

pe - ten, der Po - sau - nen ver-eint! Lo - bet

118

121

ihn an - eu - ren Fe - sten, singt ihm, singt ihm all - zeit! Hal - le-

ihn an eu - ren Fe - sten. signt ihm, signt ihm all - zeit! Hal - le-

ihn an eu - ren Fe - sten, singt ihm, singt ihm all - zeit! Hal - le-

ihn an eu - ren Fe - sten, singt ihm, singt ihm all - zeit! Hal - le-

121

125

lu - jah, Hal - le - lu - - - jah, Hal - le - lu - - -
 lu - jah, Hal - le - lu - - - jah, Hal - le - lu - - -
 lu - jah, Hal - le - lu - - - jah, Hal - le - lu - - -
 lu - jah, Hal - le - lu - - - jah, Hal - le - lu - - -

125

130

jah, Hal - le - lu - - - jah!
 jah, Hal - le - lu - - - jah!
 jah, Hal - le - lu - - - jah!
 jah, Hal - le - lu - - - jah!

130

Хор хрестоносців та паломників

з опери "Ломбарді"

Дж. Верді

Adagio (cantabile con espressione)

Ф-п.

f

ff *p*

9

S.
A.
T.
B.

p

p *p*

O, sig - no - re dal tet - to na - tio chi chi - a -

12

ma - sti con san - ta pro - mes - - - sa, noi siam

ma - sti con san - ta pro - mes - - - sa, noi siam

12

14

cor - si all'in - vi - to d'un Pi - - - o giu - bi -

cor - si all'in - vi - to d'un Pi - - - o giu - bi -

14

16 *ff* *pp*

lan - - - - do pre l'as - pro sen - tier, ma la

ff *pp*

lan - - - - do pre l'as - pro sen - tier, ma la

ff *pp*

16 *ff* *pp*

18 *mf*

fron - teav - vi - li - tae di - mes - - - - sa han - noi

mf

fron - teav - vi - li - tae di - mes - - - - sa han - noi

mf

18 *mf*

20

ser - vi gia bal - die va - len - ti! Deh! non

ser - vi gia bal - die va - len - ti! Deh! non

20

22

far che lu - di - brio al - le gen - - - - ti sie - no,

far che lu - di - brio al - le gen - - - - ti sie - no,

22

24 *ff* *p*

Cris - - - to i tuoi fi di guer rier! Oh, fresco'

Cris - - - to i tuoi fi di guer rier! Oh, fresco'

ff *p*

B. I, II *p*

24 *ff* *pp*

26 *stacc. e sotto voce*

au - re vo - lan - ti sui va - ghi ru - sce -

au - re vo - lan - ti sui va - ghi ru - sce -

stacc. e sotto voce

26 *pp*

28

let - ti de pra - ti lom - bar - di! Fon - tie -

let - ti de pra - ti lom - bar - di! Fon - tie -

30

ter - ne! Pu - ris - si - mi la - ghi! Oh, vi -

ter - ne! Pu - ris - si - mi la - ghi! Oh, vi -

32

gne - ti in do-ra - ti dal sol! Do - noim- *ff*

gne - ti in do-ra - ti dal sol! Do - noim- *ff*

gne - ti in do-ra - ti dal sol! Do - noim- *ff*

32

f

ff

34

fau - sto cru - de - le e la - men - te che vi *pp*

fau - sto cru - de - le e la - men - te che vi *pp*

fau - sto cru - de - le e la - men - te che vi *pp*

34

ff

pp

36

pin - ge ve - ri ag - li sguar - di ed al lab - bro piu du - ra e co -

pin - ge ve - ri ag - li sguar - di ed al lab - bro piu du - ra e co -

36

f

39

cen - - - te fa la *ff* sab - - - bia d'un a - ri - do

cen - - - te fa la *ff* sab - - - bia d'un a - ri - do

39

ff

41 *sotto voce* *pp* *fa* *la* sab - - - - -

suol, *pp* *sotto voce* *fa* *la* sab - bia d'un a - ri - do

suol, *pp* *sotto voce* *fa* *la* sab - bia d'un a - ri - do

suol, *pp* *sotto voce* *fa* *la* sab - bia d'un a - ri - do

41 *pp* *Laggerissimo*

43 *fa* *la* sab

bia, *fa* *la* sab - bia d'un a - ri - do

suol, *fa* *la* sab - bia d'un a - ri - do

suol, *fa* *la* sab - bia d'un a - ri - do

43

45 *bia* *d'un a* *ri-do* *suol,* *suol,* *d'un a* *ri-do* *suol,* *d'un a* *ri-do*

suol, *d'un a* *ri-do* *suol,* *d'un a* *ri-do*

suol, *d'un a* *ri-do* *suol,* *d'un a* *ri-do*

47 *ff* *suol!..* *suol!..* *ff* *ff*

"Ратаплан"

з опери "Сила долі"

Дж. Верді

Преціозіла
Preziosilla

Allegro vivo ♩ = 126 (Mezzo-soprano)

Ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta -

f (Tamburo)

5

plan.
S. **pp**

T. **pp** Ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan,

B. **pp** Ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan.

5

p

8

cresc.

11 *f*

13 *ff*

16 *ff*

20 1 ♩ = 112

solo

sol

Ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

Ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

20 ♩ = 112 (due tamburi in scena)

22

Ra - ta - plan, ra - ta - plan, del - la

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

24

gio ria nel sol - da - to ri - tem pra - l'ar -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

26

dor: Ra - ta - plan, ra - ta - plan, di vit -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

28

to - - - ria gue - sto suo - no seg - nal pre - cur -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

30

p legg. [2]

sor! Ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan,

32

plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta -

ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan,

ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan,

34

f *p*

plan, ra - ta - plan, ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta -

f *f* *p*

ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta -

f *f* *p*

ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta -

f *f* *p*

ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta -

36

plan, ra - ta-plan, plan, plan.

sotto voce

plan, ra - ta-plan, plan, plan. Ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan,

sotto voce

plan, ra - ta-plan, plan, plan. Ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan,

sotto voce

38

allarg. e dim.

Ra - ta -

plan, ra - ta-plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta-plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan,

40 **3** a tempo

plan, ra - ta - plan, or le sche - - - re son gui -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

42 *f*

da - te rac - col tea pu - gnar! Ra - ta -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan,

44

plan, ra - ta - plan, le ban - die - - - re del ne -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

46

4

f

mi - co si veg - gon pie - gar! *f* Ra-ta-plan, plan,
f plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan. Ra - ta-plan, plan,
f plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan. Ra - ta-plan, plan,

46

ff

48

p

f

p

p plan, pim, pum, pum, *f* ra-ta-plan, plan, plan, *p* pim, pum, pum,
p plan, *p* pim, pum, *f* pum, ra-ta-plan, plan, plan, *p* pim, pum,
p plan, *p* pim, pum, *f* pum, ra-ta-plan, plan, plan, *p* pim, pum,
p plan, *f* pim, pum, pum, ra-ta-plan, plan, plan, *p* pim, pum,

48

p

ff

p

51

5

In - se - gui - te chi le ter - - - ga fig-

pum, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - olan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

pum, pim, pum, pum, pim, pum, pum, pim, pum,

pum, pim, pum, pim, pum, pim, pum,

51

p

54

gen - do vol - to... Le glo - rio - se fe - ri - - -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

pum, pim, pum, pim, pum, pim, pum, pum, pim, pum,

pim, pum, pim, pum, pim, pum,

54

57 *p legg.*

te col tri - on - fo il des tin co-ro - no. Ra-ta-

plan, ra-ta-plan, plan, plan, ra-ta-plan, plan, pum, pim, pum.

pum, pim, pum, pum, pim, pum, pum, pim, pum.

57 pim, pum, pim, pum, pim, pum.

60 6

plan, ra-ta-plan, ra-ta-plan, ra-ta-

p Ra-ta-plan, ra-ta-plan, *f* ra-ta-plan, plan, plan,

Ra-ta-plan, ra-ta-plan, ra-ta-plan, plan, plan,

p *f* *f*

62 *f*

plan, ra-ta-plan, ra-ta-plan, ra-ta-

p ra-ta-plan, ra-ta-plan, *f* ra-ta-plan, plan, plan, *f* ra-ta-

ra-ta-plan, ra-ta-plan, *f* ra-ta-plan, plan, plan, *f* ra-ta-

p *f* *f*

64

p
plan, ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta-plan, plan, plan.

p
plan, ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta-plan, plan, plan.

p
plan, ra - ta-plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta-plan, plan, plan.

p

66

sotto voce
Ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan.

sotto voce
Ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan.

sotto voce

68

a tempo 7
Ra - ta - plan, ra - ta - plan, la vit -

plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan.

plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan.

70

to - - - - ria piu ri - ful - ge de' fig'li al va -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

72

f lor! Ra - ta - plan, ra - ta - plan, la vit -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan,

74

to - - - - ria al guer - rie - ro con - gui - stao - gni

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, plan,

76 **8** Poco piu vivo

76 **8** Poco piu vivo

cor: Ra - ta - plan,

plan, pim, pim, pum, pum, pim, pim, pum,

plan, pim, pim, pum, pum, pim, pim, pum,

p *p* *p* *p*

Detailed description: This block contains the vocal and piano accompaniment for measures 76 and 77. The vocal line (top staff) starts with a whole rest in measure 76 and begins in measure 77 with the lyrics "Ra - ta - plan,". The piano accompaniment consists of three staves (treble, middle, and bass clefs). The melody is primarily in the right hand, with chords and bass lines in the left hand. Dynamic markings include accents (>) and piano (*p*). The tempo is marked "Poco piu vivo".

76 Poco piu vivo

76 Poco piu vivo

ff

Detailed description: This block shows the piano accompaniment for measures 76 and 77. It consists of two staves (treble and bass clefs). The music is primarily chordal, with some melodic movement in the right hand. A fortissimo (*ff*) dynamic marking is present in measure 76. The tempo is "Poco piu vivo".

78

78

ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan, pim, pum,

pum, pim, pim, pum, pum, pim, pim, pum, pum, pim, pum,

pum, pim, pim, pum, pum, pim, pim, pum, pum, pim, pum,

p *p* *p* *p*

Detailed description: This block contains the vocal and piano accompaniment for measures 78, 79, and 80. The vocal line (top staff) has lyrics "ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan, pim, pum,". The piano accompaniment consists of three staves (treble, middle, and bass clefs). The melody is primarily in the right hand, with chords and bass lines in the left hand. Dynamic markings include accents (>) and piano (*p*). The tempo is "Poco piu vivo".

78

78

Detailed description: This block shows the piano accompaniment for measures 78, 79, and 80. It consists of two staves (treble and bass clefs). The music is primarily chordal, with some melodic movement in the right hand. The tempo is "Poco piu vivo".

81

pum, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, pim, pum,

pum, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, pim, pum,

pum, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, pim, pum,

83

pum, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan,, ra - ta - plan,

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta -

plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra - ta - plan, ra - ta -

85

*ra - ta - plan, **9** ra - ta - plan, *pp* plan, plan, plan, plan, plan, plan,*

*plan, ra - ta - plan, *pp* plan, plan, plan, plan, plan, plan,*

*plan, ra - ta - plan, *pp* plan, plan, plan, plan, plan, plan,*

plan, ra-ta-plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra-ta-plan, plan, plan, plan, plan, plan,

ra-ta-plan,

ra-ta-plan,

plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan,

plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan,

ah...

plan,

ra-ta-plan, plan, plan, plan, plan, plan,

ra-ta-plan, plan, plan, plan, plan, plan,

ra-ta-plan, ra-ta-plan,

plan, ra-ta-plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra-ta-plan, ra-ta-

plan, ra-ta-plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, ra-ta-plan, ra-ta-

93

ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan,

plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan, ra - ta - plan, plan, plan, plan, plan, plan,

95

plan, plan, plan, ra - ta - plan, pim.

plan, plan, plan, ra - ta - plan, pim.

plan, plan, plan, ra - ta - plan, pim.

95

ff sguillante

98

f

Циганське життя

Слова Е.Гейбеля

Р. Шуман

Con moto *p*

S. *Im* *p* *Sehat-ten des Wal-des, im Bu-chenge-zweig, da*

A. *...da*

T. *...da*

B.

Piano *Con moto* *p* *p*

5 *regt's sich und ra-schelt und flu-stert zu-gleich. Es flak-kern die Flam-men, es*

5 *regt's sich und ra-schelt und flu-stert zu-gleich. Es flak-kern die Flam-men, es*

8

gaun - kelt der Schein um bun - te Ge - stal - ten, um Laub und Ge - stein. Da

gau - kelt der Schein um bun - te Gen - stal - ten, um Laub und Ge - stein. Da

8

11 1

ist der Zi - gen - ner be - weg - li - che Schar mit blit - zen - dem Aug' und mit

ist der Zi - gen - ner be - weg - li - che Schar mit blit - zen - dem Aug' und mit

11

14

f

wal - len-dem Haar, ge - saugt an des Ni - les ge - hei - lig - ter Flut, ge -

wal - len-dem Haar, ge - saugt an des Ni - les ge - hei - lig - ter Flut, ge -

Detailed description: This block contains the first system of a musical score, measures 14 to 16. It features four staves: two vocal staves (Soprano and Alto) and two piano staves (Right and Left Hand). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 7/8. The vocal parts have lyrics in German. The piano accompaniment includes dynamic markings like *f* and *mf*, and various rhythmic patterns.

14

f

Detailed description: This block shows the piano accompaniment for measures 14 to 16. It consists of two staves: the right hand (treble clef) and the left hand (bass clef). The music features chords and melodic lines with dynamic markings such as *f* and *mf*.

17

2

mf

braunt con Hi-spa - ni-ens sud - li - cher Glut.

mf Ums

mf Ums Feu - er, in

mf

Detailed description: This block contains the second system of the musical score, measures 17 to 19. It features four staves: two vocal staves and two piano staves. The key signature remains one sharp. The vocal parts have lyrics in German. A rehearsal mark '2' is present above the second measure. Dynamic markings include *mf*. The piano accompaniment continues with chords and melodic lines.

17

mf

Ums lo - dern-de Feu - er, in

Detailed description: This block shows the piano accompaniment for measures 17 to 19. It consists of two staves: the right hand (treble clef) and the left hand (bass clef). The music features chords and melodic lines with dynamic markings such as *mf*.

20 *mf* *mf*

Ums Feu - er, ums Feu - er, den

lo - dern-de Feu - er, ums lo - dern-de Feu - er,

schwel - len-dem Grun, da - la - gern die Man - ner kuhn, da

schwel-len-dem Grun, da la-gern die Man-ner ver - wil - dert und kuhn,

20

23 *cresc.*

kau - ern die Wei - ber und ru - sten das Mahl, und ful - len ge - schaf - tig den

cresc.

kau - ern die Wei - ber und ru - sten das Mahl, und ful - len ge - schaf - tig den

cresc.

23 *cresc.*

26

al - ten Po - kal. *ff* 3

Und Sa - gen und *ff*

al - ten Po - kal. *ff*

Und Sa - gen und *ff*

26

f *ff*

30

Lie - der er - to - nen im Rund, wie Spa - ni - ens Gar - ten so

Lie - der er - to - nen im Rund, wie Spa - ni - ens Gar - ten so

30

f

35

p 4

blu - hend und bunt, und ma - gi - sche Spru - che für

blu - hend und bunt, und ma - gi - sche Spru - che für

p

35

p

39

ritard.

Not und Ge - fahr ver - kun - det die Al - te der

Not und Ge - fahr ver - kun - det die Al - te der

pp

39

ritard.

p

p

43 *a tempo* Solo

hor - chen - den Schar. Schwarz-

hor - chen - den Schar.

43 *a tempo* *mf*

47 **5** S. solo *mf* A. solo

uu - gi - ge Mad - chen be - gin - nen den Tanz. Da

47 *p*

51 T. solo *mf*

spru - hen die Fak - keln im rot - li - chen Glanz. Es

51 *p*

55 6 B. solo
mf

lockt die Gi-tar - re, die Zim - bel klingt. Wie

59 2 soli 7 ritard.

Dann ruh'n sie er - mu - det vom nacht-li - chen Reih'z

B. solo 2 soli

Es

59 ritard.

wild und wilder der Rei - gen sich schlingt.

p *p*

63 S. solo
p

ritard. (tenori)

rau schen die Bu xhen in Schlum - mer sie ein. Und die aus der gluck li chen

63 *p*

66 S. solo Coro *p*

Hei - mat ver-bannt, sie schau - en im Trau - me das gluck - li - che Land, Und *p*

69 8 ritard.

die aus der gluck - li - chen Hei - mat ver-bannt, sie schau - en im Trau - me das

69 ritard.

72 **a tempo** *p* 9

gluck - li - che Land. Doch wie - nun im O - sten der

gluck - li - che Land. Doch wie nun im O - sten der

72 **a tempo** *p*

76

Mor - gen er - wacht, ver - lo - schen die scho - nen Ge - bil - de der Nacht, es

Mor - gen er - wacht, wer - lo - schen die scho - nen Ge - bil - de der Nacht, es

76

79

schar - ret das Maul - tier bei Ta - ges-be-ginn, fort zieh'n die Ge - stal - ten, wer
 schar - ret das Maul - tier bei Ta - ges-be-ginn, fort zieh'n die Ge - stal - ten, wer

79

82

sagt dir, wo-hin? *p* Fort *p*
 sagt dir, wo-hin? *p* Fort *p*

82

f *p*

85

10

zieh'n die Ge-stal - ten, wer sagt dir, wo-hin?

zieh'n die Ge-stal - ten, wer sagt dir, wo-hin?

85

f

88

pp

Fort pp

pp

Fort pp

zieh'n die Ge-stal - ten, wer sagt dir, wo -

zieh'n die Ge-stal - ten, wer sagt dir, wo -

88

p

91 11

hin? Wer sagt dir, wo hin?

hin? Wer sagt dir, wo hin?

91

95

95

p *p*

Сюїта на теми з опери "Поргі і Бес"

(Highlights from Porgi and Bess)

Дж. Гершвін

Slow Maestoso *ff*

S. *ff* Ah

A. *ff* Ah

T. *ff* Ah

B. *ff* Ah

Piano *Maestoso ff*

4 *In 2 dim.*

dim.

dim.

dim.

4 *Alla breve*

8 Moderato con gioia *mp* (A) (Banjo Song)

Oh, I got plen-ty of noth-in', — And noth-in's plen - ty for

Oh, I got plen-ty of noth-in', — And noth-in's plen - ty for

Oh, I got plen-ty of noth-in', — And noth-in's plen - ty for

Oh, I got plen-ty of noth-in', — And noth-in's plen - ty for

The first system contains four staves. The top three are vocal staves with lyrics, and the bottom one is a piano accompaniment staff. The tempo is 'Moderato con gioia' and the dynamic is 'mp'. A circled 'A' indicates the start of the first ending.

8 (A)

The piano accompaniment for measures 8-12, featuring chords in the right hand and a simple bass line in the left hand.

13

me. I got no car, got no mule, I got no mis - er - y. —

me. I got no car, got no mule, I got no mis - er - y. —

me. I got no car, got no mule, I got no mis - er - y. —

me. I got no car, got no mule, I got no mis - er - y. —

The second system contains four staves. The top three are vocal staves with lyrics, and the bottom one is a piano accompaniment staff. The lyrics are: 'me. I got no car, got no mule, I got no mis - er - y. —'.

13

The piano accompaniment for measures 13-17, featuring chords in the right hand and a simple bass line in the left hand.

17

The folks with plen - ty of plen-ty ___

folks with plen - ty of plen-ty ___

The folks with plen - ty of plen-ty ___

The folks with plen - ty of plen-ty ___

21

Got a lock ___ on the door. ___ Fraid some-bod-y's a - go-in' to rob 'em while they

Got a lock ___ on the door. ___ Fraid some-bod-y's a - go-in' to rob 'em while they

Got a lock ___ on the door. ___ Fraid some-bod-y's a - go-in' to rob 'em while they

Got a lock ___ on the door. ___ Fraid some-bod-y's a - go-in' to rob 'em while they

25

out a-mak-in' more. _____ What for? _____

out a-mak-in' more. _____ What for? _____

out a-mak-in' more. _____ What for? _____

out a-mak-in' more. _____ What for? _____

25

30

ⓑ

Oo _____

Oo _____

I got on look on the door, thacs the was to be, _____ They can steal the

I got on look on the door, thacs the was to be, _____ They can steal the

30

ⓑ

34

'Cause the things that I
'Cause the things that I
rug from the Door, _____ That's o - kay with me, 'Cause the things that I
rug from the Door, _____ That's o - kay with me, 'Cause the things that I

34

37

cresc. prize, Like the stars in the skies, all are free. _____ Oh, I got plen - ty of
cresc. prize, Like the stars in the skies, all are free. _____ Oh, I got plen - ty of
cresc. prize, Like the stars in the skies, all are free. _____ Oh, I got plen - ty of
cresc. prize, Like the stars in the skies, all are free. _____ Oh, I got plen - ty of

37

41

noth-in', ___ And noth-in' a plenty for me. ___ Got my man, got my
 noth-in', ___ And noth-in' a plenty for me. ___ Got my man, got my
 noth-in', ___ And noth-in' a plenty for me. ___ Got my gal, got my song, got
 noth-in', ___ And noth-in' a plenty for me. ___ Got my gal, got my song, got

41

46

song. Oh, ___ no use com-plain - in'! ___
 song. Oh, ___ no use com-plain - in'! ___
 Heay-en the whole day long. ___ Got my gal
 Heay-en the whole day long. ___ Got my gal

46

50

got my man, — got — my Lord, — got my song. —
 got my man, — got — my Lord, — got my song. —
 — got my Lord, — got my song. —
 — got my Lord, — got my song. —

50

54

Moderato ♩ = 96

Solo or small group of sopranos.

rit.

Sum - mer -

54

Moderato ♩ = 96

p

58

time _____ and the liv-in' is eas - y. _____ Fish are

Oo _____

Oo _____

58

62

jump - in', _____ and the cot-ton is high. _____ Oh your

Oh _____ your

doo _____ doo doo doo doo doo doo _____

doo _____ doo doo doo doo doo doo _____ Oo _____

All Sopranos

62

66 (E)

dad-dy's rich ___ and your ma is good-look-in', ___ So

dad-dy's rich ___ and your ma is good-look-in', ___ So

Oo ___ doo doo doo doo doo

Oo ___ doo doo doo doo doo

66 (E)

70 div.

hush, lit-tle ba-by, don't ___ you cry. ___

hush, lit-tle ba-by, don't you cry. ___

Oo ___

Oo ___

70

74

One of these morn-in's _____ You're gon-na rise up

One of these morn-in's _____ You're gon-na rise up

One of these morn-in's _____ You're gon-na rise up

One of these morn-in's _____ You're gon-na rise up

74

6

78

sing - in', _____ Then you'll spread your wings _____ and you'll take the

sing - in', _____ Then you'll spread your wings _____ and you'll take the

sing - in', _____ Then you'll spread your wings _____ and you'll take the

sing - in', _____ Then you'll spread your wings _____ and you'll take the

78

82

sky. _____ But till that morn - in' _____

You'll _____ take _____ the _____ sky. But till that morn-in', Till _____ that

You'll take the sky. But till that morn-in', Till that

You'll take the sky. But till that morn-in', Till that

82

85

_____ there's a noth-in' can harm you _____ With Dad-dy and Mam-my

morn - in' there's a noth-in' can harm you _____ With Dad-dy and Mam-my

morn - in' there's a noth-in' can harm you _____ With Dad-dy and Mam-my

morn - in' there's a noth-in' can harm you _____ With Dad-dy and Mam-my

85

89 (G) div.

stand - in' by. Oo
 stand - in' by. Oo
 stand - in' by. Sum-mer-time Sum-mer-time
 stand - in' by. Sum-mer-time Sum-mer-time

89 (G)

93 (H) Moderato ♩ = 98

Sum - mer - time. It
 Sum - mer - time. It
 Sum - mer - time. It
 Sum - mer - time. It

93 (H) Moderato ♩ = 98

97 **I** *mf*

It ain't nec - es - sa - ri - ly so, It
 Li'l Da - vid was small, but oh my! Li'l

It ain't nec - es - sa - ri - ly so, It
 Li'l Da - vid was small, but oh my! Li'l

ain't nec - es - sa - ri - ly so, It ain't nec - es - sa - ri - ly
 Da - vid was small, but oh my! Li'l Da - vid was small, but oh

ain't nec - es - sa - ri - ly so, It ain't nec - es - sa - ri - ly
 Da - vid was small, but oh my! Li'l Da - vid was small, but oh

97 **I**

100

ain't nec - es - sa - ri - ly so,
 Da - vid was small, but oh my!

ain't nec - es - sa - ri - ly so,
 Da - vid was small, but oh my!

so, The things that you're tia - ble to read in the Bi - ble, it
 my! He fought big Go - li - ath who lay down and di - eth, li'l

so, The things that you're tia - ble to read in the Bi - ble, it
 my! He fought big Go - li - ath who lay down and di - eth, li'l

100

103

1. div.

Doo Doo Doo Doo Doo Doo Doo Doo Doo Doo

Doo Doo Doo Doo Doo Doo Doo Doo Doo Doo

ain't nec - es - sar - i - ly so. Li'l
Da - vid was small, but oh

ain't nec - es - sar - i - ly so. Li'l
Da - vid was small, but oh

103

1.

106

2. (J) Allegro *ff*

Wa - doo —

Wa - doo —

my! Wa - doo — Zim bam boo-die-oo

my! Wa - doo —

ff div.

106

2. (J) Allegro

110

Zim bam boo-die-oo hoo-dle-ah-da-wa - da,
 Zim bam boo-die-oo hoo-dle-ah-da-wa - da,
 hoo-dle-ah-da-wa - da, Scat-ty wah ___
 Zim bam boo-die-oo hoo-dle-ah-da-wa - da,

110

114

Scat-ty wah ___ Scat - ty wah
 Scat-ty wah ___ Scat - ty wah
 Scat - ty wah
 Scat-ty wah ___ Scat - ty wah

Glissando

114

119

Ⓚ

Jo - nah, he lived in the whale. Oh, Jo - nah, he lived in the
thu - s'lah lived nine hun - dred years. Me - thu - s'lah lived nine hun - dred

119

Ⓚ

122

whale. years. For he made his home in the fish - 's ab - do - men. Oh,
But who calls that liv - in' when no gal will give in to

122

125

1. 2.

Jo-nah, he lived in the whale. Me
no man what's nine hun-dred years.

Jo-nah, he lived in the whale. Me
no man what's nine hun-dred years.

Jo-nah, he lived in the whale. Me
no man what's nine hun-dred years.

125

129

(L)

I'm preach-in' this ser-mon to show, It ain't nes-sa, ain't nes-sa,
I'm preach-in' this ser-mon to show, It ain't nes-sa, ain't nes-sa,
I'm preach-in' this ser-mon to show, It ain't nes-sa, ain't nes-sa,
I'm preach-in' this ser-mon to show, It ain't nes-sa, ain't nes-sa, div.

129

133 *rit.* *ff*

ain't nes-sa, ain't nes-sa, ain't nec-es-sar-i-ly so.

ain't nes-sa, ain't nes-sa, ain't nec-es-sar-i-ly so.

ain't nes-sa, ain't nes-sa, ain't nec-es-sar-i-ly so.

ain't nes-sa, ain't nes-sa, ain't nec-es-sar-i-ly so.

ain't nes-sa, ain't nes-sa, ain't nec-es-sar-i-ly so.

133 *rit.* *ff* *definite* *Brilliant*

136 (M) *Andantino cantabile*

mp *Lyrical and expressive*

Bess, You is my wom-an

Bess, You is my wom-an

136 (M) *Andantino cantabile*

cresc. molto *mp*

140

Poco mosso

now, You is, You is, and you must laugh and sing and dance for

now, You is, You is, and you must laugh and sing and dance for

140

Poco mosso

143

N

Ah There's no

Ah There's no

two in- stead of one. Oh Bess don't

two in- stead of one. Oh Bess don't

143

N

147

wrin - kle on my brow no how. But I ain't go-in'

wrin - kle on my brow no how. But I ain't go-in'

mind those wom-en you got your Por-gy you love your Por-gy I know you

mind those wom-en you got your Por-gy you love your Por-gy I know you

147

Subito piu mosso

rit.
You hear me say-in', if you ain' go-in' Wid you I'm stay - in' ,

rit.
You hear me say-in', if you ain' go-in' Wid you I'm stay - in' ,

rit.
mean it. I've seen it in your eyes, Bess ,

rit.
mean it. I've seen it in your eyes, Bess ,

Subito piu mosso

154 **○ a tempo**

ff
I am yours for - ev - er now, all yours for - ev - er,
I am yours for - ev - er now, all yours for - ev - er,
I am yours for - ev - er now, all yours for - ev - er,
ff *div.*
I am yours for - ev - er now, all yours for - ev - er,

154 **○ a tempo**

f

158

Poco sostenuto

Solo (duieth) a placera

Morn - in' time and eve - nin' time and sum - mer time and win - ter time.

158

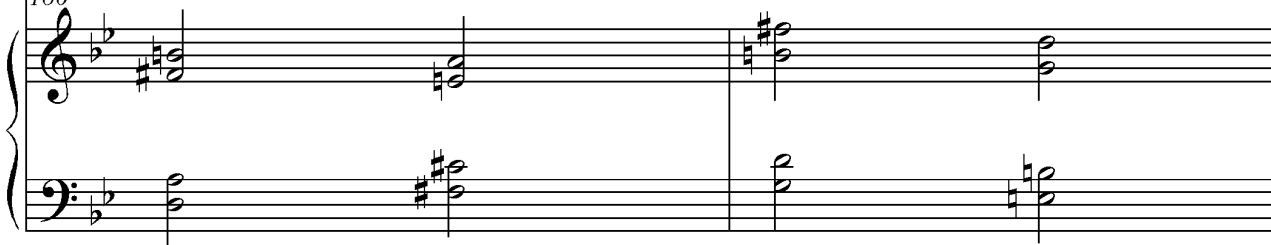
Poco sostenuto

160

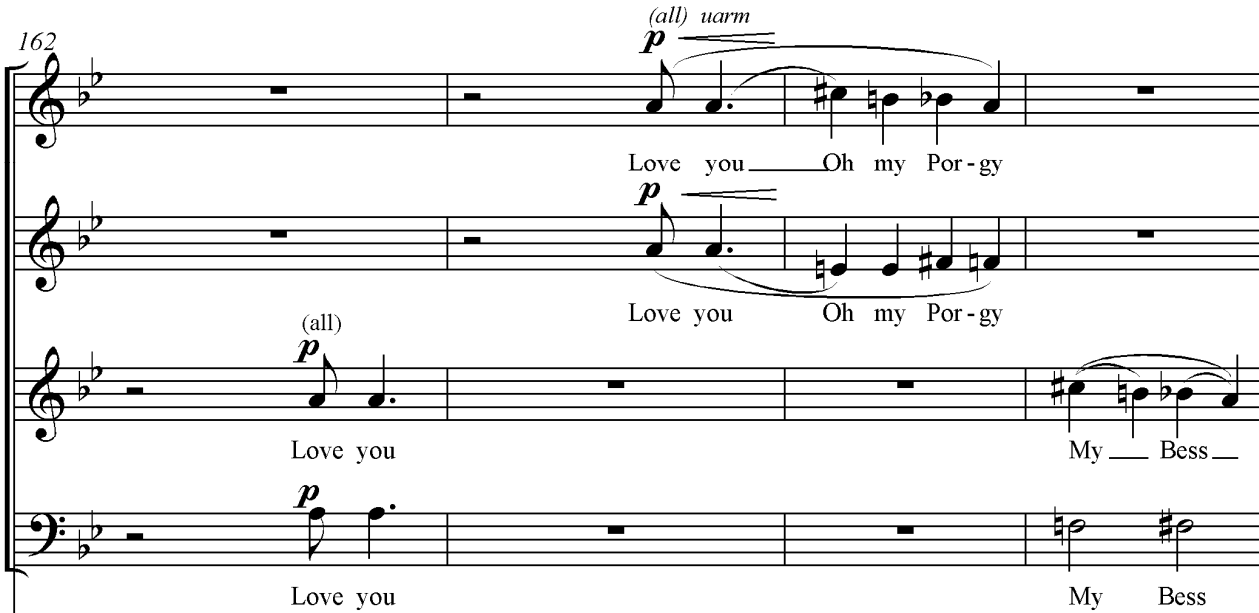

Morn - in' time and eve - nin' time and sum - mer time and win - ter time.

160

162

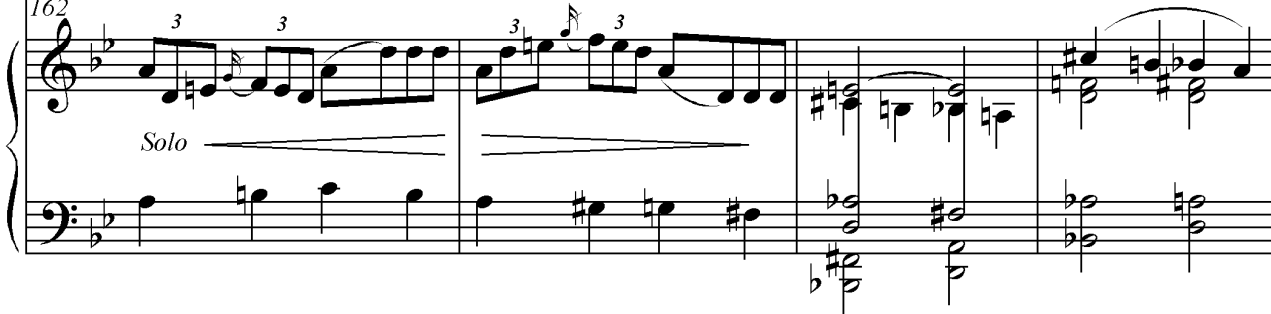
(all) uarm
p
Love you — Oh my Por-gy

p
Love you Oh my Por-gy

(all)
p
Love you My — Bess —

p
Love you My Bess

162

Solo

166 *Slowly* (P)

Yours al-ways now.

Yours al-ways now.

Yours al-ways now.

Yours al-ways now.

166 *Slowly* (P) *detached*

p *cresc.*

171 **Moderato** (Q) *Alla Spirtual*

Oh — Lord, I'm on my

Oh — Lord, I'm on my

Oh — Lord, I'm on my

Oh — Lord, I'm on my

171 (Q)

f

177

way. I'm on my way to a Heav'n - ly land.

way. I'm on my way to a Heav'n - ly land.

way. I'm on my way to a Heav'n - ly land.

way. I'm on my way to a Heav'n - ly land.

177

182

I'll ride that long long - road, If you are

I'll ride that long long - road, If you are

I'll ride that long long - road, If you are

I'll ride that long long - road, If you are

182

187

there to guide my hand, Oh

there to guide my hand, Oh

there to guide my hand, guide my hand. —

there to guide my hand, guide my hand. —

187

191

®

Lord, I'm on my way. I'm on my

Lord, I'm on my way. I'm on my

Lord, I'm on my way. I'm on my

Lord, I'm on my way. I'm on my

191

®

195

way to a Heav'n - ly land. _____ Oh

way to a Heav'n - ly land. _____ Oh

way to a Heav'n - ly land. _____ Oh

way to a Heav'n - ly land. _____ Oh

This system contains four vocal staves (Soprano, Alto, Tenor, Bass) for measures 195-198. Each staff has the lyrics "way to a Heav'n - ly land. _____ Oh". The music is in a minor key with a common time signature. The melody is simple and homophonic, with a long note on "land." followed by a rest and then "Oh".

195

This system contains the piano accompaniment for measures 195-198. It consists of two staves (treble and bass clef). The music is in a minor key with a common time signature. The accompaniment is homophonic, with chords in the right hand and single notes or simple chords in the left hand. The melody follows the vocal lines.

199

Lord, it's a long, long way but you'll be

Lord, it's a long, long way but you'll be

Lord, it's a long, long way but you'll be

Lord, it's a long, long way but you'll be

This system contains four vocal staves (Soprano, Alto, Tenor, Bass) for measures 199-202. Each staff has the lyrics "Lord, it's a long, long way but you'll be". The music is in a minor key with a common time signature. The melody is simple and homophonic, with a long note on "Lord," followed by a rest and then "it's a long, long way but you'll be".

199

This system contains the piano accompaniment for measures 199-202. It consists of two staves (treble and bass clef). The music is in a minor key with a common time signature. The accompaniment is homophonic, with chords in the right hand and single notes or simple chords in the left hand. The melody follows the vocal lines.

203

there to take my hand to a Heav'n - ly
 there to take my hand to a Heav'n - ly
 there to take my hand to a Heav'n - ly
 there to take my hand to a Heav'n - ly

203

207

(S)

land, to a Heav'n - ly land. O Lord, be
 land, to a Heav'n - ly land. O Lord, be
 land, to a Heav'n - ly land. O Lord, be
 land, to a Heav'n - ly land. O Lord, be

cresc.

207

(S)

211

ff *div.* $\text{\textcircled{T}}$ *fff*

there to take my hand. Yes

there to take my hand. Yes

ff *div.* *fff*

there to take my hand. Yes

ff *fff*

there to take my hand. Yes

211

ff $\text{\textcircled{T}}$ *fff*

216

Lord, I'm on my way.

Lord, I'm on my way.

Lord, I'm on my way.

Lord, I'm on my way.

216

Con moto

Хабанера

Andantino $\text{♩} = 72$

з хорового циклу "Поези Ігоря Северяніна"

Ю. Фалік

S. _____

A. _____

T. _____

B. *pp.* _____

Ля, ля, ля, ля...

pp. _____

Ля, ля, ля,

4 _____

tr. _____

pp. _____

От грез кла -

Ля, ля, ля,

ля...

7 _____

ре - та в гла - зах ру - би - ны, ру - би - ны стра - ти, фи - ал - ки

ля...

10

нег. В хрус - таль - ных ва - зах ко - ралл ря -

distinto *rosso più p*

ру - би - ны стра - ти. Ля, ля, ля, ля...

13

би - ны и бе - ло - пуд - рый и слад - кий снег,

Ля, ля, ля,

и слад - кий снег, и бе - ло -

16

ля... и слад - кий снег.

и слад - кий снег, и бе - ло -

пуд - рый и слад - кий снег, и слад - кий снег, и бе - ло -

и слад - кий снег. Ля, ля, ля,

19

mf

Лу - ка - вят

пуд рый и слад - кий снег.

пуд - рый и слад - кий снег. Стру - ят - ся взо - ры... Лу - ка - вят

ля, ля, ля, ля, ля.

22

серь - ги... Кост - рят экс - та - зы... Стру - нят гла - за...

серь - ги... Кост - рят экс - та - зы... Стру - нят гла - за...

серь - ги... Кост - рят экс - та - зы... Стру - нят гла - за... А...

25

*Solo con rirganza**Tutti*

«Как он воз - мо - жен, ми - раж - ный бе - рег...»-

В бо - кал шеп -

В бо - кал шеп -

В бо - кал шеп -

29 *mf* *p*

ну - ла *mf* *p* синь - о - ра За.

ну - ла *mf* *p* синь - о - ра За!

ну - ла *mf* *p* синь - о - ра За. Ру - би - ны

синь - о - ра За. Ля, ля, ля,

32 *ff*

О безд - на тай-ны! О тай - на

страс-ти, фи - ал - ки нег. *ff*

ля, ля, ля, ля, ля.

35 *ff*

безд-ны! Заб-вень - е глу-би... Га - мак вол - ны...

О безд - на

38

тай-ны! О тай - на безд-ны!

41

Как мы как... Как мы под -

44

зем-ны! Как мы над - звезд-ны! Как мы без - дон-ны! Как мы как...

47 *tr*

Шур - шат ис - том - но му - а - ры вла - ги, ви - но свер -

pp Ля, ля, ля, ля...

pp Ля, ля, ля, ля...

50

ка - ет, как стих по - эм... И за - кру -

sim. *distinto* Ви - но свер - ка - ет... Ля, ля, ля,

sim.

53

жи-лись от чар ма - ла - ги го-лов - ки жен-щин и кри - зан -

ля... Ви -

sf

sf

sf

Ви -

56

тем...

но, ви - но свер - ка ет, как стих по - эм... И за - кру -

но. Ля, ля, ля, ля...

59

жи - лись от чар ма - ла - ги го - лов - ки жен - щин

Glissando

63

и кри - зан - тем...

тем... Ля, ля, ля, ля...

molto

66

И кри - зан -

69

molto

TEM...

pp

72

p *pp*

Glissando

A... M...

p *pp*

Glissando

A... M...

p *pp*

Glissando

A... M...

p *pp*

Glissando

A... M...

ПОПУЛЯРНА МУЗИКА

Жайвір

Обр. О. Енахе
Аранж. М. Шумського

Баян 1

Ad libitum
fp

Баян 2

fp

Б.1

Б.2

Б.1

Б.2

Б.1

Б.2

17 **Allegro con brio** *f* *p*

S - - - - - Hei! di - ri - di - ri - - - - -

A - - - - - *f* *p* lam-pam - pa di - ri - di - ri - - - - -

T 8 - - - - - *f* *p* pam-pam--

B - - - - - *f* *p* Zum - zum - - - - -

17 **Allegro con brio** *f* *p*

B.1 - - - - - *f* *p*

B.2 - - - - - *f* *p*

21 *sf* *sf* *sf* *sf* *sf*

S - - - - - Hei! - - - - -

A - - - - - *sf* *sf* *sf* *sf* *sf* *sf*

T 8 - - - - - *sf* *sf* *sf* *sf* *sf* *sf*

B - - - - - *sf* *sf* *sf* *sf* *sf* *sf*

- - - - - Hei! - - - - -

21 *sf* *sf* *sf* *sf* *sf* *sf*

B.1 - - - - - *sf* *sf* *sf* *sf* *sf* *sf*

B.2 - - - - - *sf* *sf* *sf* *sf* *sf* *sf*

25 *pp*
 S lam-pa-dir-li - - - - -
 A *pp*
 T *pp*
 8 lam-pam-pa di-ri-di-ri - - - - -
 B *pp*
 Zum - zum - - - - -

25 *pp*
 B.1
 B.2 *pp*
 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

29
 S O-o gliss lam-pa - pa - pa - di-ri - - - - -
 A O-o gliss
 T A-a
 8 lam-pa -pam-pam - pam - - - - -
 B
 B.1
 B.2

33 *sp*

Glissando

S
O

sp

A
du - du - du

sp

T
8

sf - *sf* - *sf*

B
du - du - du

8va

Б.1

Б.2

37 lam-pam-pam - pa - d i-ri

S

A

T
8

B
- pam - pa - - - pam - pa - - -

Б.1

Б.2

8va

41

S
du-ru-du-du-ru-du Hei!

A
6 1. *Gliss.*

T
8 1.

B
6 6 du-ru-du-du-ru-du A Hei! *sf sf* 1.

B.1
6 6 1.

B.2
loco 6 6 8va 1.

45

S
Hei! A - a - a - a -

A
2. *Gliss.*

T
8 2.

B
2. *sf sf* A - a - a - a -

B.1
2. 3 3 3 3 3 3 3 3

B.2
2. 8va

49

S a - - - - a - - - - a

A di-ri-di-ri - - - -

T Zum-zum - - - -

B pam - pam - pam - pam - - - - du-du - - - - du-du-du-

Б.1

Б.2

53

S a a

A

T - du - - - -

B

Б.1

Б.2

57 *sp*

S a a

A *sp*

T *sp*

B *sp*

B.1 *sp*

B.2 *sp*

61

S a a

A

T *sp*

B *sp*

B.1 *sp*

B.2 *sp*

65 *f* *Glissando* *Glissando* *p*

S a a a

A *f* *p*

T *f* *p*

B *f* *p*

B.1 *loco* *p*

B.2 *p*

69 lam pam

S

A

T

B Zum-zum

B.1 *loco*

B.2

73

S lam - pam lam - pam

A

T

B

B.1

B.2

77

S lam - pam lam - pam

A

T

B

B.1

B.2

81

S lam - pam lam - pam

A

T 8

B

B.1

B.2

85

S

A

T 8

B

B.1 *gva*

B.2

89

S *Gliss.* *Gliss.* *Gliss.* *Glissando*

A *Gliss.* *Gliss.* *Gliss.* du-du - du

T 8 *Glissando*

B

B.1 89 (8va) 3 3 3 3 3 3 3 3

B.2 89 3 3 3 3 3 3 3 3

93

S *Glissando* *Glissando* *Glissando* *f* *Gliss.*

A 3 3 du - du - du *f* pam - pa

T *Glissando* *Glissando* *f*

B 3 3 3 3 3 3 3 3 *f* du - du - du - - - pam - pa - - -

B.1 93 8va 3 3 3 3 3 3 3 3 *f*

B.2 93 3 3 3 3 3 3 3 3 *f* 3 3

97

S *sp*

A *sp*

T *sp*

B *sp* 6 *p* 6

du-ru-du-ru-du-du

p

B.1 *sp* *loco* 3 3 *p* *loco*

B.2 *sp* 3 3 *p* *loco*

101

S *f* *Glissando*

A *f* *Glissando*

T *f* *Glissando*

B *f* *Glissando*

A - - - - - pam-pam-pam-pam - pam - pam - pam.

du-ru-du-ru-du pam-pam-pam-pam - pam pam pam.

B.1 *f* *Glissando*

B.2 *f* *Glissando*

Funiculi, funicula

Л. Денца
Обр. М. Шумського

Allegro brillante

Pno

f

6

11

S

A

T

B

f Ai se — — —
Ai se — — —
f
Ai se — — —
f

Po

16

21 - - ra Na ni ne me ne sa gliet te tu saie ad do

ra Na ni ne me ne sa gliet te ne sa gliet tu saie ad do tu se ad

8 - - ra Na ni ne me ne sa gliet te ne sa gliet tu saie ad do la la la la la

pom pom pom pom pom pom pom pom pom pom

26 - - tu saie ad do Ad do stu co re'n

do tu saie ad do tu se ad do ad do Ad do, ad do stu co re'n

8 la tu saie ad do la la la la la la la ad do, ad do stu co re'n

pom du du du pom pom pom du du du pom pom pom pom pom

31 gra to cchiu dis pet te _____ far me nun po' _____ far me nun

S

gra to cchiu dis pet te far me po' far me_ nun po' far me nun po far me_ nun

A

8 gra to cchiu dis pet te far me po' far me nun po' la la la la la la far me nun

T

pom pom pom pom pom pom pom pom pom du du du

B

36 po' _____

S

Pom po po m po pom po pom po pom po pom po

A

po' la la la la la la Ad do _____ il fuo_ co co ce ma_ si

T

8 po' la la la la la la la Ad do po pom po pom il fuo co co ce ma si

B

pom pom pom pom pom po pom pom po pom po pom po

36

41 te la ssa sta te la ssa sta

S pom po pom po pom

A fu ic te la ssa sta pa pam pa pam te la ssa sta po pom po

T 8 fu ie co ce ma te la ssa sta po pom po pom te la ssa sat po pom po

B pom po pom po pom po pom po pom du du du du pa pam pa pam du du du

46 E nun te co rrea ppre sso nun te stru ie

S pom po pom E nun te co rrea ppre sso nun te stru ie

A pom po pom E nun te co rrea ppre sso nun te stru ie

T 8 pom po pom Po pom po pom po pom po pom po pom po pom po pom po

B du pa pam pa pam pam pam pam pam pam pam pam pa

51 — solo a guar da ————— solo a guar da —————

S

A — solo a guar da po pom po pom solo a guar da solo a guar da —————

T 8 pom solo a guar da da da solo a guar da —————

B — solo a guar da ————— solo a guar da da da da —————

51

56 Jam me Jam me n'cop pe jam me ja ————— Jam me

S

A

T 8

B

56

p

61 jam me n'cop pe jam me ja Fu ni cu li fu ni cu la, fu ni cu

S *pp*

A *pp*

T *pp*

B *pp*

66 li, fu ni cu la jam me jam me ja fu ni cu li fu ni cu

S *f*

A *f*

T *f*

B *f*

71 la la la la la la Jam me, jam me n'cop pa jam me ja

S
A
T
B

71

f

76 Jam me jam me n'cop pe jam me ja fu ni cu li fu ni cu

S
A
T
B

76

p

81 la fu ni cu li fu ni cu la *f* jam me jam me ja fu ni cu

S
A
T
B

86 li fu ni cu | la 1. | 2. | la la la la la la *f* Jam me jam me

S
A
T
B

91 n'cop pa jam me ja — Jam me jam me n'cop pa jam me

Soprano (S): n'cop pa jam me ja — Jam me jam me n'cop pa jam me

Alto (A): n'cop pa jam me ja — Jam me jam me n'cop pa jam me

Tenor (T): n'cop pa jam me ja — Jam me jam me n'cop pa jam me

Bass (B): n'cop pa jam me ja — Jam me jam me n'cop pa jam me

Piano (P): Accompaniment for the first system, measures 91-95.

96 ja Fu ni cu li fu ni cu la, fu ni cu li, fu ni cu la

Soprano (S): ja Fu ni cu li fu ni cu la, fu ni cu li, fu ni cu la

Alto (A): ja Fu ni cu li fu ni cu la, fu ni cu li, fu ni cu la

Tenor (T): ja Fu ni cu li fu ni cu la, fu ni cu li, fu ni cu la

Bass (B): ja Fu ni cu li fu ni cu la, fu ni cu li, fu ni cu la

Piano (P): Accompaniment for the second system, measures 96-100, including a piano (*p*) dynamic marking.

101 Jam me jam me ja fu ni cu li fu ni cu la la la la la Jam ma,

S

A

T

B

106 jam me, jam me jam me ja, ——— jam me, jam me

S

A

T

B

111 jam me jam me ja fu ni cu li fu ni cu la, fu ni cu li fu ni cu

S *p*

A *p*

T *p*

B *p*

116 la jam me jam me ja ni cu li fu ni cu la

S *f* *ff*

A *f* *ff*

T *f* *ff*

B *f* *ff*

121

S

A

T

B

121

Montiamo: dalla terra alla montagna
 Un passo c'e,
 Un passo c'e.
 Si vede Francia, Procida, la Spagna
 E io vedo te,
 E io vedo te.

La testa gira, gira
 Intorno, intorno,
 Intorno a te,
 Intorno a te.

E il core canto,
 Come il primo giorno -
 Ti sposa a me,
 Ti sposa a me.

Besame mucho

Переклад О. Забарного

К. Веласкес Торрес
Обр. М. Шумського

Moderato

First system of the musical score. It includes vocal staves for Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B), and a piano accompaniment (Pno.) with two staves. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Moderato'. The Soprano part begins with a rest followed by a melodic line starting on a dotted quarter note, with lyrics 'ПОМ ПОМ ПОМ' and a long dash. The Alto part has a rest followed by a melodic line starting on a dotted quarter note, with lyrics 'пум пум пум' and a long dash. The Tenor and Bass parts have rests. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand, both starting with a piano (*p*) dynamic.

Second system of the musical score. It includes vocal staves for Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B), and a piano accompaniment (Pno.) with two staves. The Soprano part continues with a melodic line, marked with a '5' above the first measure. The Alto part continues with a melodic line. The Tenor part has a melodic line starting with a piano (*p*) dynamic and a triplet of eighth notes, with lyrics 'Вчас жур-би' and a long dash, followed by 'вчас роз-ста - ван - - - - ня'. The Bass part has a melodic line starting with a piano (*p*) dynamic and a triplet of eighth notes. The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern as the first system, marked with a '5' above the first measure.

9

S пом. пом, пом, пом, пом А а-а-а-а-

A

T 8 сльо-зи зїт-ри ти, ко-ха-на не плач, не су-муй.

B

13 *mf*

S - Вчас - жур - би - ти на-про щан - ня

A *mf* Вчас вчас жур би вчас пом, пом

T 8 *mf* Вчас жур-би ти ніж-но ці-луй ме-не пом, пом

B *mf* Вчас вчас жур-би вчас пум, пум, пум

13 *mf*

17

S
ніж-но ці-луй ме-не пом, пом пом. Пом, пом пом—

A
ніж - но ко - ха-ний, ці - луй. О - о Пом, пом, пом,

T
8 пом. О - о Пум, пум, пум—

B
пум. О - о Ніч - ка ос - тан - ня так

21

S
пом Пом, пом, пом—

A
пом, пом— пом, пом, пом. Важ - ко втра-чать те-бе

T
8 пом, пом, пом

B
швид-ко кін-ча-єть-ся дов-гий на ме-не жеде шлях, пом, пом. Пум, пум, пум—

21

25

S

A

T

B

пам, уап, па

сер-це про-ща - еть-ся щас-тя блу-ка - є впіть - мах. Пам, пам, уап, па

пам, пам, пам, уап, па

25

29

S

A

T

B

Вчас жур — би пог - ля - дом вчас жур - би по - гля - дом

Вчас - жур - - - би - - - - - ніж - - - - - ним

Вчас жур - - - би пог - ля - дом вчас жур - ба по - гля - дом

29

33

S
сер - це зі - грій ме - ні лю - ба на дов - гі - ї дні _____

A
сер - це зі - грій ме - ні лю - ба на дов - гі - ї сер - це зі - грій ме - ні

T
сер - це зі - грій ме - ні лю - ба на дов - гі - ї сер - це зі - грій ме - ні

B
сер - це зі - грій ме - ні лю - ба на дов - гі - ї сер - це зі - грій ме - ні

37

S
Вчас жур - би _____ бу - де - мо рід - - - ні

A
Вчас жур - би _____ бу - де - мо бу - де - мо рід - ні _____

T
Вчас бу - де - мо бу - де - мо рід - ні _____

B
Вчас бу - де - мо бу - де - мо рід - ні _____

41

S Міц-но на згад-ку ме - не о - о - бій ми. Пом, пом, пом, —

A Міц - но, міц-но ме - не о - бій ми. пом, пом, —

T Міц - но о - бій ми - - - Пум, пум, пум,

B ми - - - Ніч - ка ос - тан - ня - так

45

S пам, Пом, пом, пом, —

A пам, пам, пам важ - ко втра - чать те - бе

T пам, пам, пам, Пом, пом, —

B швид-ко кін-ча-сть-ся дов-гий на ме-не же шлях, Пам, пам, пум, пум, пум,

49

S пом. Па - ба, уа - па - ба. *rit.*

A сер-це про-ща - єть-ся щас - тя блу-ка - є впіть - мах. Па - ба, уа - па - ба

T пом. Па - ба, уа - па - ба.

B

49 *rit.*

53 *con moto* *ff* 3

S Вчас жур-би _____ вчас роз-ста - ван - - - - ня

A Вчас жур-би _____ вчас роз-ста - ван - - - - ня

T Вчас жур-би _____ вчас роз-ста - ван - - - - ня

B *ff* 3

53 *ff*

57

S
сльо-зи зїт - ри ти, ко - ха-на, не плач, не су - муй.

A
сльо-зи зїт - ри ти, ко - ха-на, не плач, не су - муй.

T
8
сльо-зи зїт - ри ти, ко - ха-на, не плач не су - муй.

B
сльо-зи зїт - ри ти, ко - ха-на, не плач не су - муй.

61

S
Вчас жур - би ти на про - щан - - - ня

A
щан - - - ня

T
8
щан - - - ня

B
щан - - - ня

65

S Ніж-но ці-луй ме-не, ніж но, ко ха ний, ці - луй.

A М - м - м - м ПОМ, ПОМ, ПОМ,

T М - м - м - м - - - ПОМ, ПОМ, ПОМ,

B

Пум, пум, пум, —

65

69

S *rit.* *p* уа.

A *p* уа.

T *p* уа.

B *p* уа.

69

rit. *p* уа.

Un amore così grande

G. M. Ferilli

Обр. М. Шумського

Andantino

Pno.

The first system of the piano introduction consists of two staves. The right hand starts with a series of eighth notes, followed by a half note chord. The left hand plays a bass line with eighth notes and quarter notes. A dynamic marking of *f* is present.

The second system continues the piano introduction. The right hand features a triplet of eighth notes. The left hand continues with a steady eighth-note bass line.

S
A
T
B

The vocal introduction consists of four staves labeled S (Soprano), A (Alto), T (Tenor), and B (Bass). The Soprano part begins with the lyrics "pom pom..." and "Ca - ra co - me sei tu —". The Alto part begins with "Strin - gi - ti for - tea me". The Tenor and Bass parts are silent. A dynamic marking of *p* is present.

The second system of the vocal introduction shows the Soprano and Alto parts continuing their melodic lines. The Soprano part has the lyrics "Sen - to sul vi - so il tuo res - pi - ro" and "E piu'vi ci no il tuo pro - fu - mo". The Alto part has the lyrics "pm pm". The Tenor and Bass parts remain silent. A dynamic marking of *p* is present.

13

S *mf* Dol - ce sem-pre di piu, — Per queHo che mi dai Io ti rin-grazierei Ma poi non so par-la-re
 Non chiederti perche', *mf* La se-ra scen-de gia, la notte impazziro *ten.*

A *mf* *ten.*

T *mf* *ten.*

B *mf* pm pm - - - - Ma poi non so par-la-re *ten.*

17

S *mf* 2. In fon-doagli occhi tuoi — bru - ciano'i miei. — Un a-more co-si gran - de —
f

A *mf* *f*

T *mf* pm.. - - - - brucia no'i miei — Un a-more co-si grande, a-more co-si
 pm...

B *mf* *f*
 pm... brucia - noi miei. — Un a-mo-re co-si grande, a-mo-re co-si

Un a-mo-re co-si gran - de

21

S
un a-mo-re co - si ————— Tan-to cal-do den-troe fuo-riin - tor-noa noi Un si

A
gran - de, a mo-re co - si! A, a - - - Tan-to cal-do den-troe fou-riin tor-noa noi Un si

T
gran - de, a - mo-re co - si! A - a - a - - - Tan-to cal-do den troe fuo-riin tor-noa noi. Un si

B
gran de, a mo re co si! Tan to cal do den troe fuo riin tor noa noi. Un si

25

S
len-zio bre-vee poi La boc-ca tua siac cen deun' al-tra vol - ta. ————— Un a-mo-re co-si

A
len-zio bre-vee poi, La boc-ca la boc - ca la boc - ca — tua siac-cen - de. Un a-mo-re co-si

T
len-zio bre-vee poi, La boc-ca tua siac-cen-deun' la-tra, boc - ca — tua siac-cen - de. Un a-mo-re co-si

B
len zio bre vee poi, La boc ca la boc ca la boc ca tua siac cen - de Un a-mo-re co-si

29

S gran - de un a-mo-re co - si! Tan-to cal-do den-troe

A gran-de, a-mo-re co-si gran - de, a - mo-re co - si! A a a a a! Tan-to cal-do den-troe-

T gran-de, a-mo-re co-si gran - de. A a a a a a a a a a! Tan-to cal-do den-troe

B grand, a-mo-re co-si gran - de. Un - a - mo - re co - si gran - de A -

33

S fuo-ri-in-tor-noa noi, un si - lenzio brevee poi, In fon-doagliocchi tuoi brucia-noi miei.

A fuo - ri. A - a a a a - In fon-doagliocchi tuoi brucia noi miei.

T fuo - ri. A - a a a - In fon-doagliocchi tuoi - brucia-noi miei.

B a - a - a - a - a - a - a - a E oc - chi tuoi brucia-noi - miei.

37

S Ca - ra co-me sei tu ___ dol - ce sem pre di piu ___

A Sen - to sul vi - so il - tuo res-pi-ro pm...

T

B

41

S *mf* La se-ra scen-de dia' la not-te'im - pa-zzi-ro, in fon-do'agl' li'oc-chi tuoi bru - cia-noi miei -

A pm pm - - - - - bru-cia - noi miei -

T pm pm - - - - - bru-cia - noi miei -

B pm pm - - - - - bru-cia - noi miei -

45 *f*

S
- Un a - mo-re co-si gran - de _____ un a-mo-re co - si _____

A
- Un a - mo-re co-si gran-de a-mo-re co-si gran - de, a - mo-re co - si! A a a a a

T
8
- Un a - mo-re co-si gran-de, a-mo-re co - si gran - de, a - mo-re co - si! A _____ a _____

B
- Un a - mo-re co-si gran - de, gran de a mo-re co - si!

49

S
_____ Tan-to cal-do den-troe fuo-rì'in tor-no'a noi un si - len-zio bre-ve'e poi la boc-ca tua si'ac-cen-de, si'ac-

A
a! Tan-to cal-do den-troe fuo-rì'in tor-no'a noi un si - len-zio bre-ve'e poi la boc-ca si'ac-cen-de, si'ac-

T
8
a! Tan-to cal-do den-tro'e fuo-rì'in tor-no'a noi un si - len-zio bre-ve'e poi la boc-ca tua si'ac-cen-de, si'ac-

B
Tan - to cla-do den-tro'e fuo-rì'in tor-no'a noi un si - len-zio bre-ve'e poi la boc-ca si'ac-cen-de, si'ac-

53

S
cen-de'un al-tra vol - ta a a Un a-mo-re co-si gran de

A
cen-de'un al-tra vol - ta a a Un a-mo-re co-si gran-de, a-mo-re co-si

T
8
cen-de'un al-tra vol - ta a a Un a-mo-re co-si gran-de, a-mo-re co-si

B
cen-de'un al-tra vol - ta a Un a-mo-re co-si grand, a-mo-re co-si

57

S
— Un a mo re co si — Tan to cal do den tro'e fuo ri in tor no Un si

A
gran - de, a - mo-re co - si! A a a a a! Tan-to-cal-do dentro'e fuo - ri. A a a

T
8
gran de, A a a a a a! Tan-to cal-do dentro'e fuo - ri. A a a

B
gran - de. Un a - mo - re-co - si gran - de. A a a a

61

S len zio bre ve'e poi La boc-ca tua si'ac-cen-de, si'ac - cen-de'un al-tra vol - ta

A a a a a La boc ca tua si'ac cen de, si'ac cen de'un al tra vol ta

T a a La boc-ca tua si'ac-cen-de, si'ac - cen-de'un al-tra vol - ta

B a - a - a La boc ca tua si'ac cen de, si'ac cen de'un al tra vol ta

64 *rit.*

S Or - mai! a

A *rit.* Or - mai! A a a a

T *rit.* Or - mai! A a a

B *rit.* Or - mai, or - mai, or - mai, or - mai!

Sento sul viso
Il tuo respiro,
Cara come sei tu
Dolce sempre di piu',
Per quello che mi dai
Io ti ringrazierei
Ma poi non so parlare...
E piu' vicino
Il tuo profumo,
Stringiti forte a me
Non chiederti perche',
La sera scende gia'
La notte impazziro'.
In fondo agli occhi tuoi
Bruciano i miei.

Un amore cosi' grande
Un amore cosi'
Tanto caldo dentro e fuori intorno
Un silenzio breve e poi
La bocca tua si accende un'altra volta.

Un amore cosi' grande
Un amore cosi'
Tanto caldo dentro e fuori intorno
Un silenzio breve e poi
In fondo agli occhi tuoi bruciano i miei.

...la sera scende gia'
La notte impazziro',
In fondo agli occhi tuoi
Bruciano i miei.

Un amore cosi' grande
Un amore cosi'
Tanto caldo dentro e fuori intorno
Un silenzio breve e poi
La bocca tua si accende, si accende un'altra volta.

Un silenzio breve e poi
La bocca tua si accende, si accende un'altra volta
Ormai.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Асафьев Б. О хоровом искусстве / Б. Асафьев. – Л. : Музыка, 1980.
2. Безбородова Л. А. Теория и методика дирижерско-хоровой подготовки студентов к музыкально-просветительской деятельности : дис. ... д-ра пед. наук / Безбородова Л. А. – М., 1996. – 355 с
3. Бондар В. І. Дидактика / В. І. Бондар. – К. : Либідь, 2005. – 264 с.
4. Васильева Т. В. Сполучення групових та індивідуальних форм навчальної діяльності студентів / Т. В. Васильева, Я. І. Бурлака. – К. : КГПІ, 1988. – 100 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за редакцією В. Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
6. Дьяченко В. К. Сотрудничество в обучении. О коллективном способе учебной работы : кн. для учителя / В. К. Дьяченко. – М. : Просвещение, 1991. – 192 с.
7. Зорилова Л. С. Поиск духовных идеалов личности в науке, культуре и музыкальном искусстве / Л. С. Зорилова. – М. : Академический проект, 2008. – 253 с.
8. Каган В. І. Основы оптимизации процесса обучения в высшей школе : научно-методическое пособие / В. І. Каган, И. А. Сычеников. – М. : Высшая школа, 1987. – 141 с.
9. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе / М. В. Кларин. – М. : Знание, 1989. – 80 с.
10. Копытман М. Хоровое письмо : учебное пособие / М. Копытман. – М. : Советский композитор, 1971. – 199 с.
11. Кузнецов Ю. М. Эмоциональная выразительность хора (экспериментально-теоретическое исследование) : дис. ... канд. иск. / Кузнецов Ю. М. – Москва, 1996. – 152 с.
12. Левандо П. П. Хоровая фактура / П. П. Левандо. – Л. : Музыка, 1984. – 124 с.
13. Маргуліс Є. Д. Колективна діяльність учнів. Проблеми навчання. – К. : Вища школа, 1990. – 135 с.
14. Николаи Г. Ю. Дидактическое обоснование исполнительской подготовки будущих учителей музыки : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Г. Ю. Николаи. – К., 1992. – 20 с.
15. Сергеев И. С. Основы педагогической деятельности : учебное пособие / И. С. Сергеев. – СПб. : Питер, 2004. – 316 с.
16. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З. І. Слепкань. – К. : Вища школа, 2005. – 239 с.
17. Шульгіна В. Інноваційні технології у діяльності педагога – музиканта / В. Шульгіна, Л. Пискач // Музична освіта в Україні: теорія і практика : збірка статей / упорядник О. В. Комісаров // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. – Вип. 29. – Київ, 2003. – С. 115–125.
18. Кожевнікова Л. В. Підготовка майбутніх учителів початкових класів музики до музично-просвітницької діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / НПУ ім. М.П.Драгоманова / Кожевнікова Л. В. – К., 2003. – 18 с.

19. Кустовський С. М. До питання про стан сучасної самостійної роботи у вищих навчальних закладах // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. – Вип. 5 / редкол. : І. А. Зязюн (голова) та ін. / С. М. Кустовський. – Київ – Вінниця : ДОВ Вінниця, 2004. – С. 518–528.
20. Лащенко А. П. З історії Київської хорової школи / А. П. Лащенко. – К. : Музична Україна, 2007. – 200 с.
21. Олексюк О. М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва : навч. посібник / О. Олексюк, М. Ткач. – К. : Знання України, 2004. – 264 с.
22. Орлов В. Ф. Теоретичні та методичні засади професійного становлення майбутніх учителів мистецьких дисциплін : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. / Орлов В. Ф. – К., 2004. – 44 с.
23. Остапенко Л. В. Розвиток творчих якостей у студентів-хормейстерів засобами української духовної хорової музики : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Остапенко Л. В. – Київ, 1999. – 20 с.
24. Ростовський О. Я. Музична педагогіка. Навчальні програми, методичні рекомендації та матеріали : навч. посіб. / О. Я. Ростовський. – Ніжин : Видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2008. – 191 с.
25. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посіб. / О. П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
26. Черніков С. Я. Виховання духовності особистості вчителя в теорії і практиці вітчизняної педагогіки (кінець ХІХ – початок ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. наук / Черніков С. Я. – Луганськ, 2003. – С. 3.
27. Щедролосоєва К. О. Формування духовних потреб майбутніх учителів засобами музичного мистецтва // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. / К. О. Щедролосоєва. – Кн. II. – Київ, 2002. – С. 160–164.

Навчальне видання

**Костенко Людмила Василівна,
Шумська Людмила Юрївна,
Шумський Микола Олександрович**

ХОРОВИЙ КЛАС

Навчальний посібник

Технічний редактор – В. П. Сливко
Верстка, макетування – В. М. Косяк
Літературний редактор – А. М. Конівненко
Коректор – А. М. Конівненко
Дизайн обкладинки – В. М. Косяк

Підписано до друку
Гарнітура Times New Roman
Замовлення №

Формат 60x84/8
Обл.-вид. арк. 15,34
Ум. друк. арк. 41,18

Папір офсетний
Тираж 300 пр.

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3/4
(04631)7-19-72
E-mail: vidavn_ndu@mail.ru
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.